

ŞİŞEN BALONA KORONAVİRÜS İĞNESİ

Bilimin
rehberliğinde

SERHAN
BOLLUK'un
yazısı 11'de

Korona sonrası
kamucu
anlayışlar

MUSTAFA
PAMUKOĞLU'nun
yazısı 6'da

MERHABA
KAMUCULUK
-4-

ABD büyük çapta dolar ihracına yöneliyor. Yalnız ABD değil, Atlantik sisteminin bütün önde gelen devletleri çözümü milyarlarca para basmakta bulmuşlardır. Para arzındaki çığırnlık ile üretimdeki durgunlaşma arasındaki çelişme, çözümsüzlüğü dayatıyor. Koronavirüsün iğne dokunuşu karşısında beklenen olay, şişen balonun patlamasıdır. Dünya, yeni bir devrim dalgasının eşğine gelmiştir.

DOĞU PERİNÇEK'in yazısı 8'de

'Herkes test şart değil'

Test yaptırmak isteyenlerin akın ettiği Bakırköy Sadı Konuk Eğitim ve Araştırma Hastanesinde uzun kuyruklar oluştu. Doktorlar bunun riski artırdığı uyarısında bulunuyor.

BİLİM Kurulu üyesi Prof. Dr. Tevfik Özlü, 1,6 milyar nüfuslu Çin'de sadece 320 bin test yapıldığını hatırlattı. Özlü, "Çin salgını kontrol altına aldı. Herkesin test yaptırması gerekmiyor" dedi. Özlü, hastalığın teşhisinde sadece pozitif testin yeterli olmadığını, semptom ve bulgularla testin değerli hale geldiğini ifade etti.

ÖZLEM KONUR USTA'nın haberi 9'da

'İsrar riski artırıyor'

ACİL Tıp Uzmanı Dr. Sarper Yılmaz, testte ısrarın riski artırdığını açıkladı. Yılmaz, "Herkes test yapmanın olanağı yok, ekonomik de değil. Hastanelerdeki yoğunluk teması ve enfekteyi artırıyor" dedi. 9'da

Aydınlık

VATAN
EMEK
NAMUS

KURULUŞ: 1921

27 MART 2020, CUMA

2.5 TL

TARIMSAL ÜRETİM SEFERBERLİĞİ İLAN EDİLMELİ

BU SESE KULAK VERİN

Koronavirüs salgını gıda güvenliğini gündeme bir kez daha getirdi. 2003'ten bu yana 700 bin çiftçi, kayıt sisteminden çıktı. TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Başkanı Remzi Suiçmez, kamucu tarım politikalarının esas alınmasını istedi, önerilerini sıraladı:

- "Kamucu tarım politikası"na geçilmeli
- Tarıma verilen destek artırılmalı, destekler zamanında ödenmeli
- 2020'de çiftçi borçlarından faiz alınmamalı
- Çiftçilerin BAĞKUR ve SSK borçları, 2020 yılı hasat sezonu sonuna ertelenmeli
- Kredi Garanti Fonu kredileri tarım işletmelerini de kapsamalı
- TMO, buğday başta olmak üzere 2020 yılı için alım garantisi vermeli
- Kovid-19 salgını sürecinde çiftçilerimizin tarımsal su kullanım borçları ertelenmeli.
- Yaş sebze ve meyvede aracılık sistemi kaldırılmalı
- "Kanal İstanbul" projesi iptal edilmeli
- Süreç yönetimine tarımın tüm bileşenleri katılmalı.

SAYFA 7'de

Çin'de demokrasi var mı?

Adnan Akhira'nın yazısı 14'te

Üniversitelerde
'uzaktan'
eğitim sürececek

4'te

Şantiyelerde
önlem
neredeyse yok

5'te

Kanal İstanbul
fırsatçılığı

10'da

Ulusal Kanal:
Türksat
borçları
ertelensin

11'de

Çin'le yatırım anlaşması

TWTF TÜRKİYE
VARLIK FONU

TÜRKİYE Varlık Fonu ile Çin İhracat ve Kredi Sigortası Kurumu (Sinosure), iki ülke arasındaki ekonomik, ticari ve yatırım işbirliğini artırmak için 5 milyar dolar tutarında mutabakat belgesi imzaladı. Sinosure 5 milyar dolara kadar sigorta desteği de sunabilecek. 6'da

Bartu Soral: Yeni PETKİM'ler lazım

ESKİ Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı Program Müdürü, Kalkınma Ekonomisti Soral, karma ekonomik modelin gündemde olduğunu söyledi. "Her canlı bir gün Mustafa Kemal ile tanışacaktır" diyen Soral, devletin vatandaşlara iş ver-

mesi gerektiğini ifade etti. Soral, "Ülke ihtiyaçlarına göre üretim tekrar planlanmalı, fabrikalar kurulmalı, tarım potansiyelimiz göz önüne alınmalı, yeni PETKİM'ler kurulmalı" dedi.

RECEP ERÇİN'in söyleşi 6'da

AYDINLARIMIZDAN BİR KİTAP BİR FİLM

SANAT ELEŞTİRMENİ HAYATİ ASILYAZICI

KİTAP

1938-Orhan Çekiç

FİLM

Susuz Yaz-
Metin Erksan

TIYATROCU KOSTAS KORTİDİS

KİTAP

Konstantinopolis Düştü -
Steven Runcima

FİLM

Başlangıç - Christopher Nolan

Aşı için hızlandılar

TÜRKİYE, koronavirüse karşı 12 ay içinde yerli aşı geliştirmeyi hedefliyor. Boğaziçi Üniversitesi Moleküler Biyoloji ve Genetik Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Nesrin Özören, yeni aşı teknolojisini Kovid-19 virüsüne karşı kullanmak üzere TÜBİTAK'tan onay bekliyor. 8'de

Ücretli öğretmenler özel paket bekliyor

GİRDİKLERİ ders başına aldıkları ücretle geçen 85 bin ücretli öğretmen okulların kapatılmasıyla mağdur oldu. Sigortaları da kesilen öğretmenler, "Bakanlığın nasıl ev kirası vereceğimizi düşünmesi lazım. Okullar açılana kadar bize bir ödeme paketi hazırlanabilir" dedi.

SILA KEMAHLI'nın haberi 5'te

KURATÖR WIEDEMAYER:

Bauhaus eğitim felsefesini etkiledi

SANAT ve tasarım okullarının öncülü Bauhaus Okulu'nun geçen yıl Almanya'da yapılan 100. yıl etkinlikleri bu yıl da devam ediyor. Nina Wiedemeyer, "Bauhaus'ta ürün tasarımı, mimari öğretime dayalı değildi. 'Temel Eğitim' felsefesi üzerinde önemli bir etkisi oldu" dedi.

CANER KARAVİT'in söyleşi 13'te

4
Sayfa

LÜTFİ ÖZGÜNAYDIN

Fotoğrafçı, Şair, Yazar:
Merih Akoğlu

4
Sayfa

PELİN GÜLOĞLU

Takviyeler gerçekten
kilo aldırır mı?

5
Sayfa

ESİN ERGENÇ

Kapitalizme
kurtuluş yok

10
Sayfa

İSMET ÖZÇELİK

Koronavirüs
fırsat olsun!

13
Sayfa

TUNCA ARSLAN

'Sesini
kaybeden şehir'

16
Sayfa

ATILLA ÖZALP

Salgın sonrası
futbol ne olur?

Dünya ekonomisinin kilitlendiği, devletlerin kapalı ekonomiye geçtiği bir ortamda merkez bankalarının tamamının para basmaya başlaması hangi sebeple ortaya çıkmıştır, amaçları nedir ve ne gibi sonuçları olacaktır? Devletler halklarını paraya boğarak salgının dayattığı ekonomik ve sosyal sorunları önleyebilir mi?

NURETTİN ERGÜN

Eski Gümrük ve Tekel Bakanlığı Başmüfettişi

İNSANLAR arasındaki her türlü eşitsizliğin son bulduğu, bütün eşitsizlik değerlerinin anlamını yitirdiği ölüm gerçeği, bir anda yeryüzündeki bütün insanların bilincine bir virüsle girmiş gözüküyor. Ölümün yaş, cinsiyet, dil, din, ırk, makam, mevkî, zengin fakir gözetmeksizin yeryüzündeki bütün insanlara bir virüs mesafesinde yakın durduğu algısı dünyayı kuşatmış durumda.

ÜRETİM DE TEHDİT ALTINDA

Ancak, bu salgının tehdit ettiği sadece insan sağlığı değildir. Yerel ve küresel ölümte mal ve hizmet üretimi ve akışkanlığı duraksamış, çalışma, alışveriş, seyahat şartları ortadan kalkmıştır. İnsanların gerek üretime gerekse tüketime dönük bütün ekonomik faaliyetleri ve normal yaşam alışkanlıkları nerede ise imkânsızlaşmıştır.

Sorunun insan sağlığı boyutu sağlık uzmanlarının konusudur. Bilim er geç bu virüse karşı bir ilaç geliştirecek veya hastalığın kitlesel salgına dönüşmesini önleyecektir. Ancak bu tarihi olayın bütün dünyada büyük ekonomik, sosyal ve siyasi sonuçlar yaratacağı kesindir. Devletlerin şimdiden aldıkları önlem ve kararlar bunun kanıtıdır. Ülkelerin ihracatını yasaklayan, kararlar almaktadırlar. Küreselcilik bitmiştir. Başta gıda, ilaç ve güvenlik olmak üzere her alanda “Ulusal Yeterlilik” kavramının önemi bütün ülkeler yaşayarak görmektedirler.

Virüs salgının sebep olduğu bu kitlesel

korku ortamı ve çaresizlik duygusu, bütün insanlığın yeryüzünde aynı kaderi paylaştığı gerçeğini, bu güne kadar görmeyen kör gözlerle sokabilecek mi? İnsanlık bu durumdan çıkış çareleri ararken hangi güçler belirleyici olacak?

İnsanlığın ve medeniyetin yeniden şekillenmesinin yönünü, yöntemini belirleyecek olan bu soruların cevaplarıdır.

Çaresizlik duygusu, insanın karşılaştığı sorunları alt edecek olanaklardan yoksun olduğuna inanmasının, ya da inandırılmasının kandırılmasının bir sonucudur. Sorunları ortadan kaldıracak güç ve yeteneğe sahip olsa bile bunun farkında olmaması da çoğu zaman bu duyguya kapılmasına sebep olur. Çaresizlik duygusunu yenememenin sonucu ya soruna ya da çareyi sağlayacak olana teslim olmaktır. Sorunlardan kurtulmanın temel iki kuralı vardır: 1-Sorunun nedenlerinin, kaynaklarının doğru tespit ve teşhis edilmesi. 2-Bu nedenleri ortadan kaldıracak doğru yöntem ve araçların kullanılması. Bu kurların işlemesi için ise ihtiyacımız olan akıl ve bilimdir. İnsanlık, kendinde olan çareyi hep dışarıda arayan bir “öğretilmiş çaresizlik” ortamına alıştırılmaya çalışıldı. İnsanların ve ülkelerin aradıkları her yaşamal ihtiyacın çaresinin küresel güçlerde olduğuna inandırıldığı bir düzen kuruldu.

KÜRESELÇİLİK YALANI MİLLİ DEVLET GERÇEĞİ

Finans kapitalin sahibi emperyalistler, dünya egemenliklerini ve sömürü düzenlerini, insanların refahının ve mutluluğunun “yerellikte” değil “küresellikte” olduğu söylemleri üzerinde yükselttiler. Ancak, bu küresel virüs salgını küreselciliğin bir yalan olduğunu turnusol kâğıdı gibi ortaya çıkardı. Kurulu düzenin egemenlerinin çaresiz-

likleri ve çaresiz kaldıklarında kirpi gibi nasıl içlerine kapandıkları, saklanamaz biçimde ortaya çıktı. İnsanlık tarih boyunca yol ayrımındaki tercihleri ile şekillenmiştir. Yaşadığımız bu süreçte insanlık yine bir yol ayrımına gelmiştir. İnsanlığın önünde iki yol durmaktadır:

1-) Paranoyak sembollerle kurgulanmış, yapay değerler üzerine kurulu, algı ve inançla oluşturulmuş, insan emeğinin, duygusunun ve doğanın sömürüsüne dayalı, azınlığın mutlu olduğu bir “yapay yaşam” yolu: 2-) Ya da somut gerçeklik ve nesnellik üzerine kurulu akıl, bilim ve ahlakla oluşturulmuş, çoğunluğun mutlu olduğu, paylaşım temelli “gerçek yaşam” yolu.

İnsanlığın “gerçek yaşam” yolunun önünü her fırsatta kesen ve onu kendi denetimindeki kurgulanmış bir yaşama mahkûm eden sömürgeci egemen güçlerin, yerel ve küresel düzeyde alışkanlıklarını sürdürmesi ve yaşamakta olan bu ortamı kendileri için yeni bir fırsat çevirmeleri, kumanda edebilecekleri yeni küresel kurum ve kurallar ihdas etmeleri beklenen bir olasılıktır. 1. Dünya Savaşı sonrası kurulan Milletler Cemiyeti’nin, 2. Dünya Savaşı sonrasında kurulan Gümrük İşbirliği Konseyi’nin, Bretton Woods Antlaşması’nın, Dünya Bankası’nın, IMF’nin GATT Antlaşması ve Dünya Ticaret Örgütü gibi yapıların bugünkü insanlığın içinde bulunduğu durumdaki rolleri yeniden irdelelenmelidir. Benzer yapıların tekrarına direnmek insanlığın bir onur ve olgunluk sınavı olacaktır.

PARA MÜCADELENİN NERESİNDE

Bu noktada, şu soru da önem kazanmaktadır. Nerede ise bütün dünya ekonomisinin kilitlendiği, devletlerin kapalı ekonomiye geçtiği bir ortamda merkez bankalarının tamamının para basmaya başlaması hangi sebeple ortaya çıkmıştır, amaçları nedir ve ne gibi sonuçları olacaktır?

İronik bir şekilde insanlığın önüne gelen para-virüs ilişkisi; dünyadaki ekonomik, sosyal, siyasi, kültürel yapıların baştan sona sorgulanmasını, yenilenmesini zorunlu hale getiren sarmal bir tablo yaratmıştır.

Dünya devletleri halklarını paraya boğarak bu salgının dayattığı ekonomik ve sosyal sorunları, yıkımları önleyebilir mi? Üretim, çalışmanın, mal ve hizmet akışının mümkün olmadığı bir yerde paranın soba tutuşturmak kadar bir işlevi olduğunu 2. Dünya Savaşının yıkımına uğrayan ülkelerde bir ekmeğin için bir el arabası para verildiğini biliyoruz. Herhalde fırıncılar da fırınlarını yakmakta kullanıyorlardı o boyalı kâğıtlar-

ın. İnsanlık, parayı para yapanın emek ve üretim olduğunu bu sefer anlayabilecek mi?

Merkez bankaları ve para, ekonominin kesintisiz güç kaynağı değildir. Ekonominin kesintisiz güç kaynağı üretimdir. Mal ve hizmet üretimi olmadan paranın ekonomik bir işlevi olabilir mi? Asıl olan mal ve hizmet üretimidir.

DOLARA BAĞIMLILIĞIN SONUCU

Ancak bu genellemenin bir tek istisnası vardır. ABD ekonomisinin ve emperyalist-finans kapitalin kesintisiz güç kaynağı ABD Merkez Bankası ve onun başta Amerika dolarıdır. 1946’da yürürlüğe giren Uluslararası Bretton Woods Antlaşması ile doların dünyanın her yerinde mal ve hizmete dönüşen şirihli bir güç olduğu kabul edilmiştir. Üzerine “In God We Trust” “Tanrıya Güveniyoruz” sloganı kazınan 6 centlik boyalı kâğıt parçası dünyanın her yerinde 100 dolarlık mal ve hizmete dönüşen kutsanmış bir değer haline getirilmiştir. Dolara atfedilen bu güç, rezerv para statüsü, dünya ticaretini ve ekonomilerini dolara bağımlı hale getirmiştir. Dünya ticareti arttıkça dolara bağımlılık artacaktır. Bu sebeple, 1944 sonrası bütün uluslararası yapılanmalarda dünya ticaret hacmini artırıcı “Ulusal Yeterlilik” yerine ithalat ve ihracatı artırıcı, gümrük duvarlarını kaldıran antlaşmalar ve kurumlar devreye sokulmuştur.

1949 GATT Antlaşması ve devamında Dünya Ticaret Örgütü, IMF, Dünya Bankası gibi yapılarla dünyada mal ve hizmet dönüşümünü hızlandıran dolara bağlı bir sistem yaratıldı. Bu sayede dünyadaki emeğin, doğal kaynakların ve üretimin kutsanmış olan bir kâğıt parçası ile emperyalist sistemin hizmetine girdiği “Küresel ekonomi” yaratıldı.

Bu konularla ilgilenen uzmanlar, ABD Merkez Bankası FED’in son yıllarda dünya piyasalarına sürdüğü dolarla ilgili bilgilere gizlilik getirdiğini söylüyor. Ancak 80 trilyon dolar büyüklüğündeki dünya ekonomisinde 20 trilyon dolarlık paya sahip olan ABD’nin ABD dışındaki bilinen parası, 35 trilyonu devletlerin merkez bankası kasalarında geri kalanı şahıs ve şirketlerin hesabında toplam 55 trilyon dolar civarında. Dışardaki dolarlar ile dünyadaki herkes ABD’den mal ve hizmet almaya kalksa Amerika kendisi yemeden içmeden 3 yıl ürettikleri ile ancak karşılayabilecek. Ülkelerin ve insanların ekonomik sistemde kayıtlı dünya genelindeki borç miktarı 280 trilyon dolar, dünyadaki “Türev İşlemler” olarak bilinen “Vadeli İşlem Piyasalarında” ve Uluslararası Fonlarda 700 trilyon dolar hacimlerden bahsediliyor. Bu dudak uçukla-

tan rakamlar dünyadaki soygun ve sömürünün boyutlarını görmemize yeterli.

DOLAR SALTANATININ SONU

ABD yönetimi bu kriz ortamında 1,5 trilyon dolar piyasaya süreciğini açıklamış durumda. Bunun anlamı, dünyanın bir o kadar daha soyulması demektir.

İnsanlığın karşılaştığı bu onur ve olgunluk sınavına katkı sunacak herkesin ortak bir çabaya yönelmesi gerekmektedir. Dünyada küresel soygun düzeninin yıkılması ve “Ulusal Yeterlilik” kavramının bütün milletler için gerekliliği daha mütevazı bir insan yaşamının temellerini atacaktır.

Dünya bu düzenden kurtulma şansını yakalamıştır. Doların dünya parası olmaktan çıkartılmasının yolları bulunmalıdır. Bunun için, bir araya gelebilecek ülkelerin arasındaki uluslararası işlemlerde mevcut dolar kurunu sabitleyip bundan sonra aralarındaki işlemleri bu sabit kur üzerinden oluşmuş çapraz kurları esas alarak kendi paraları ile yapmaları dolara olan talebi zamanla ortadan kaldıracaktır. Bütün dünyada sanal ve atfedilmiş değerler üzerine kurulmuş olan mevcut ekonomik sistem yerine, arkasında gerçek üretimin olduğu bir ekonomik düzene geçmek için tek yol doları zasyondan kurtulmaktır.

ULUSAL YETERLİLİK

Ülkemiz için de başta gıda, ilaç ve savunma sektörleri olmak üzere “Ulusal Yeterlilik” ilkesi hedeflenmeli ve bu alanlarda doğrudan doğruya üreticiyi teşvik edici sistemler kurulmalıdır.

İthalat ve ihracat odaklı hedefler yerine ülke ihtiyaçlarına dönük, ülke kaynaklarının değerlendirilmesini amaçlayan, akıl ve bilimin rehberliğinde, popülizmden uzak uygulamalara ihtiyaç vardır. Yeni Uluslararası yapılanma girişimleri dikkate izlenmeli, “Ulusal Yeterlilik” ilkesine aykırı hiçbir angajmana taraf olunmamalıdır.

İNSANDAN KAÇARSAK

İnsanın -başta en yakınları olmak üzere- insandan kaçır hale geldiği, her tür nesneye temastan korktuğu bu ortamın, uzunca süremesi halinde, tüm alışveriş ve para kullanımının dijital ortama kayması, dijital paranın hakim olduğu bir ekonomik yapının öne çıkması e insan yerine yapay zekalı robotları ürettiği, insan eli değmeyen hijyenik yiyeceklerin, giyeceklerin tek seçenek haline geldiği bir ortama dönüşmesi ve dünya ekonomisinin yeniden gizli ve gizemli ellerde kalması olasılığı da uzmanlarınca irdelenmelidir.

Küresellik zinciri kırılıyor mu?

YRD. DOÇ. DR. YURDAGÜL ATUN

KORONAVİRÜS pandemisi zengin fakir ayırmadan tüm ülkelerde aynı tedbirlerin alınmasını mecbur kılıyor.

Ülkeler resmen OHAL ilan etmeseler de mecburi durumlar dışında dışarı çıkılmaması konusunda özdenetimi harekete geçirecek ikna yollarını kullanıyor.

Her an sokağa çıkma yasağının gelme ihtimali var ve bu ihtimal market raflarının adeta yağmalanırcaasına boşalmasına neden oluyor. Dünyanın tüm ülkelerinde durum aynı.

İtalya’da market kuyrukları, Avustralya’da bir markette tuvalet kağıdı ve pastırma kavgası...

Oysa tüm bu istif ve mağaza talanı hallerini “medeni olmayan ülkelerin tarzı” olarak belletmişlerdi bize...

Medeni ülkeler sessizce alışverişlerini yapıp giderlerdi, öyle kapış kopuş durumlarına girmek huyuları değildi!

Ne oldu da insanlar tüm farklılıklarına rağmen, aldıkları önlemlerden tutun da, ev hapsi gereksinimlerine karşı tek tipte?

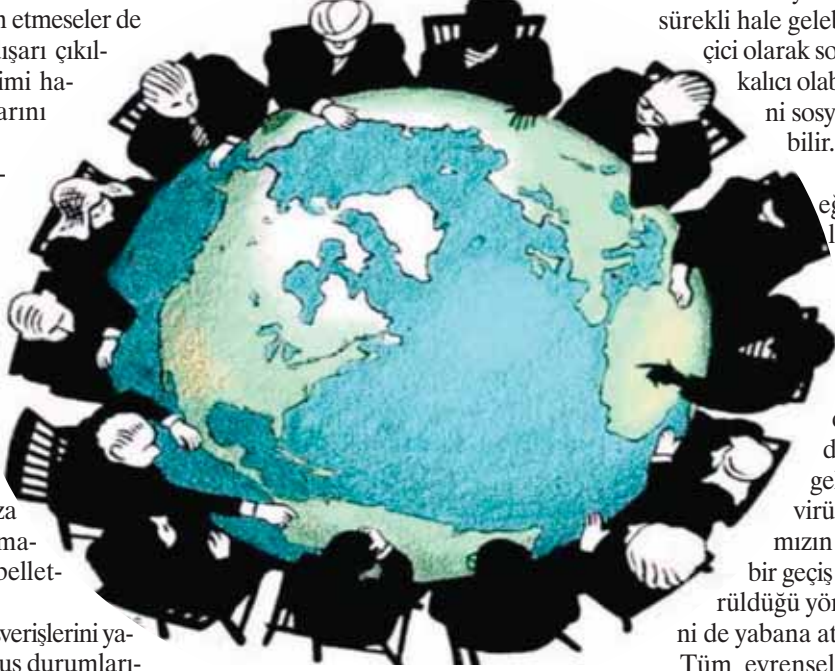
Çünkü insanlar, tüm yaratılmışların en ilkel güdüsü olan “hayatta kalma” güdüsünün etkisinde ve sadece ilkel gereksinimlerini karşılamının derdinde.

Yemenin, içmenin, uyumanın vs...

Farkındaysanız, sosyal medya müdavimleri en çok mutfak paylaşımları yapıyor doğal halleriyle. Güzel görünme kaygıları yok...

Çekirdek aile temelli, maksimalist alışkanlıklardan/lükslerden uzak, mesafeli bir yaşama evriliyor dünya.

Sosyologlara göre onlarca yıllık küreselleşmeden sonra, korona virüsünün küresel yayılması ulusal ve yerel olana belirli bir dönüş geti -

r e c e k .

“Sosyal uzaklaşma” aşaması ne kadar uzun sürerse, sosyal ilişkiler daha da değişecek.

Aylarca diğerleriyle el sıkışmamayı, çok yakın adımlar atmamayı sürdürürsek, bunun kesinlikle hafife alınmayacak sonuçları olacak ve bu, tüm ilişkilerimizi yeniden gözden geçirmemize neden olabilecek. ‘Kime sarılabilirim, kime güvenebilirim?’

YENİ SOSYAL TEMAS BİÇİMLERİ OLUŞABİLİR

Yeni küreselleşmesinin yarattığı en önemli sorunla karşı karşıya kalan ülkeler, “tek tipte” ve “kültür emperyalizmi” tehlikesinden ötürü değil ama son derece hak-

lı bir neden olan “hayatta kalma” ve “tehlikelerden korunma” gerekçesiyle kabuklarına çekilecekler gibi...

En azından “küresel olandan kaçınma” noktasında seyahatlerin azaltılması önlemi sürekli hale gelebilir. Seyahatin yerini geçici olarak sosyal medya aldı ancak bu kalıcı olabilir ve yerel bağlamda yeni sosyal temas biçimleri oluşabilir.

Bunun yanı sıra “uzaktan eğitim”, “kripto para kullanımı”, “home ofis” dediğimiz evden çalışma ve paraya el sürme tedbirleriyle artan para taşımama halinin yükselttiği “bir liralık harcamada dahi kredi kartı kullanımı” durumlarının kalıcı hale gelebileceği fikrini, hatta bu virüsün, yukarıda saydıklarımızın hayata geçirilmesi adına bir geçiş dönemi olarak ortaya sürüldüğü yönündeki şehir efsanelerini de yabana atmak gerek.

Tüm evrensellik değerlerinin kıymet kaybettiği bu dünyada “tencerede pişir kağıdında ye” sistemi ne kadar başarılı olur veya yerelleşme kalıcı olur mu diye soracak olursanız naçizane fikrim şu: Öncelikle, en başa dönme fikrini, dünyanın küreselleşmesi ve kolonyal düzenin en azından ekonomik boyutta sürmesi için vahşi rekabetin tüm unsurlarını kullanan ve tüm dengelemleri kendi lehlerine çeviren başat güçlerin -bir süreliğine ara veseller de kabullenmesi mümkün değil. Dünyanın küresel çözülmesi, tekrar çatışma olasılığını artıracak zira yeni rekabet koşulları sil baştan devreye girecek gibi.

Şu belayı bir def edelim, sonra tekrar konuşuruz.

Sevimli Hayalet

TEOMAN ALİLİ

1848’İN Şubat ayı, yer Londra. Bir kitap basılıyor; “Komünist Manifesto” Kitapta geçen bir cümle; “Avrupa’da bir hayalet dolaşiyor” Kitabı göre hayaletin adı “sosyalizm” Günümüzde o “hayalet” bütün dünyada dolaşiyor. Olgular sabit. Kapitalizmin başkenti neresi? New York.

Valisi ne dedi? “Özellikle sağlık alanında kamucu olmak lazım” İtalyanların yardımına kim koştur? Çin ve Küba.

Sırbistan lideri ne dedi? “Bize AB’den hayır yok, kardeşimiz Çin’den destek bekliyoruz. Çin ne yaptı? Hem malzeme, hem doktor gönderdi. Türkiye Cumhuriyeti hangi ülkeyle ortak çalışıyor? Çin Halk Cumhuriyeti’yle. İlaç, tanı kiti hatta yakın zamanda alkol bile gelecek Çin’den. Dikkat edin, kolonya değil, dezenfektan değil, alkol. Yani hammadde gelecek, biz üreteceğiz. Avrasya ikliminde işbirliği böyle yürüyor. Bağımlılık yok, dayanışma var. Dünya endişe etmesin, Avrasya ikliminde virüs yaşamaz.

“Ekonomi battı”, “virüsten sonra yandık”, “aç kalacağız”, “buhran yıllarından kötüsü geliyor” diyenlere bakmayın onlar esasen hayaletten korkuyor. Oysa gezen hayalet, sevimli hayalet. O meşhur çizgi film karakteri olan “casper” gibi iyilik yapan, kötülerle savaşan hayalet. Elbette korkanlar var. Kimler? Finans ekonomisinin baronları, kan emiciler, “serbest piyasa” diyerek emekçinin hakkını yiyen vurguncular. Korkarlar elbet çünkü artık çalışanın kazandığı, üretimin beslediği, kaynak sahibi ülkelerin bağımsız olarak zenginleşeceği döneme giriyoruz. Her çocuk şeker yiyecek artık, elmas madenlerinin üstünde aşıktan kemikler satılan çocuk, kakao toplayan ama çikolatanın tadını bilmeyen çocuk da mutlu olacak. Tarihin civesine bakın; en iyi çikolata ve elmas borsası Brüksel’de. “Avrupa’da bir hayalet dolaşıyor” diyen adam da Brüksel’de sürgündü. Şimdi o geniş meydana bakan evin duvarları biraz ısınır herhalde. “Bir musibet, bin nahiatten evladır” demişler ya, tam da öyle. Bırakın baronlar korksun. “Sevimli hayalet” iyilik dağıtmak için dolaşsın.

Ağrı'da 'Eskimo' usulü avlanıyorlar

Balık Gölü'nün yüzeyi yarım metre buz tuttu. Yöre halkı buzları kırıp göle ağ ve olta atarak balık avlıyor. Vatandaşlar, ateş yakıp közde patates pişirip, çay içerek zorlu mesailerini keyifli hale getirdi

AĞRI'da yüzeyi buzla kaplanan 2 bin 241 rakımlı Balık Gölü, mart ayının sonuna kadar Eskimo usulü balık avlayanlara ekmek kapısı oldu.

Taşlıçay ilçesine 30 kilometre uzaklıkta bulunan ve dondurucu soğukların etkisiyle genellikle yılın 5-6 ayı yüzeyi buzla kaplı kalan Balık Gölü, Eskimo usulü balık avlayan yöredeki köylülerin geçim kaynağı oluyor. Havaların ısınmaya başladığı bölgede, son günlerde etkili olan yağmur sonrası dağlardaki karlar erise de göl yüzeyindeki buzlar halen çözülmedi. Kış mevsimi boyunca her gün gölde balık avlayarak evlerine ekmek götüren vatandaşlar, Türkiye'nin birçok noktasında havaların ısındığı mart ayında bile mesaisine devam etti.

KÖZDE PATATES VE ÇAYLA KEYİF

Sabahın erken saatlerinde uzun bir süre yürüdüktan sonra göle ulaşan vatandaşlar, demir çubuklarla yarım metreyi bulan buz-

ları kırıp göle ağ ve olta atarak balık avladı. Bir yandan balık avlayan vatandaşlar, diğer yandan da ateş yakıp közde patates pişirip, çay içerek zorlu mesailerini keyifli hale getirdi.

'20 GÜNE BUZLAR ÇÖZÜLÜR'

Geçimini balıkçılıkla sağlayan yöredeki vatandaşlardan Özcan Çekim, kış mevsimi süresince her gün erken saatlerde göle gelip balık avlayarak evinin geçimini sağladığını söyledi. Mart ayında olmalarına rağmen gölün yüzeyinin halen buzlarla kaplı olduğunu ifade eden Çekim, şöyle konuştu:

"Martın son günlerini yaşıyoruz ve göldeki buzlar çözülmemiş. Buzun üzerinde yürüyoruz ve balık avlıyoruz. 20 güne kadar buzlar çözülür. Martılar geldiği zaman buzlar çözölmeye başlıyor. Yarım metre kalınlığında buz var. 4 aydır buzun üzerinde balık avlamaya geliyoruz. Her tarafta kar erimiş, çiçekler açmış ama bizim göldeki buzlar daha çözölmüdü."

TAYİNİ ÇIKINCA KAYINPEDERİ BİÇAKLADI

GAZİANTEP'te, eşi cezaevinde olan 2 çocuk annesi sağlıklı memuru Buket S., (23) Antalya'ya tayinin çıkmasının ardından kentten ayrılmak istediği için kayınpederi tarafından bıçaklandı. Tedavisinin ardından taburcu olup Antalya'ya yerleşen Buket S., öldürölmekten korktuğunu söyledi.

Olay, 19 Şubat'ta Umut Mahallesi'nde meydana geldi. Buket S., beş yıllık eşi Mehmet S.'nin uyuşturucu madde kullanma ve bulundurma suçundan dokuz ay önce cezaevine girmesinin ardından kayınpederi Mahmut S.'nin oturduğu iki katlı müstakil evde yaşamaya başladı. Buket S. bu süreçte eşinden ayrılmaya karar verip, tayin istedi. Antalya'ya tayini çıkan Buket S., taşınmak için hazırlık yapma-

ya başladı. Ancak Buket S., başka şehre gitmesini istemeyen kayınpederi Mahmut S., tarafından evinin önünde 6 yerinden bıçaklandı. Ağır yaralanan Buket S., hastaneye kaldırıldı. Gözaltına alınan Mahmut S., emniyetteki sorgusunun ardından sevk edildiği mahkemece tutuklanarak cezaevine konuldu.

'ÖLDÜRÖLMekten KORKUYORUM'

Buket S. ise hastaneden taburcu olduktan sonra 1 ve 3 yaşındaki 2 oğlunu alarak tayinin çıktığı Antalya'ya yerleşti. Buket S. halen öldürölmekten korktuğunu söyledi: "Ben ve çocukların devletimiz tarafından korumaya alınmasını istiyorum."

ÇERKEZ KÜLTÜRÜNÜ danslarla yaşıatıyorlar

SAMSUN'da üç yıl önce kurulan Kafkas Halk Dansları Topluluğu, Çerkez kültürünü danslarla yaşıatıyor. Kafkas Halk Dansları Topluluğu'nda 120 gönüllü üye yer alıyor.

Samsun Büyükşehir Belediyesi Anakent İş Merkezi'nde belli günlerde çalışmalarını sürdüren topluluk, katıldıkları çeşitli festivallerde kültür elçiliği yapıyor. Kafkas Halk Dansları Topluluğu danışmanı ve oyun koordinatörü Fatih Baştuğ, Çerkezlerin kültürünü dünyaya tanıtmayı amaçladıklarını söyledi.

İKİNCİ BAHAR GRUBU

Halk dansları eğitimlerine Çer-

kez olmayanların da büyük ilgi gösterdiğini ifade eden Baştuğ, gençler için ayrı dans grubu oluşturduklarını, 35 yaş üzerinde olanlar için ise "İkinci Bahar" adını verdikleri yetişkin halk dansları grubunu kurduklarını anlattı.

Kafkas Halk Dansları Topluluğu'nu her geçen gün geliştirdiklerini aktaran Baştuğ, "Her dansımızın kendine göre bir hikayesi var. Çerkez sürgünü, Nart Destanı ve diasporada yaşananları danslarımızla anlatmaya çalışıyoruz" diye konuştu.

Şanlıurfa'dan ABD'ye ihraç ediliyor

ŞANLIURFA'daki bir fabrikada üretilen organik gübre, iç pazarın yanı sıra başta Körfez ülkeleri olmak üzere, Avrupa ve ABD ülkelerinden talep görüyor.

Türk ve Katarlı iş insanlarının işbirliğiyle, Şanlıurfa-Mardin kara yolunun 45'inci kilometresinde 182 dönümlük alan üzerinde 2 yıl önce yaklaşık 40 milyon dolar bütçe ile yapımına başlanan tesis, 2019 yılında üretime geçti.

Tesiste, bölgedeki küçük ve büyükbaş hayvan çiftliklerinden toplanan katı çiftlik gübresi çeşitli işlemlerden geçiriliyor. İşlemlerin ardından elde edilen organik gübre, tesisteki laboratuvarlarda yapılan testlerin ardından paketlenerek satışa hazır hale getiriliyor.

HASATTAN SONUÇLAR GÜZEL

Yeşil Hayat Organik Gübre Fabrikasının Pazarlama ve Satış Sorumlusu Zeki Yıldırım, son yıllarda dünya genelinde organik gübreyle ilginin giderek arttığını söyledi. Fabrikalarında üretim sırasında gübreye herhangi bir kimyasal madde katmadıklarını anlatan Yıldırım, "Tamamen doğal olan katı çiftlik gübresini tesisimize getirerek işlemlerden geçiriyoruz. Buradaki işlemlerden sonra tarımda kullanılabilir yüzde 100 organik gübre üretimi yapıyoruz" dedi.

Yıldırım, organik gübreyi Antep fıstığı, pamuk ve diğer tarım ürünlerinde kullanan çiftçilerden olumlu geri dönüşler aldıklarını, üreticinin hasatta güzel sonuçlar elde ettiğini söyledi.

KAPASİTE 900 TONA YÜKSELECEK

Şanlıurfa'nın, Türkiye'nin önemli tarım ve hayvancılık merkezlerinden biri olduğunu, bunun ham madde ve pazarlama açısından kendilerine kolaylık sağladığını aktaran Yıldırım, şöyle konuştu:

"Ürettiğimiz gübreyi özellikle bölge tarımına sunuyoruz. Bunun yanında özellikle Körfez ülkeleri başta olmak üzere Avrupa ve ABD'ye, kurduğumuz bağ-

lantılarla ihracatını gerçekleştiriyoruz. Dünyanın çeşitli yerlerinde yapılan fuarlara katılım sağlayarak yeni bağlantılar kurduk, inşallah farklı ülkelere ihracat yapmaya devam edeceğiz. Şu ana kadar sadece Körfez ülkelerine 4 bin ton organik gübre ihracatı gerçekleştirdik. Tesisimiz şu anda tek üretim bandı ve vardiya ile günlük yaklaşık 90 ton organik gübre üretim kapasitesine sahip. İleriki zamanda yürüttüğümüz yatırımlarla 3 vardiya 4 ürettim bandı şeklinde günlük kapasiteyi 900 tona yükseltmeyi planlıyoruz."

PAMUK VERİMİ ARTTI

Organik gübre kullanan çiftçilerden Hakan Akıl da kimyasal ve organik gübre arasındaki farkı görmek amacıyla geçen yıl pamuk tarlasında organik gübreyi kullandığını belirtti.

Tarlasının bir kısmında kimyasal, diğer kısmında ise organik gübre kullandığını kaydeden Akıl, "Deneme sonucunda gerçekten iki gübre çeşidi arasındaki farkı gördüm ve organik gübre kullandığım kısımda dönüm başına 110 kilogram daha fazla pamuk verimi elde ettim. Bu benim için önemli bir farktı. Şimdi de buğdayda denedim sonuçlarını hazırandaki hasatta göreceğim. Gelecek yıl da yine farklı ürünlerde organik gübre denemeye devam edeceğim. Farkı gördükçe inşallah organik gübreyi daha fazla kullanacağım" diye konuştu.

Maden sahaları yeşillendiriliyor

ORMAN Genel Müdürlüğü tarafından kullanım süresi dolan maden sahaları fidan dikmek ve tohum serpmek suretiyle yeniden yeşertiliyor.

Yazılı açıklamada, Türkiye'nin zengin yeraltı kaynaklarının işletilip, ekonomiye kazandırılmasının ardından orman alanlarının da yeniden biyolojik çeşitliliği kazandırmak amacıyla çalışmalar devam edildiği belirtildi. Bu kapsamda Orman Genel Müdürlüğü'ne bağlı Isparta Orman Bölge Müdürlüğü sınırları içerisinde madencilik çalışması biten sahalara dikime hazır hale getirilerek, 180 bin 220 kilogram Sedir ve Aylantus tohumu serpilerek, Ardıç, Sedir, Servi, Kızılcık fidanları dikildi. Ayrıca, Isparta Orman Bölge Müdürlüğü tarafından son bir yıl içerisinde 4 bin dekar alanda maden rehabilitasyon çalışması yapılmış olup, rehabilitasyon çalışmalarının da devam edildiği ifade edildi.

TÜRK KLASİKLERİ

Namık Kemal
Vatan Yahut Silistre

Namık Kemal
İntibah

Namık Kemal
Cezmi

Mehmet Rauf
Eylül

Nabizade Nazım
Karabibik

Recaizade Mahmut Ekrem
Araba Sevdası

Ahmet Mithat Efendi
Felatun Bey ve Rakım Efendi

10 KİTAP
79 TL

0212 245 81 81

DOĞA-İNSAN

YAŞADIKLARIM DÜŞÜNDÜKLERİM

lutfi.ozgunay@gmail.com

LÜTFİ ÖZGÜNAYDIN

Fotoğrafçı, Şair, Yazar: Merih Akoğul

BUGÜN Merih Akoğul'u anlatacağım daha doğrusu sorular soracağım ona. Çünkü; yaptığımız işlerin çok benzeştiğini gördüm. Fotoğrafın dışında o da edebiyatla ilgilenir, şiirler denemeler yazar. Benim gibi, belli konularda söyleşiler de yapar. Gerçekten onu tanıdığımdan beri çok yakın bulurum kendime. Yetişme tarzlarımız aynı, ben muhabirlik yaparken fotoğrafla buluştum, belgesel yakın işler yaptım. Merih, bu işin en iyi okulunda okuyarak fotoğraf alanında kendini tanıttı. Onun daha çok modern fotoğrafları var. Tabi ki tarzlarımız aynı. Ancak ikimiz de deli gibi okuduk. Halen de alabildiğine okuyoruz. Değerli Merih Akoğul'a sorular sordum; işte cevapları:

Merih Akoğul

■ **Merih, çocukluğun merak ediyorum; aileni, doğduğun büyüdüğün mahallenin, arkadaşlarını ilk önce neler okudun, anlatır mısın?**

Teşekkür ederim Lütfi Ağabey. 1963 İstanbul doğumluyum. Çocukluğum Bakırköy'de Zuhuratbaba'da, yazları da Suadiye'de geçti. İki ayrı bölgenin tatlı ceryanında büyüdüm. Mahalle ve site yaşamını birlikte gördüm. Çocukluğumda pul biriktirdim. Karşımızdaki lunaparka gider lan-gırt oynardım. 14-15 yaşlarında kimse bükmezdi bileğimi. Sokak fotoğrafçılığında bu yeteneğimden hayli yararlanmışsındır. Biraz içine kapalı ama eğlenceli bir çocuktum. Edebiyatta iyiydim ama ilkokul öğretmenim anlamamıştı beni. Ortaokul ve lise de de edebiyat hocalarımla bir sürü

konuyu tartıştım. Farklı konularda okumayı, özellikle Meydan Larousse ciltlerini kaşırtmayı çok sevdim. Babamın getirdiği kitaplardan Herodot Tarihi, Köprülü Külliyyatı ve Aisopos'tan Masallar'ı asla unutamam. İlkokuldayken yüz ülkenin tümünün bayraklarını ve haritada neredede olduklarını biliyordum.

■ **Mimar Sinan Üniversitesi Fotoğraf Bölümü'ne kadar mezun olduğun okulların sadece adlarını yazarak, neden özellikle fotoğrafçı seçtiğini de yazar mısın?**

Fotoğraf çekmeye 14 yaşında teyzemin Almanya'dan getirdiği Praktica marka fotoğraf makinesi ile başladım. 1981 yılında girdiğim Türkiye'nin ilk fotoğraf okulu olan ve henüz mezun vermemiş İDGSA'den -

YÖK ile okulun adı değişince- 1985 yılında MSÜ mezunu olarak hayata atıldım. Bütün amacım iyi bir fotoğrafçı olmaktı. 1989 yılında kendi fotoğraf stüdyomuzu kurarak tanıtım ve sanat fotoğrafı çalışmalarını sürdürdüm. Yüksek lisansımı ise mezuniyetimden çok sonra Marmara Üniversitesi'nden 2001 yılında aldım. En sevdiğim ve içinde olmak istediğim alan fotoğrafı. Sanıyorum, gördüğüm güzel fotoğraflar beni bu konunun içine itti.

■ **Fotoğrafla birlikte yazmaya başladın, dergilerde sadece fotoğraf üzerine değil edebiyat üzerine, denemeler şiirler yazdın albümler yayımladın, kitaplarının isimlerini ya-**

zarak anlatır mısın?

Yazılı ifade benim hayatımda en önemsedğim konudur. Fotoğraf üzerine denemelerle birlikte şiir, müzik ve farklı sanat dalları üzerine gazete, dergi ve web sitelerinde 750 civarında yazı yazdım. 30'un üzerinde sergi açtım. İstanbul Modern dahil, çeşitli kurumlarda sanat üzerine danışmanlık yapıyorum. Editörü olduğum kitapların dışında kendime ait 14 kitabım var. "Montreal'de Bir Mevsim" (fotoğraf, 2016), "Gece / Şarkılar" (2014, şiir), "Sanki" (2017, fotoğraf), "Siyah Beyaz Afyonkarahisar" (2006, fotoğraf), "Türk Fotoğrafçıları Kütüphanesi 22/Merih Akoğul" (2005, fotoğraf), "Bit-ki" (2005, fotoğraf), "İlkizim Söyledi Ben Yazdım" (2005, deneme), "Saklı Günlükler" (2005, çocuk edebiyatı), "Geçen Yaz Viyana'da" (2004, fotoğraf), "Başarmak" (2002, fotoğraf), "Klasikler/Neo-Klasikler" (2001, fotoğraf), "Klasikler" (1999, fotoğraf), "Kuğunun Ölümü" (1995, şiir), "Son Dokunus" (1996, şiir) kitaplarını yayınladım.

■ **Merih Akoğul, artık fotoğraf hocası... Öğrencilerine en çok hangi cümleyi kurarsın? Kendi hocalarından da söz ederek, Şahin Kaygun'u biraz anar mısın?**

23 yıldır çeşitli üniversitelerde ve özel kurumlarda fotoğraf ve yazarlık üzerine farklı bağ-lamlarda eğitim veriyorum. Üniversitede sanat konusunda usta-çırak ilişkisi vardır. Ben öğrencilerime her zaman fotoğrafın insanı geliştiren, rehabilite eden ve kişide farkındalık yaratan bir sanat dalı olduğunu söylerim. Hem de bugünü

yaşına taşınan bir belgedir fotoğraf. Şahin Kaygun benim ustam, ağabeyim, dostum ve hocamdır. Onunla geçirdiğim ve üniversite dönemime denk gelen atölye günleri, benim fotoğrafı kavramamı sağlamış ve fotoğraf geleceğimin temellerini atmıştır. Kendisi çok çalışkan, özgün ve çağının ilerisinde bir sanatçıydı. 41 yıllık yaşamına müthiş bir üretimi sığdırdı.

■ **Yapı Kredi Kültür Sanat'ta sürdürdüğün söyleşiler ve Eczacıbaşı Yılıkları için yazdığın yazılar çok önemseniyor ve ilgiyle izleniyor okunuyor, iki konu hakkında neler söylersin?**

Yaşamımın son 10 yılında ağırlıklı olarak küt-ratörlük, danışmanlık, editörlük yapıyor, fotoğraf

ve sanatın çeşitli dalları üzerine seminerler veriyorum. Neredeyse 20 yıldır Yapı Kredi Kültür Sanat'ta fotoğraf ile bağlantılı birçok konuyu ele alıyor ve konusunun uzmanı konulanmla keyifli programlar gerçekleştiriyorum. 10 yıldır editörlüğünü yaptığım ve yazılarını yazdığım Eczacıbaşı Topluluğu Dr. Nejat Eczacıbaşı Vakfı'nın Fotoğraf Sanatçıları Dizisi, bu yıl 60. sanat yılını kutlayan İbrahim Zaman'a aynıldı. Bu kitaplara ay-larca çalışıyor, en nitelikli fotoğraflarını seçiyor, me-tinlerine de azami özen gösteriyorum. Çünkü bu kitapların o sanatçılar hakkında artık geriye dö-nülemeyecek referans kitapları olmasını istiyorum. Umamın bu çabam, kitapları okuyanlar tarafın-dan anlaşılmaktadır.

Pelin GÜLOĞLU

Takviyeler gerçekten kilo aldırır mı?

GÜNÜMÜZDE birçok insan o veya bu sebepten takviye almak durumunda kalıyor. Özellikle şehir hayatı, rutin devam eden iş yaşantısı da bu duruma yol açtığı için başta D vitamini ve demir minerali takviyeleri sıklıkla kullanılıyor.

Fakat diyet yapan daha doğrusu zayıflamaya çalışan bir grup birey ise bu takviyeleri almaktan çekiniyor veya bu takviyeleri almıyor. Bunun nedeni ise yalan yanlış duydukları bu takviyelerin alırsam kilo alırım korkusu.

Şimdi isterseniz bu takviyelerin gerçekten kilo yapıp yapmamasını inceleyelim.

Öncelikle D vitamininden başlayalım. D vitamini, güneş görmeyen şehir veya ülkelerde daha azdır; bunu hepimiz biliyoruz. Dünya çapında insanların yaklaşık %50'si D vitamini bakımından düşüktür.

Obezite de D vitamini düşüklüğü için bir risk faktörüdür. Vücut yağlanması arttıkça D vitamininin emilime oranı da o denli azalır.

Bir çalışmada, bir yıl boyunca 218 kilolu ve obez kadın incelenmiş; hepsine kalorisi düşük diyet ve egzersiz uygulanmış. Kadınların yarısı D vitamini takviyesi alırken diğer yarısı herhangi bir takviye kullanmamış.

Araştırmanın sonunda; D vitamini gereksinimlerini karşılayan kadınların yeterli kan seviyelerine sahip olmayan kadınlardan ortalama 7 kilo daha fazla kilo verdiklerini keşfettiler.

D vitamini eksikliği insülin direnci ile de bağlantılı olduğundan herhangi bir eksiklik dâhilinde takviye almaktan çekinmeyin.

PEKİ YA DEMİR TAKVİYESİ?

Demir vücudun düzgün çalışması için gereken bir mineraldir. Kırmızı kan hücrelerinde bulunur ve vücudun her hücresine oksijen taşır. Demir eksikliğiniz varsa yorgunluğa ve anemiye yol açabilir. Yağ yakmak için vücudun oksijene ihtiyacı vardır. Demir seviyeleriniz düşürse vücut gerektiği kadar yağları oksitleyemez; böylece kilo vermeniz zorlaşır.

Yeterli oksijen olmadan yorgunluk metabolizmanızı da bir süre sonra yavaşlatır. Bu da toplam günlük kalori yakımını azaltır. Oksijensiz bir ateş yakmayı deneyin; yapamazsınız. Aynı şey, vücudumuz için de geçerlidir. Kan dolaşımında yeterli oksijen yoksa yağ yakamazsınız.

Lütfen, sadece ve sadece uzmanlara inanın ve güvenin. Vücudunuzda herhangi bir eksiklik varsa bu sadece kilo alıp veriminizi değil sağlığınıza da etkiler.

Bazen küçük şeyler büyük farklar yaratır. Sağlıklı günler.

ÜNİVERSİTELERDE EĞİTİM 'UZAKTAN' DEVAM EDECEK

Koronavirüs tedbirleri kapsamında üniversitelerin eğitimlerine bahar döneminde uzaktan devam edeceği açıklandı. YKS 25-26 Temmuz'a ertelenirken, bazı programların yaz okullarında yapılabileceği belirtildi

AYDINLIK/ ANKARA

YÜKSEK Öğretim Kurumları Sınavı'nın (YKS), 25-26 Temmuz tarihlerinde yapılması kararlaştırıldı. Bahar dönemi boyunca öğre-tim yapılmayacağı duyuruldu.

Yüksek Öğretim Kurumları (YÖK) Başkanı Yekta Saraç, yaptığı açıklamada koronavirüs tedbirleri kapsamında 12 Mart'ta alınan kararla kapanan üniversitelerin ve bir hafta sonra eğitim öğretime dijital ortamda, uzaktan ve açıktan öğretim ile devam ettiğini hatırlattı. Saraç, dünya örneklerinin incelenerek, Türkiye için yol haritası belirlendiğini dile getirerek, "Pek çok ülkede halen bir belirsizlik ve üniversite hayatı ile ilgili bir kaos sürmektedir. Zira bu salgın ile ülkelerin öncelikleri değişti" dedi.

'DURUM BELIRSIZ'

Saraç, dünya genelinde 150'den fazla ülke çeşitli derecelerdeki üniversitelerini kapattığı bilgisini vererek, "Bazı ülkelerde üniversitelerin bir kısmı kapalı iken bir kısmı kendi kararıyla açık. Fakat büyük ölçüde hakim olan durum belirsizliktir" değerlendirmesinde bulundu.

'BAHAR DÖNEMİNİ YAZA TAŞIMIŞ OLUYORUZ'

Bu sene bahar dönemi eğitim öğretim sürecinin sadece uzaktan eğitim, açık öğretim ve dijital öğretim imkanları ile sürdürülmesinin kararlaştırıldığını belirten Saraç, şöyle sürdürdü: "Üniversitemiz zikrettiğimiz uzaktan eğitim, açıköğretim ve dijital öğretim imkanları altında sunamaya-

cakları programları/dersleri ve uygulamalı dersleri yaz aylarında belirledikleri takvim içinde tamamlayacaklardır. Diğer bir ifade ile bu program ve dersler için bahar dönemi takvimini yaz aylarına taşımış oluyoruz. Türk yükseköğretimini yaz okulu tecrübesi üniversitemiz için son derece değerli bir imkan sunmaktadır."

Öte yandan önceki gün Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk, ilkök, ortaokul ve liselerin uzaktan eğitim takviminin 30 Nisan'a kadar uzatıldığını duyurmuştu.

KABULLENMEK ZORUNDAYIZ

Saraç, yaz okulunun bitiş tarihleri gözönünde tutularak önümüzdeki yıl eğitim öğretim takviminin belirleneceğini söyledi.

Sorular MEB'den gelen teklife göre belirlenecek

YKS'nin, 25-26 Temmuz tarihlerinde yapılması ilişkin Saraç şöyle konuştu:

"Bu kararı almamızdaki neden tedbirli olmak ve öğrencilerimizin daha salim ve din-gin bir zihinle hazırlanarak bu imtihana girmesidir. YKS'de sorulacak müfredat

ile ilgili önceliğimiz bugünün gerçeklerinin yansıdığı bir şekilde öğrencilerimizin lehi-ne oları aramaktır. Sınavda sorulacak sorular, bu sorula-rın kapsamı ve alanları Milli Eğitim Bakanlığı ile uyum içinde onlardan gelen teklif-lere göre şekillenecektir."

Saraç, "Dünya iki ay önceki dünya değildir. Bugün farklı bir dünya var. Bizler de biliyoruz ki, uzaktan öğretim ve dijital öğretim yöntemleri örgün öğre-timin alternatifi olamaz. Bazı programlar uzaktan öğretimle, açık öğre-timle sürerken bazıları yaz okuluna ka-labilir. Bu yeni durumu kabullenmek durumundayız" dedi.

'BİLİM ÇARKI DURMAMALI'

Bilimin gelişmesinin önemine dik-kat çeken Saraç, şöyle sürdürdü: "Devletlerin su veya bir oranda, ama mutlaka zararlı ve hasarla çık-a-cağı bu süreç sonlandığında en büyük görev yine bilime ve akademiye düş-ecektir. Onun için devletimizin bilim çarkı hiçbir zaman durmamalıdır; ya-vaşlayabilir, bir başka surete evrilebi-ler, pek çok yararlı husustan bir süre-ligine vazgeçilebilir. Ama bu çark ta-mamen durmamalı."

İŞ GÜVENLİĞİ UZMANI ÖZPALANLAR:

İnşaat işçileri kaderine terk ediliyor

GARİP BALÇAK

KORONAVİRÜS salgını her sektörde etkisini artırmaya devam ediyor. Bazı sektörler önlem alsa da şantiyelerde durum farklı. A sınıfı iş güvenliği uzmanı Cemal Gürol Özpalanlar, koronavirüs tedbirlerinde şantiyelerin en geriden geldiğini, inşaat işçilerinin hastalansalar da hastalığı atlatacakları yönünde bir kanaat olduğunu söyledi.

Uzun saatler birlikte çalışan ve sürekli olarak ortak kullanım alanlarında bulunan şantiyelerin durumunu ve alınması gereken önlemleri aktif olarak şantiyelerde görevini sürdüren A sınıfı iş güvenliği uzmanı Cemal Gürol Özpalanlar ile konuştuk.

Özpalanlar, şunları anlattı: "İnşaat sektörü koronavirüs tedbirlerinde en geriden geliyor. Bu durumda şantiyelerde büyük bir risk olduğunu söylememiz gerekir. İnşaatçı çalışanların gerek sosyo-ekonomik durumları gerekse hastalık konusundaki bilinçleri iyi olmadığı için onların bir çoğu da

durumu kabullenmiş durumda.

"Şantiyelerde koronavirüse karşı alınan tedbirler var. Fakat bunlar hiç yeterli değil. Bu tedbirler, yemekhane sürelerinin uzatılması, yemekhanede işçiler arasındaki mesafelerin artırılması, belirli yerlere dezenfektan yerleştirilmesi var."

KONTEYNER YOĞUNLUĞU SINIRIN ÜZERİNDE

İşçilerin en çok zaman geçirdikleri yer olan yatakhane olarak kullanılan konteynerlerin durumunu sorduğumuzda Özpalanlar, şöyle konuştu:

"Konteynerlerde zaten sınırların üzerinde insan yoğunluğu var. 4-6 kişinin kullanması ya da kullanabileceği konteynerlerde, 6-8 kişi kalıyor. Ne kadar özen gösterilse de kalabalık konteynerlerde zaten hijyen sağlamak zorken şimdi virüsle birlikte hijyenden doğan risk arttı. Bu işçiler kaderine ve durumun olurlarına bırakılmış durumda. Bazı şantiyelerde konteyner denetimleri arttı.

Temizlik aralıkları arttı. Konteynerlerde bulunan ortak kullanım araçları çıkarılıyor ve bazı konteynerler dezenfekte ediliyor. Fakat yine de bunların hiçbirisi yeterli önlemler değililer."

ÇÖZÜM: ŞANTİYELERİN KAPATILMASI

Özpalanlar, çözümün tedbirlerle sağlanamayacağını inşaatların kapatılması gerektiğini vurgulayarak şöyle konuştu:

"Burada çözüm şantiyelerde belirli bir süre işlerin durdurulması. Ben bundan başka bir çözüm göremiyorum. Bunun maliyetine işverenin katlanması gerek. İşçiler de, kesintiler olsa da, parasını almalı. Bu noktada iş, hem devlete hem de işverene düşüyor. Fakat devlet tarafından henüz bununla ilgili bir düzenleme yapılmadı. Bu nedenle inisiyatif hâlâ işverende. İşveren, salgının bütçeyle etkilediğini kabul etmeli ve kendisini buna göre hazırlamalı."

85 bini işsiz kaldı

Ücretli öğretmenler acil ödeme paketi bekliyor

Girdikleri ders başına aldıkları ücretle geçen 85 bin ücretli öğretmen okulların kapatılmasının ardından nasıl geçineceğini düşünüyor. Aydınlik'a konuşan öğretmenler hükümetten destek paket talep ediyor

SILA KEMAHLI / ANKARA

ÜLKEMİZDEKİ öğretmen açığını kapatmak için uygulanan "ücretli öğretmenlik" sistemiyle çalışan 85 binden fazla öğretmen koronavirüs salgını nedeniyle mağdur oldu. Okulların kapatılmasının ardından ders veremediği için ücret alamayan ve sigortaları da kesilen öğretmenler sorunun acil çözümünü talep ediyor.

İdari iznili sayılan ücretli öğretmenlerin çoğu bir ayda ancak asgari ücret düzeyinde paralar kazanıyor. Aydınlik'a konuşan ücretli öğretmenler, ev kiralarnı nasıl ödeyeceklerini düşünüyorlar. Ailesini ders başına aldığı ücretle geçindirdiğini söyleyen bir öğretmen, "Zaten asgari ücrete denk gelen paralar alıyoruz.

CİMER'e başvuruda bulundular

BİR başka ücretli öğretmen, CİMER'e başvuruda bulunduklarına değinerek, maaşlarının kesilmesini talep etti. Öğretmen, kadrolular kadar emek harcadıklarını söyleyerek, "CİMER'e talepte bulunduk, ödemelerimizin yapılması için. Hepimizin borçları var. Biz de EBA için emek veriyoruz. Her sabah TV izliyoruz, eksiklik ve fazlalıklar görmek adına. Öğretmenler arasında ayırım olmamalı. Biz de aynı okuldan mezunuz" dedi.

YAZ AYLARINDA DA MAAŞ YOK

Koronavirüs sürecinin uzaması durumunda okullar tatil olana kadar ücret alamayacaklarını ve bir sonraki dönem beklemek zorunda kalacaklarını dile getiren öğ-

Şimdi, ben de dahil birçok kişi nasıl geçineceğini düşünüyor. İhtiyaçlarımızı karşılamayacağız" dedi.

retmen, "Biz yazın da maaş almıyoruz. Sigorta da olmayacak" ifadelerini kullandı.

'BİZİM İÇİN ÖDEME PAKETİ HAZIRLANMALI'

Okulların geç kapanmasının bir çözüm olabileceğini söyleyen öğretmen, "Okuldan girmedğim saatin ücretini talep edemiyorum. Tamamen insaflarına kaldık. Bakanlığın nasıl para kazanacağımızı, nasıl ev kirası vereceğimizi düşünmesi lazım. Sigortamızı da düşünmeleri lazım... Okullar

açılana kadar bize bir ödeme paketi hazırlanabilir. Şu an işsiz konumundayız" diye konuştu.

BAKAN YEŞİL IŞIK YAKMADI

Öte yandan ücretli öğretmenlerin maaşlarına ilişkin çalışmalar olup olmadığını sorulması üzerine Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk, "Şu an bir kriz var, böyle bir durumda çözüm üretilebilir mi? Şu anki mevzuatta bu görülmüyor" değerlendirmesinde bulunmuştu.

'Gıda çalışanları da kahramanımız'

ÖZ Gıda-İş Sendikası Genel Başkanı Mehmet Şahin, gıda işkolunda 650 bin civarında çalışanın bulunduğunu belirterek, "Biz evlerimizde otururken gıda çalışanları, fabrikalarda üretime devam ediyorlar. Onlar için gerekli olan tüm tedbirleri alıyoruz. Gıda çalışanlarının, bu zor günlerde emek verdikleri için desteklenmesi gerekiyor" dedi.

Şahin, yazılı açıklamasında, gıda çalışanlarının ve sektörün durumuna ilişkin değerlendirmelerde bulundu. Sağlıktan sonra en kritik ve stratejik sektörlerin başında gıdanın geldiğine işaret eden Şahin, marketlerde her zaman gıda ürünlerinin bulunmasının, en az hastanelerin olması kadar önemli bir mesele olduğunu vurguladı. Şahin, bu kapsamda yeni tip koronavirüs salgınının ilk duyulduğu andan itibaren tedbirlerin alınmaya başlandığını söyledi. Şahin, çiftçiler, gıda üreticileri, gıda çalışanları ve dağıtıcıların da en az doktorlar ve hemşireler kadar büyük kahramanlar olduğunu belirtti. Gıda sektörünün desteklenmesi için hükümet

nezinde işveren, sendika ve çalışanlar olarak girişimlerde bulunduklarını belirten Şahin, şunları kaydetti:

"Gıda işkolunda 650 bin civarında çalışmamız var. Biz evlerimizde otururken gıda çalışanları fabrikalarda üretime devam ediyorlar. Onlar için gerekli olan tüm tedbirleri alıyoruz. Gıda çalışanlarının, bu zor günlerde emek verdikleri için desteklenmesi gerekiyor. Bu ortamda gıda üreticilerinin, çalışanların ne kadar önemli olduklarını anlamak gerekiyor."

TES-İŞ: Su ve gaz işçilerinin fedakarlığı unutulmamalı

TÜRKİYE Enerji, Su ve Gaz İşçileri Sendikası (TES-İŞ) Genel Başkanı Ersin Akma, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgınıyla mücadelede enerji, su ve gaz işçilerinin gösterdikleri fedakarlıkların unutulmaması gerektiğini ifade etti.

Akma, yazılı açıklamasında, vatandaşlar kesintisiz hizmet sunmak için her türlü fedakarlığı gösteren TES-İŞ üyelerinin, gerektiğinde Suriye'de kepçe ve dozerlerle cepheye koştuğunu ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin yanında olduğunu belirtti. Üye işçilerin şimdi de sağlık merkezlerine, fabrikalara ve vatandaşlara kesintisiz hizmet vermek için olağanüstü çaba harcadığını vurgulayan Akma, enerji, su, gaz işçileriyle gu-

rur duyduklarını ifade etti.

Üyelerin sağlığı ve güvenliğinin korunması için işverenlerle düzenli görüşmeler yaptıklarını söyleyen Akma, kısa çalışma ödeneğinden yararlanacak şirketlerde üyelerin durumları, işyerlerinden saha hizmetlerine kadar tüm alanlarda her türlü hijyen ve güvenlik önleminin alınması, çok sayıda işçinin çalıştığı yerlerde sosyal izolasyonun sağlanması gibi hususların görüşülen ana konular arasında olduğunu bildirdi.

Akma, görüşmelerin sonucunda uygulamaya alınan ve ilerleyen günlerde hayata geçirilecek kararların yakından takip edildiğini belirtti.

Kıdem tazminatı

■ **Emeklilik nedeniyle işten ayrılmayı düşünüyorum. Şu anda 3 bin 300 TL brütte çalışıyorum. Ayrıca iki dini bayramda yarım maaş ikramiyemiz, kışa girerken ödenen çeyrek maaş yakacak paramız var. Öğle yemeğini işveren veriyor. İşe girişim 1 Eylül 2014. Kıdem tazminatım ne kadar olur?**

Kıdem tazminatı hakkına ilişkin düzenleme 1475 sayılı eski İş Kanunu'nun 14.

maddesinde yer almaktadır. Kıdem tazminatı son brüt ücret üzerinden ve ücrete ek olarak sağlanan para ve parayla ölçülmesi mümkün tüm ödemeler dikkate alınarak hesaplanmaktadır. Eğer iş sözleşmesi ya da toplu iş sözleşmesiyle artırılmadysa, her kıdem yılı için 30 günlük ücret tutarında ödeme yapılmaktadır.

Bu yılın Mart ayı sonunda işten ayrımanız durumunda, 1 Eylül 2014 tarihinden itibaren toplam kıdemizin 5 yıl 7 aydır.

Dini bayramlarda yarımaş maaş ikramiye ve yılda bir kez çeyrek maaş yakacak parası da yılda 4125 lira yapmaktadır. Hesaplamada yıllık ödemeler 365'e bölünerek bir günlükü bulunup 30 ile çarpılmaktadır. İşverenin verdiği yemeğin bedeli de hesaplamaya dahil edilmelidir. Yemek parası için yalnızca işyerinde yemek çıkan günler dikkate alınmaktadır. Örneğin yemek bedelinin günde 10 lira olduğunu varsayarsak, 5 gün çalışan bir işyerinde

bu bedel 22 ile, haftada 6 gün çalışan işyerinde 26 ile çarpılmaktadır.

5 yıl 7 ay için hesaplanacak kıdem tazminatınız, ayda 22 gün üzerinden tahmini yemek bedeli de dahil 21 bin 500 lira civarında olur. Kıdem tazminatından yalnızca binde 7.59 oranında damga vergisi kesilecektir.

Sorularınızı calismahayati@aydinlik.com.tr adresine gönderebilirsiniz.

Obez ve hasta kapitalizme kurtuluş yok

"**TÜM** dünyayı kasıp kavuran korona mı?" diye sorarak başlamak istiyorum. "Evet" diyenleri duyar gibiyim. Bence değil, neden mi? Eğer korona olsaydı virüsü yok etmek mümkün olmazdı, çünkü dümanda korona olurdu. Dümen insanda ve onun kurduğu düzende. Öyleyse insan, yarattığı bu krizden çıkışı da bulacaktır. Yanlış rotaya kilitlenen dümeni doğru rotaya kırmak zordur ancak artık.

Salgın belasından korunmak için hepimiz kendimizi karantinaya aldık ve üretim durma noktasına geldi. Virüsten korunmaya çalışırken yeni bir kriz karşımıza çıktı. Hem yatta kalmaya, hem hayatlarımızı sürdürmeye çalışmalıyız. Peki bu mümkün mü? Bir kısmımız hayatın sürmesi için karantina dışına kalmalıyız, bu zorunlu. Ama bu nasıl olacak ve önlemler neler olacak?

Devletlerin çözümün merkezinde olması gerektiği tartışılmaz gerçek. Ama sadece devletler mi? Özelleştirmeler sonucunda devletin üretimden kendisini çekmesiyle birlikte sorumluluk artık devletler kadar sermayenindir de. Acımasız ve aç gözlü kapitalist şirketlere düşen hiç mi görev yok? Dünyayı ahtapot gibi saran üç kuruşa, güvencesiz, sendikası işçi çalıştıran dev şirketler ne yapmalı? Bu krizden çıkışta ellerini aynı oranda taşın altına koymalılar. Hangi ülkede fabrikaları varsa orada çözümün ortağı olmak durumundalar. Aksi halde fabrikaların durmaları, makineleri onları kurtarmaya yetmeyecektir. Özellikle sürecek olan üretimde işçileri salgından koruyacak önlemler ivedilikle alınmalı. Çalıştırdıkları her bir işçinin sağlığından sorumludurlar. Bu sorumluluk fabrikayı dezenfekte etmek, işçiyi sıhhi donanım vermenin ötesindedir. Önce iş güvenliği kesin ve katı şekilde uygulanmalı sonra ise Çalışma ve Sağlık Bakanlıklarıyla birlikte üretim yapılan ülkelerinin çözüm süreçlerine maddi olarak katkı sağlanmalı.

İşte devlet tam da bu noktada komutan olarak tüm bu süreci gerekirse yasal yaptırımlarla sağlamalı. Yap-İşlet-Devret modeliyle özel sektöre kaynak aktarmına ilişkin sunulan borç ödemelerinin ötelenmesi önerileri gibi sanayi kuruluşlarının da sürece verebileceği her türlü katkı alınmalı. Çünkü insan yoksa, mal da yok, kâr da yok!

Makineler kendi başına çalışmıyor, üretilen ürünler depolarda durarak para kazandırmıyor. Üretecek işçi, alacak müşteri en çok kapitalizme gerekli. Bu düzen böyle gitmeyecek ama fabrikaların ayakta durması ancak insana yatırımla mümkün. Topu taca atmaya kimse çalışmamalı. Üretimi kesintisiz devam edecek işletmeler yerine, üretimi kısmak ya da durdurmak zorunda kalan işletmelere, işyerlerine destek verilmeli ve acilen işten çıkarmalar yasaklanmalı. Sosyal devlet olmanın ilk şartı vatandaşını her türlü güvence altına almaktır. Hamaset yapmak değil. Kısa çalışma ödeneği ve işsizlik sigortasındaki tüm kısıtlamalar derhal kaldırılmalı ve bu süreçte işsiz kalan herkes bu imkandan yararlanmalı ayrıca işten çıkartılmalan en kısa sürede geçersiz sayılmalı.

Tüm bunları yapmak sanıldığı kadar zor değil. Devlet iradesi yeterli. Hani hekimler koronavirüs için, "virüsün yaşamını sürdürmesi için insanı öldürmeyecek mutasyonu geçirmesi gerekir ve geçirecektir" diyorlar ya, işte kapitalist sistemde artık mutasyona uğrama aşamasına geldi. Değişim kaçınılmaz; ister doğal sürece bırakar değişimi, ister can çekişerek değişir. Elindeki sermayeyi paylaşarak gerek ulusal, gerekse küresel çözümün parçası olmak zorundalar. Yoksa genç ve dayanıklı işçi yaşar ama obez ve hastalıklı kapitalistler ölürl!

İŞKUR'a başvuru dijital ortamda

AİLE, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, Sağlık Bakanlığı kadrolarına yapılacak 14 bin sürekli işçi alımını, İŞKUR üzerinden dijital ortamda gerçekleştireceklerini bildirdi.

Bakan Selçuk, yaptığı yazılı açıklamada, Sağlık Bakanlığı kadrolarına yapılacak 14 bin sürekli işçi alımıyla ilgili süreç hakkında bilgi verdi. Kamu işçisi alımında başvuruların elektronik ortamda gerçekleştirileceğini aktaran Selçuk, "Vatandaşlarımız İŞKUR birimlerine gelmeden başvurularını e-Devlet ya da 'esube.iskur.gov.tr' üzerinden yapabilecek. Ayrıca ALO 170 Çalışma ve Sosyal Güvenlik İletişim Merkezimizi arayarak da başvuruda bulunabilecekler" ifadelerini kullandı.

Selçuk, yeni tip koronavirüs riski göz önünde bulundurularak, halk sağlığını korumak amacıyla, il müdürliklerine fiziken yapılan başvuruların kabul edilmeyeceğini kaydetti. Başvuruların, bugünden itibaren 30 Mart'a kadar yapılacağı açıklandı.

6.3945

dolar

7.0137

avro

2142 TL

Cumhuriyet altını

91.417

BİST - 100

11.28

faiz

\$ 27.16

b. petrol

Mustafa
PAMUKOĞLU

KORONAVİRÜS dünyada insanlık âlemini ve devletleri iyice sarstı ve daha da sarsacak gibi. Çoğu kişinin ve dünya liderlerinin söylemine baksarsak artık milattan önce ve sonrası gibi korona öncesi korona sonrası bir noktada olacağız. Siyasal ve ekonomik sistemler hangi yönde değişim yaşayacak? Ahlak anlayışı farklılaşacak mı? Dine dayalı ahlak sistemi yerini seküler ahlak anlayışına bırakacak mı? Bireycilik mi yoksa toplumsalcılık mu ağır basacak? Bu konularda teoriler ve öngörüler yavaş yavaş ortaya konmaya başladı. Biz de bu hususta artık tartışmanın başlaması, kavramlar arasında boğulmadan sağlıklı analizler yapılması gerektiğine inanıyoruz. Bugünden itibaren kendi görüşlerimizi ortaya koymaya çalışacağız.

İşe birçok sistemi hatırlatma anlamında açıklamayla başlamak istiyoruz.

NEO-LİBERALİZM NEDİR?

1970'lerden itibaren iktisadi liberalizmin hayatiyet kazanması karşılığında kullanılan ve karşı devrim olarak iri devletten mini devlete dönüşü öngören bir sistemdir.

Bu sistem 19. yüzyılın serbest piyasa ekonomisinin en fazla alan kazandığı İngiltere ve ABD'de etki yaratmıştır. Bu etki 1980'de İngiltere'de Thatcherizm, ABD'de Reaganizm olarak da adlandırılmıştır.

Neo-liberalizm bir anlamda piyasa fundamentalizmi ile aynı anlama gelmektedir. Bu sisteme göre devletin yönetimin aksaklıkların sayı olarak oldukça fazladır. Friedrich Hayek ve Milton Friedman (1962) devletin iktisadi rolünü şiddetle eleştirmişlerdir. Hayek'e göre her türlü planlama iktisadi verimsizlik yaratmaya mahkumdur. Çünkü iktisadi hayatı denetim altına almaya yönelik devleti varlık alanlarına çeker ve totaliter yapıları teşvik eder.

Piyananın mucizevi özellikleri vardır. Birincisi ve en önemlisi, uzun vadeli denge eğilimlerinden dolayı piyasalar kendi kendilerini düzenlemektedirler. Adam Smith'in "görünmez eli" piyasada devasa bir sinir sistemi gibidir.

İkincisi, piyasalar üretken ve verimlidirler. Kaynaklar en karlı şekilde kullanıldığında zengin ve yoksulun da aynı dürtülere sahip olması nedeniyle piyasa ekonomileri makro düzeyde verimlidir. Piyasada bulunan özel işletmeler doğası gereği kamu kuruluşlarına göre daha verimlidir.

Üçüncüsü, piyasalar demokratik mekanizmalardır. Rekabet en önemli dengeleyici unsurdur. Tüketici ise üreticinin tercih ve üretim yapısını belirlediğinden kraldır.

Son olarak piyasalar hakaniyet ve iktisadi adaleti dağıtır.

KÜRESELLEŞME

Neo-liberalizmin itici gücü küreselleşmedir. Küreselleşme ulusal ekonomilerin, kenetlenmiş küresel ekonomi haline bürünmelerini demektir. Üretim uluslararası nitelik kazanmış ve sermaye ülkeler arasında serbestçe ve hızla dolaşmaya başlamıştır.

Philip Bobbitt (2002) ulusal devletlerin artık piyasa devletleri haline dönüştüğünü ve buna da üretimin ve sermayenin uluslararası niteliğe bürünmesinden kaynaklandığını öngörmüştür.

Bretton Woods sözleşmesinin 1970'lerin başında sona ermesiyle IMF-DTÖ-Dünya Bankası

Korona sonrası neoliberalizmin akıbeti ve kamucu anlayışlar

küreselleşme ve neo-liberalizmin el ele yürütmesini sağlayacak dönüşümü yaşamışlardır.

KAPİTALİZM

Sermayenin özel teşebbüs eliyle üretim ve gelir paylaşılmasına ağırlığını koyduğu ve bunun kontrol edildiği sistemdir.

Kapitalist sistemde servet disiplinli bir işletme çerçevesinde rasyonalist ve rekabetçi bir düşünceyle üretime ve ardından tekrar sermaye birikimine sevk edilir.

KARMA EKONOMİ

Karma ekonomi, liberalizm ve kapitalizmin doğurduğu sakıncaları gidermek için kamu sektörünün özel sektörle birlikte ekonomik hayatta yer aldığı bir düzendir. Bu düzende kamu, ekonomik faaliyetleri düzenleyici ve kamu yararına da gözetleyen bir nitelik taşır.

Karma ekonomide devletin ağırlığının ne olduğu hususu hep tartışla gelmiştir. Bu tartışmalar bizi sosyal devlet anlayışına götürmektedir.

SOSYAL DEVLET

Kapitalizm ve liberalizmin doğurduğu adaletsizlik ve özel teşebbüsün kan en çoklaştırmak isterken yarattığı gelir dağılımı adaletsizliği karşısında refahın adil dağıtımı ve istismanın önlenmesi, alt gelir gruplarının kamu tarafından alınacak tedbirlerle korunmasını sağlayan bir anlayıştır.

Türk devlet geleneğinde sosyal devlet anlayışı önemli yer tutar. Bunu gösteren en önemli belge Kutadgu Bilig'tir. Yusuf Has Hacıb'e göre tebaanın hükümdar üzerinde üç hakkı vardır. Birincisi reayanın günlük ihtiyaçlarını sürekli temin edilebilmek için paranın ayarını korumalıdır. İkincisi, halkı adil kanunlarla idare etmeli ve zorbalığa yol açmamalıdır. Üçüncüsü ise emniyet ve can güvenliğini sağlamasıdır.

YENİ DÖNEM YENİ ANLAYIŞLAR

Siyasal ideolojiler ve ekonomik sistemler koronadan sonra hangi değişimi gösterecek hususu artık tartışmaya açıktır.

Şu sorulara cevap aramak zamanı gelmiştir. 1- Neo-liberalizm terk edilecek sosyal devlet anlayışının hâkim olacağı kapitalizm sistem kendini yenileyecek mi?

2- Liberalizmi ayakta tutan iki dayanağı var: "Serbest bırak" ve "Denetle". Bugüne kadar hep serbest bırak ayağı çalıştı. Denetleme olmadı. Burada devlet-kamu denetleme işlevini artırarak ve **aşlanmış liberalizm** yeni bir döneme girecek?

3- Sosyalist eğilimler güçlenecek, birçok ülkede planlamacı ekonomiler uygulanacak?

4- Tüm sistemlerin iyi taraflarını alan gelişmiş kaslara sahip bir **karma ekonomi** modeli mi ulus devletlerin modeli olacak?

5- Küreselleşme de bu gelişmeler ışığında insan odaklı bir uygarlık projesine mi dönecek?

6- Yoksa kamucu ağırlıklı totaliter eğilimleri besleyecek ve demokratik olmayan sistemler ağırlık mı, kazanacak?

Tüm bu tartışmaların odağında dini eğilimler mi sekülerizm mi bu gelişmelere eşlik edecek?

Evet, artık düşünce iklimlerine girme zamanı. Devam edeceğiz...

KALKINMA EKONOMİSTİ BARTU SORAL:

Türkiye için bir fırsat kapısı açıldı

'Türkiye ayakları yere basan, üretim maliyetleri, nakit akışları, satış pazarları belli, detaylı ve gerçekçi yatırım projeleri hazırlarsa, yanına da devlet garantisi koyarsa, bütün ekonomisini yeni baştan dizayn edebilir'

RECEP ERÇİN

E. BİRLEŞMİŞ Milletler Kalkınma Programı (UNDP) Program Müdürü, Kalkınma Ekonomisti Bartu Soral ile koronavirüs salgınıyla başlayan, küresel ekonomideki eğilimleri konuşmayı sürdürüyoruz. Söyleşimizin dün yayınlanan bölümünde krizin en çok ABD'yi etkileyeceğini anlatan Soral, Türkiye için de bu dönemin bir fırsat getireceğini ifade etti. Soral, söyleşimizin bugünkü bölümünde ise merkez kapitalist ülkelerin attıkları adımlara dikkat çekerek, karma ekonomik modelin gündemde olduğunu ve ekonomilerin insanları öncelemesi gerektiğini söyledi.

■ **Koronavirüs pandemisi ile başlayan küresel piyasalardaki çöküş bir 29 Buhranı benzeri bir yapıya evrilmeye başladı. O dönem ABD'deki Franklin D. Roosevelt yönetimi kamu müdahalesini içeren bir dizi tedbirle ekonomiyi buhrandan çıkarmaya çalıştı. Bugün de benzer eğilimlerin hatta belki daha da ötesinin merkez kapitalist ülkelerde dillendirilmeye başlandığını görüyoruz. ABD'nin FED eliyle aldığı tedbirler işe yarar mı?**

Şimdi geldik yukarıdaki konuya. ABD krizle mücadele kapsamında önce faizleri sıfırladı. Ardından önce 1 trilyon dolar, ardından 2 trilyon dolar parayı bankalardan tahvil alarak piyasaya süreceğini dedi. Sonunda "patron çıldırdı" sorunu çözmek için sonsuz para basacağını ilan etti. Sonsuz para! Neden? Piyasada para bolluğu olsun, bankalar tüketici ve üreticiye kredi vermeye devam etsin diye. Ancak 2008 krizinde de denenilen bu pansuman çare olmaz, hele böylesine derin bir krizde hiç olmaz. Bu para piyasaya girmez. İşsizliğin yüzde 25'lere yükselmesi, ekonominin yüzde 24 küçülmesi beklenirken, ne tüketici eskiyen veya ihtiyacı olan TV, beyaz eşya, mobilya, telefon, ev vb. ürün almak için borçlanarak tüketir, ne özel sektör yatırım için borçlanır. Zaten iki kesim de hayli borçlu. Bu işi para basarak çözemezsin. Faizi sıfır da olsa kimse borçlanmaz. Para bankalardan durur. O sebeple ABD her vatandaşa bin dolar vaat ederken, İngiltere 2 bin 500 pounda kadar olan maaşların yüzde 80'ini karşılıyor. Kanada, Fransa, Almanya nakdi yardımlar yapıyor. Ve bu noktada son söz; "sonsuz para" basacağını ilan ettin. Peki, bu da piyasayı canlandırmazsa ne basarsakın?..

DEVLET VATANDAŞINA İŞ VERECEK!

■ **Türkiye 29 Buhranı dönemini Kemalist Yönetimin karma ekonomik modeli ile aşmıştı. Bugün Türkiye ekonomisinin mali yapısı ve üretim ilişkileri göz önüne alındığında benzer bir program devreye alınabilir mi?**

İşte burası çok önemli. Gerçekten çok önemli. Geldik mi Keynesyen politikalara veya daha doğrusu Kemalist politikalara. Her canlı bir gün Mustafa Kemal ile tanışacaktır... Yapılacak tek bir yol kalıyor. Devlet vatandaşlarına iş verecek. Çarpıcı olsun; gerekirse bir kısmına yol kazdırarak, bir kısmına o yolu kapattırarak ama iş sağlayacak. Bunun daha makul olanı; üretime odaklanacak, fabrikalar kuracak. Ülke ihtiyaçlarına göre üretimi tekrar planlayacak.

KARMA EKONOMİK MODEL

Biz buna karma ekonomik model diyoruz. Ve daha ötesi, bugün bu modeli bizim uygulama alanımız daha açık. Zira hem uyguladık geçmişte kalmış olsa da bir tecrübemiz var hem de bu model ile uygulamaya yapabileceğimiz pek çok fırsat sektör var. Örneğin, talep esnekliği çok düşük olan, yani ürüne olan talebin krizde dahi düşmeyeceği gıda, yani tarım. İnsanlar gelirleri azalınca telefonlardan vazgeçer ama emekten vazgeçmez. Bizim tarımda dev bir potansiyelimiz var ama bunu doğru düzgün planladığımız için 100 birim yerine 10 birim çıktı alıyoruz.

■ **Tarımdaki potansiyelden söz eder misiniz?**

Türkiye'de 239 bin kilometrekare tarım alanı var. Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde maynılı, dolayısıyla hiç ekilmemiş tahmini 10 bin kilometrekare verimli toprak bulunuyor. Ayrıca son 15 yılda çiftçi yaklaşık 27

Bartu Soral
koronavirüs salgınıyla
başlayan, küresel
ekonomideki eğilimleri
değerlendirdi.

bin kilometrekarelik toprak üstünde çiftçilik yapmayı bıraktı. Çünkü zarar ediyor. Verimli ve sulanabilir 40 bin kilometrekarelik tarım alanı sulanmıyor. Bu potansiyele karşılık Türkiye tarımda yıllık 4.5 milyar dolar dış ticaret açığı veriyor. 41 bin kilometrekarelik Hollanda'nın bu alanda dış ticaret fazlası 55 milyar dolara ulaşır. 2002 yılında Türkiye'nin yüzde 37'si kırsal nüfustu, bugün yüzde 13'e geriledi.

Anadolu toprakları endemik tür açısından dünyanın en zenginlerinden. Ayrıca 4. buzul çağından geçmediği için genetik gelişimi ve bitki örtüsü ile benzersiz. Klimatolojik olarak dünyada üç farklı iklim mevcuttur. Anadolu topraklarında 6 farklı iklim hüküm sürüyor. Yani ülkemizde yetişmeyecek hiçbir ürün yok. Topraklarımız kükürt ve bor açısından çok zengin olduğu için yetişen bitkiler insan sağlığı açısından paha biçilmez önemle sahip. Planlanır ve doğru politikalar uygulanırsa, dünyanın bir numaralı tarım markası haline gelecek bir potansiyel elimizin altında.

■ Sanayi alanında neler yapılabilir?

Tarım üretiminden tarım sanayine, kooperatiflere, küçük butik üreticiye, hayvancılığa bir dizi planlama önerileri hazır. Ben daha önce yazdım. Uzatmayalım. Türkiye'nin büyük bir bürokratik birikimi var.

Şimdi size Korona ile girdiğimiz bu yeni dönemden nasıl faydalanabileceğimizi sanayi alanından bir örnekle anlatayım. Dış ticaret verdiğimiz sektörler belli. En yüksek açık petrokimya; 2010-2017 arası toplam ithalatımız 253 milyar dolar. Petrokimya, plastikten uçak yapımına kadar, ham madde, ara madde ve nihai tüketim olmak üzere binlerce ürünü kapsıyor. Rafine edilen petrolden arta kalan nafta petrokimyanın girdisi. Bir birimlik nafta girdisine karşılık, ürünlerde değişiklik göstermekle beraber, 3-9 birim arası çıktı alıyoruz. Yani katma değeri aşırı yüksek, çok karlı bir alan.

Cumhuriyet petrokimya sektörünü planlamış ve hayata geçirmiştir.

'YENİ PETKİM'LER KURULMALI

1962 yılında yayımlanan Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, Türkiye'de petrokimya tesisi kurulmasının gerekliliğini saptadı ve 1965 yılında Petkim kuruldu. Planlı dönemin başında TPAO, Petrol Ofisi, TÜPRAŞ ve Petkim, tek şemsiye altında entegre kuruluşlardı. Daha sonra bu kuruluşların her biri önce bağımsız hale getirildi; bu ilk hataydı. Sonra TPAO dışındakiler özelleştirildi; bu da ikinci hata oldu. Petkim, 2008 yılında özelleştirildiğinde 1.2 milyon ton kapasiteye sahipti. 2017 yılında yıllık kapasitesi 1.6 milyon tona çıktı, yani aradan geçen yıllarda kapasitesi çok az arttı. Naylon altı monomeri, klor alkali, karbon karası gibi önemli ürünlerin üretimi ise özelleştirmeden sonra tamamen durduruldu!.. Petkim halen üretimde ama kapasitesi ihtiyacın yaklaşık yüzde 12'sini karşılayabiliyor.

Petrokimya, yüksek teknoloji ve büyük sermaye gerektiren bir sektör. Yatırım büyükçe maliyetler düşüyor, rekabet gücü yükseliyor. Türkiye, süratle beş Petkim büyüklüğünde dev bir petrokimya tesisi kurabilir. Bu tesis sadece üretimi az olan petrokimya mamulleri değil, su anda hiç üretmediğimiz sentetik kauçuklar, sentetik tekstil ürünleri ve termoset hammaddelerinin üretimini de yapacak biçimde planlanır. Tesis, yüksek teknoloji gerektirdiği için üretmediğimiz, örneğin katalizörlerin de üretimini

Ekonomi insanı incelemelidir

■ **Hükümet işletmeler bazında bir dizi tedbirin geçen hafta itibarıyla uygulamaya karar verdi. Ancak geniş halk kesimlerini önceleyen ilave tedbirlerin alınmasına yönelik sesler yükseliyor. Geçen yıl tek seferlik gelirler düşüldüğünde milli gelirin yüzde 5'ini aşkın oranda açık veren kamu maliyesinde yeterli alan var mı?**

Şimdi, iki önemli konuyu vurgulayalım. Bir: ekonomi politikasında öncelik; insana yaşamı boyunca gerçekleştirmek istediği hayat projesine imkan sağlayan ortamı yaratmaktır. İkinci kamu maliyesi sorusu ile ilgili; vatandaş genel yaşam düzeyinin altına inmeyecek. Bunun için bütçede açık verilebilir. Evet bu dengeleri bozup, faizlere ve enflasyona yukarı yönlü baskı yapılabilir. Ama o yükü de devlet üstlenecek. Ayrıca biz kamudan Suriyelilere 30 milyar dolar harcamış, asırı pahalı binalar yapmış bir ülkemiz. Böyle bir günde bütçe açığı gerekçesi ile vatandaşla sahip çıkmayan ortamı yaratmaktır. Kriz için açıklanan paketi yetersiz buldum. İstihdamı da, hane halkını da üretim güçlerini de yeterince korumuyor. Örneğin; korona boyunca işten çıkartmayı zorlaştırır, buna karşılık işveren üzerindeki vergi yüklerini kaldıracaktır. Üstüne düşük maaşlı çalışanları korumak adına işten çıkartmaya kesin izin veremeyebilir buna karşılık 3 bin TL'ye kadar olan maaşların yarısını ödemesini devlet üstlenebilir. Bu söylediklerimiz birer örnek. Mutlaka bürokrasi de bunları düşünüyor, biliyor.

Yerli sanayi hamlesine Çin'den sigorta desteği

TÜRKİYE Varlık Fonu (TVF) ile Çin İhracat ve Kredi Sigortası Kurumu (Sinasure), iki ülke arasındaki ekonomik, ticari ve yatırım işbirliğini artırmak için 5 milyar dolar tutarında mutabakat belgesi imzaladı. Türkiye Varlık Fonu (TVF) açıklamasında, bu hafta imzalanmış belgeye göre Sinasure, TVF'nin cari açığın azaltılmasına dönük enerji, petrokimya ve madencilik sektörlerindeki projelerine Çinli yatırımcı, müteahhit ve finansal kurumları tavsiye edecek. Sinasure ayrıca ilgili projelerin fi-

nansman şartlarına bağlı olarak 5 milyar dolarına kadar sigorta desteği de sunabilecek.

TVF, yakın zamanda bu üç sektöre dair yatırım planlarının yanı sıra lojistik altyapı yatırımlarına katkıda bulunacağını duyurmuştu.

Sinasure CEO'su Wang Tingke yapığı değerlendirmede, "Çin'in 'Bir Kuşak Bir Yol' projesi ve Türkiye'nin 'Orta Koridor' girişimi ilerleyip geliştikçe Çin ile Türkiye arasındaki ekonomik, ticari ve yatırım işbirlikleri de artıyor" dedi.

Sermaye kontrolleri gelebilir

KORONAVİRÜSÜN piyasalarda yarattığı panik havası özellikle gelişen ekonomilerden sermaye çıkışına neden oluyor. Gelişen piyasa tahvil ve hisse senedi fonlarından geçen iki haftada kaydedilen çıkışlar bazı hesaplamalara göre net varlık değerinin yüzde 4'üne yaklaştı. Bu oran, Mayıs 2013'teki "Taper Tantrum" ve Eylül 2008'deki Lehman Brothers Inc.'in çöküşünde kaydedilenin üzerinde.

Sadece bu ay, Breziya, Endonezya, Kolombiya, Rusya ve Meksika paraları dolar karşısında yüzde 10'dan fazla değer kaybetti. BloombergHT'de yer alan habere göre,

Citigroup Inc.'e göre koronavirüs pandemisiyle savaşmak için karantinaya giden ülke sayısı artmasıyla birlikte, gelişen piyasalar sermaye kontrolünü benimseyebilir. Citigroup gelişen piyasalar ekonomisi biriminin yöneticisi David Lubin, çarşamba günkü notunda "Politika yapımcıların, insanların ve günlerin dolaşımının kısıtlandığı gibi, sermaye hareketlerini kısıtlamaya başlayacakları bir dünyaya yaklaştığımıza dair makul bir tez var. Bir başka deyişle sermaye kontrolü denemeleri bize muhtemelen bir adım daha yaklaştı" dedi.

'Tarımsal Üretim Seferberliği' ilan edilmeli

Havaların ısınması ile birlikte toprak uyanıyor. Çiftçiler bir yandan koronavirüse karşı sağlığını koruma, bir yandan üretimi sürdürme çabasında. Türkiye'nin en büyük gücü, her türlü olumsuzluğa karşın hâlâ tarımsal üretim potansiyelimiz

AYDINLIK / ANKARA

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Baki Remzi Suicmez, ktlık ve açlık sorunu yaşamamak için derhal "Tarımsal Üretim Seferberliği" ilan edilmesini, kamu-
cu ta-

29 maddelik çözüm önerileri!

- Bütçeden tarıma ayrılan kaynak, 2021 yılı bütçesi ve sonraki yıllar için gayrisafi milli hasılanın en az yüzde 1'i düzeyine yükseltilmelidir.
- 2019 yılı destekleme ödemeleri derhal ödenmeli, 2020 destekleme ödemeleri ise 2021 yılına sarkmamalıdır.
- Üretici destekleme başvuru tarihleri, destekleme kapsamındaki diğer ürünler için de uygulanmalıdır.
- Bitkisel ve hayvansal ürünlerin destekleme kapsamı genişletilmeli, iyi tarım uygulamaları ve organik tarım destekleri sürdürülmeli, girdiler dahil ek ekonomik destek paketi açıklanmalıdır.
- Çiftçilerin kredi borçları yapılandırılmalı, 2020 yılı için faiz alınmamalıdır. Borç ertelenmesi, düşük faizli kredi yanında, çiftçi borçlarının silinmesi de gündeme gelmelidir.
- Çiftçilerin BAĞKUR ve SSK borçları, 2020 yılı hasat sezonu sonuna ertelenmelidir.
- Kredi Garanti Fonu (KGF) kredileri tarım işletmelerini de kapsamalıdır.
- TMO, buğday başta olmak üzere 2020 yılı için alım garantisi vermek, piyasa spekülasyonlarına karşı üretim maliyetlerinin üzerinde alım fiyatı açıklamalıdır.
- Üretim için temel girdilerin maliyetleri düşürülmeli, tarımsal girdilere destek verilmeli, KDV indirimi yapılmalı.
- Koronavirüs salgını sürecinde tüm yurttaşlarımızın içme suyu ve çiftçilerimizin tarımsal su kullanım borçları ertelenmeli, mümkünse su hizmetleri ücretsiz verilmelidir.
- Bitki koruma, gübre, tohum, tarım alet ve makinası gibi girdileri satan Tarımsal Bayilere yönelik halk sağlığının korunması ve haksız rekabet ortamı oluşmaması için Tarım ve Orman Bakanlığına ülke düzeyinde ortak uygulama başlatılmalı ve süreç sıkı bir şekilde denetlenmelidir.
- Gıda egemenliği, gıda güvenliği ve gıda güvencesi, ülke gündemindeki yerini almalı.
- Yaş sebze ve meyve pazarları ile hallerde aracılık sistemi devreden çıkarılmalı, ürün sunumunda hijyenden ödün verilmemeli, etkin denetimler yapılmalıdır.
- Tarımsal ürünlerin dışalımında uygulanan koruyucu tedbirler yeniden gözden geçirilmeli, salgını sınırlarımızda engelleyecek şekilde gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.
- Geçici, gezici ve mevsimlik tarım işçilerinin karşılaşılabilecek sorunlara yönelik kalıcı çözüm önerileri geliştirilmeli.
- Gezici sağlık ekipleriyle, kırsaldaki özellikle 65 yaş üzerindeki yurttaşlarımız, sağlık taramasından geçirilmeli.
- Öncelikle tarımsal ilaç, gübre, tohum olmak üzere yerli girdi üretimine ve ıslah çalışmalarına yönelik gerekli AR-GE çalışmaları hızlandırılmalı ve süreç koşulsuz desteklenmelidir.
- İklim değişikliğine uygun bitki tür ve çeşitlerinin geliştirilmesi, ekim teknikleri ve toprak kullanım yönetimine yönelik araştırma çalışmalara daha fazla kaynak ayrılarak devam edilmelidir.
- Su havzaları ve su kaynakları korunmalı, bilinçsiz su tüketiminin önüne geçilmeli.
- Sulamaya uygun tarım alanları bütçeden yeterli kaynak ayrılarak ivedilikle sulu tarıma açılmalı.
- Kooperatifçilik modeli güçlendirilmeli.
- Hayvancılığın gelişmesi sağlanarak, üreticinin gelir artışı yanında, vatandaşın sağlığı et, süt ve süt ürünleri tüketmesi için kalıcı özel önlemler alınmalıdır.
- Örtü altı tarım, seracılık, özellikle salgın dönemi ve doğal afetlerde desteklenmelidir.
- Tarımsal Yayım ve Danışmanlık hizmetleri yaygın ve etkin olarak hızlı bir şekilde verilmelidir.
- Ülkeyi yönetenlerin dışlayıcı değil, tarım ve gıda sektörünün tüm bileşenlerini süreç katarak bilimsel önlemlerle krizi yönetmeleri gerekmektedir.
- DSİ Genel Müdürlüğü güçlendirilmeli, en ücra noktalara hizmet verecek şekilde Toprak Su Genel Müdürlüğü yeniden kurulmalıdır.
- Kanal İstanbul gibi çılgın projeler durdurularak, kamu kaynakları, üretimi artırmaya ve topluma yararına kullanılabilir.
- Her koşulda üretmeye devam etmek, üretimi ve üretkenleri desteklemek hepimizin temel amacı olmalıdır.

rım politikalarının esas alınmasını istedi.

Suicmez tam da doğanın uyardığı bir dönemde vatandaşların da koronavirüs salgını karşısında sağlığını koruma, yeterli ve dengeli beslenme telaşında olduğunu hatırlattı. Çiftçilerin ise bir yandan sağlık tehdidiyle uğraşırken, bir yandan da geçimi için üretim çabasında olduğunu vur-

gulayan Suicmez, Türkiye'nin en büyük gücünün, her türlü olumsuzluğa karşın hâlâ tarımsal üretim potansiyelimiz olduğunu ifade etti.

'TARIM BİLİM KURULU KURULMALI'

Koronavirüs salgınından ders çıkararak, ülkemizde bir an önce "kamucu tarım politikası" değişikliğine gidilmesi gerektiğini belirten Suicmez, derhal harekete geçilmesi çağrısında bulundu: "Yaşadığımız ekonomik, siyasal, yönetim ve de sağlık krizi ortamında tarım sektörümüzün tüm bileşenlerinin ortak mücadele etmesi bir zorunluluktur. 'Tarımsal Üretim Seferberliğinin' sağlıklı işletilebilmesi, çok boyutlu çözüm önerilerinin geliştirilmesi ve uygulanabilmesi için Tarım ve Orman Bakanlığının öncülüğünde kamu, üniversite, meslek odaları, meslek kuruluşları, ilgili özel sektör ve STK'ların temsil edildiği 'Koronavirüs Tarım Bilim Kurulu' kurulmalıdır."

Baki Remzi Suicmez, Ziraat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu adına yaptığı açıklamada şunları söyledi:

EN STRATEJİK İKİ ÜRÜN: SU VE GIDA

Su ve gıda, günümüzde ve gelecekte dünyadaki en stratejik iki üründür. Bir yandan su kaynaklarımızı korurken, diğer yandan tarımsal üretimimizi artırmamız mutlak bir zorunluluktur. Özellikle 1980'li yıllardan sonra kullanılan, dış odaklara bağımlı, desteklerin kaldırılmasına ve azaltılmasına, dışalma, özelleştirmelere dayalı tarım politikalarının ülkemizde kronikleşen tarım sektörü ve kırsal alan sorunlarını günümüzde de çözemediği ortadadır.

TARIM DESTEKLERİ VERİLİYOR

2006 yılında çıkarılan 5488 sayılı Tarım Kanununun 21. maddesindeki tarımsal desteklemeler için bütçeden ayrılacak kaynağın milli gelirin yüzde 1'inden az olamayacağı hük-

Eve gıda stoklamayın

TOPRAK Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal, vatandaşların evlerine gıda maddesi stoklamaması gerektiğini söyledi.

Güldal, Türkiye'nin önemli bir tarım ülkesi olduğunu, ülkede üretimin devam ettiğini ve yeterli stokun bulunduğunu söyledi. Güldal, TMO'nun, görev alanındaki bakliyat, hububat ve pirinç gibi ürünlerdeki perakende ve toptan satışlarının devam ettiğine dikkati çekerek, şöyle konuştu:

"Ülkedeki hububat ve bakliyat sektörü de bizden toptan ürün alıp, kendi paketlemelerini yaparak piyasaya arz ediyor. Piyasada regülasyon yaparken hem arz güvenliğinin sağlanması hem de fiyatların tüketici lehine oluşması için gayret gösteriyoruz. Tüketicuyu kollayıcı tedbirleri de alıyoruz."

HASAT BAŞLAYACAK

Kurumun, savaş ve afetler gibi olağanüstü durumlar için stok tuttuğunu anımsatan Güldal, "Hububat, bakliyat ve pirinçte stoklarımızı sürekli güncelleyerek tutuyoruz. Türkiye'nin zorunlu tutması gereken miktarların üzerinde stokumuz var. Hasat dönemi birkaç ay sonra başlayacak olmasına rağmen uzun süre yetecek stoklarımız bulunuyor. Hem hububat hem bakliyatla tedarikimiz yeterli" ifadelerini kullandı.

GIDA SANAYİCİLERİ: İvedi olan çiftçiyi korumak

TÜRKİYE Gıda ve İçecek Sanayii Dernekleri Federasyonu (TGDF) Yönetim Kurulu Başkanı Şemsi Kopuz, gıda arzında yaşanması muhtemel sorunlara karşı önlem alınması gerektiğini belirtti. Kopuz, "Çiftçiyi koruyacak, özendirerek ve cesaretlendirerek önlemlerin ivedilikle devreye sokulması gerek. Ekonomik önlem paketlerine gıda sanayicileri dahil edilmeli" dedi.

Kopuz, şu değerlendirmelerde bulundu: "Tarım kesiminde ortaya çıkan işgücü kayıpları, talep noktasında ortaya çıkacak dengesizlikler ve belirsizlikler, birçok ürün-de rekolte dengesinin öngörülemezlik şeklinde bozulması riski taşımaktadır. Böylesi bozulma, orta ve uzun vadede sadece iç piyasada değil ihracat pazarlarında da ciddi kayıplara neden olabilecektir."

Gıda ve içecek sanayinin yapısı itibarıyla yüzde 98'i KOBİ'lerden oluşan bir sektör olduğunu aktaran Kopuz, "Ekonomik önlem paketlerine gıda sanayicileri dahil edilmeli, hatta gıda sanayicilerine yönelik çok daha kapsamlı düzenlemeler getirilmelidir" dedi. Şemsi Kopuz, üretimin ve gıda arzının kesintisiz devamı için, lojistik-tedarik zincirinde yaşanan sorunların da mercek altına alınmasının gerekli olduğunu söyledi.

TOHUMCULAR: Daha çok milli ve yerli üretim zamanı

AYDINLIK / ANKARA

TÜRKİYE Tohumcular Birliği (TÜRKTOB) Yönetim Kurulu Başkanı Savaş Akcan, koronavirüs salgınının olumsuz etkilerinin salgın sonrasında daha da ağırlaşmaması için gıda üretiminin kesintiye uğramaması gerektiğini ifade etti.

Üretimin ve üreticinin bu dönemde çok daha fazla desteklenmesi gerektiğini kaydeden Akcan, şöyle konuştu: "Bu süreçte tarımın ve gıdanın vazgeçilmezliğini anlamayan Akcan, şöyle devam etti: "İthalat yapacak paramız olsa bile sınırların kapalı olması ve diğer ülkelerin ihracatı yasaklaması nedeniyle tarımsal ürünlere ulaşmak her zaman-
kinden daha zor, hatta imkânsız olacak. Bunun örneklerini görmeye başladık."

FİDE ÜRETİLMEZSE TEZGAHLAR BOŞ KALIR

Bitkisel üretimin devamlılığı ve hayvancılık için yem bitkilerinin üretimi için temel materyalin tohumluk, fide ve fidan olduğunu hatırlatan Akcan, şöyle sürdürdü: "Tahıl, bakliyat, sebze, meyve ve endüstri bitkilerinin üretiminin sü-

rekliliğinin yerli üretimle, milli çeşitlerle sağlanması şart. Bunun için özellikle bu dönemde tüm tohumculuk sektörü olarak daha çok destek bekliyoruz. Şimdilik kuru gıdalarda stok sorununuz yok, ancak tohumculuk mevsimlik bir uğraştır. Bu yıl örneğin buğday, arpa, mısır, ayçiçeği tohumluğu üretiminde sıkıntı yaşarsak, gelecek yıllarda bu ürünlerin stoğu yetersiz kalabilir. Aynı şekilde mevsimlik olarak üretilen meyve ve sebze grubu ürünlerin arzında sorunlar olabilir. Fide üretilmezse sebzeyi, fidan üretilmezse meyveyi tezgâhlarda bu-

lamayız."

'BU SAVAŞIN ASKERLERİYİZ'

Tarlada yazlık hububat ekimlerin başladığını, çayır- mera, yem bitkileri ve pamuk gibi ürünlerde de iklime göre ekim yapıldığını, sebzede açık alan ve örtü altı ilkbahar ekim sezonunun başladığını hatırlatan Akcan, "Kendimizi önemli bir savaşın askerleri sayıyoruz. Bir askerimiz hastalanırsa yerine yeni istihdam sağlamak zorundayız. Biz dükkânı kapatıp gidemeyiz. Tamamen evde kalmamız mümkün değil" dedi.

Pakdemirli'den ithalat 'sopası'

AYDINLIK / ANKARA

TARIM ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli NTV'de katıldığı programda 1.8 milyar liralık destek ödemesinin bugün itibarıyla çiftçilere ödeneceğini duyurdu. Pakdemirli ayrıca Türkiye'nin buğday bakliyat ürünlerinde yeterli stok olduğunu söylediği konuşmasında, ihtiyaç olursa ithalat yapılabileceğini dile getirdi. Et ithalatının durdurulduğunu dile getiren Pakdemirli, Et ve Süt Kurumu'nun depolarının

etle dolu olduğunu söyledi. Piyasada fiyatların artırılması durumunda ithalat yoluna başvuracaklarını sözlerine ekledi.

T.C. İZMİR 6. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİNDEN

ESAS NO : 2017/517

TMK 713/4 maddesi gereğince davacı Ayşe Köküş tarafından davalılar Maliye Hazinesi, Buca Belediye Başkanlığı, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı aleyhine açılan Tapusuz Taşınmaz Tescilli davası nedeni ile davacı Ayşe Köküş'ün İzmir İli Buca İlçesi Belenbaşı Köyü, Belen Sokakta kain, doğusunda Köy Yüzel kişiliğine ait 262 parsel, güneyinde Mustafa Güvenç'e ait 243 parsel, kuzeyinde Ömer Güney'e ait tescilli dışı arazi, batısında Ali Aksoy'a ait tescil dışında kalan 3000 m2 yer ile ilgili olarak çeşitli meyve ağaçları, zeytin ağaçları ve dikilmek sureti ile tarımsal faaliyette bulunulduğundan ve otuz yılı aşkın süreden itibaren zilyet olarak kullanıldığından bahisle açılmış olunan tescil davası nedeni ile, anılan taşınmaz üzerindeki hak iddia edenlerin veya TMK 713/4 maddesi gereğince koşullar oluşmadığından bahisle itiraz edenlerin itiraz tarihinden itibaren 3 ay içerisinde Mahkemeye itirazda bulunmaları gerektiği, itirazda bulunmaz yahut itiraz yerinde görülmez ise davacının iddiasını ispatlaması halinde davacı adına tesciline karar verileceği hususu ilan edilmiştir. 12/03/2020

Resmi ilanlar www.ilan.gov.tr'de

BASIN: 1156382 (www.bik.gov.tr)

Doğu
PERİNÇEK

dogu.perincek@vatanpartisi.org.tr

MERHABA KAMUCULUK - 4 Şişen balona koronavirüs iğnesi

EMPERYALİST mafya sisteminin sahipleri, yaşanan toplumsal-ekonomik-siyasal krizin nedenini, koronavirüs salgınına bağlamak için özel bir gayret içindeler. Sistem zaten derin bir krizin içindedi ve çıkmazdaydı. Bir de sağlık krizi geldi. Artık ekonomik yıkım, korona salgınından daha ağır tehditleri gündeme getiriyor. Büyümeye ilişkin beklentiler zaten karamsardı. Salgından sonra üretimde ve istihdamda daralmanın ciddi boyutlarda olacağı sayılarla açıklanmaya başladı.

2008 krizinden bu yana en başta sistemin efendisi olan Amerikalılar, şişen balonun ne zaman patlayacağını tartışıyor. Sistemin bütün müneccimleri, büyük çöküşün zamanlaması üzerine kehânetlerde bulunuyordu. National Geographic türünden dergiler, sistemin beyleri için merkezlerden uzak coğrafyalarda, örneğin Afrikalarda sığınaklar hazırlandığına dair haberler yapıyorlardı. Yoksulların hisminden kaçmayı planlayanlar, yazılanlara göre sığınaklarını korumak için etkin şiddet önlemleri planlamaktaydılar.

MAFYA SİSTEMİNİN ÇARESİ: BALONU DAHA DA ŞİŞİRMEK

Hakan Topkurlu arkadaşımızın Aydınlik'ta çıkan yazılarında verdiği grafikler, geldiğimiz kritik durağı gözler önüne seriyor. Üretmekte zorlanan sistem, para arzını olağanüstü boyutlarda şişirmişti. Bütün ekonomik kurumlar birbirine borçlanmış haldeydi. Ve bütün borçlananlar birbirinin üzerine yıkılıyordu. Balonun patlaması kaçınılmazdı.

Şimdi koronavirüs, üretimde krizi daha derinleştiren bir etken olarak sahne almış bulunuyor. Bulunan çare, balonu daha da şişirmek oldu. Trump'ın açıkladığı üzere, ABD büyük çapta dolar ihracına yöneliyor.

2008 yılına kadar basılan dolanın miktarı 800-900 milyar çevresindeydi, başka deyişle 1 trilyon dolara yakındı. 2008 krizinden sonra basılan dolar dört kat büyüyerek 4 trilyona çıktı. İlan edilen ekonomik paketle birlikte piyasaya sürülen dolar miktarının 5-6 trilyona, belki daha

yükseltilere fırlayacağı görülüyor. Yalnız ABD değil, Atlantik sisteminin bütün önde gelen devletleri çözümü milyarlarca para basmakta bulmuşlardır. Dünya ekonomisi, bu ağırlığı taşıyabilecek mi, soru budur.

Para arzındaki çılgınlık ile üretimdeki durgunlaşma arasındaki çelişme, çözümsüzlüğü da-yatıyor. Koronavirüsün iğne dokunuşu karşısında beklenen olay, şişen balonun patlamasıdır.

Emperyalist kapitalist sistemin çözümü yok. Ancak Çin gibi kamucu ekonomilerin durumu farklı. Çin, krizin altında kalan ülke konumunda değil, küresel krize çözüm üretiyor.

MİLLİ DEMOKRATİK DEVRİMLER ÇAĞINDA YENİ DEVRİM DALGASI

Dünya, yeni bir devrim dalgasının eşliğine gelmiştir.

20. yüzyılın başından beri Mazlumlar Dünyasının gündeminde olan çözümün, şimdi emperyalist merkezleri etkisine alarak büyük bir atılım yapacağı görülüyor.

20. yüzyıl insanlık için daha dündür gibidir: Birinci dalga, Asya'nın eski imparatorluk coğrafyalarında başlamıştı: 1905 Rus Devrimi, 1908 Genç Türk Devrimi, 1907-1909 İran Devrimi, 1911 Çin Devrimi ve Latin Amerika'da 1910 Meksika Devrimi.

İkinci dalga da yine Asya'nın imparatorluk mirası olan ülkelerden geldi: 1914-1922 Türkiye'nin Kurtuluş Savaşı ve devamında Kemalist Devrim, 1917 Sovyet Devrimi, 1920'lerin Hindistan kurtuluş mücadelesi, 1927-1949 Çin'in Millî Demokratik Devrimi ve sosyalizmi inşası... Devamında Asya, Afrika ve Latin Amerika, devrimlerle ayağa kalktı.

Mazlumlar Dünyasının devrimleri, Hollanda, İngiltere, Fransa ve Kuzey Amerika'nın burjuva demokratik devrimlerinden farklı olarak emperyalizme karşı ve kamucu yönelişleri olan Millî Demokratik Devrimlerdi.

Şimdi 21. yüzyılın büyük devrim dalgası gündemdedir.

Mihaliççıklı nine: Üzümler olunca da gelin!

BİR ihtiyacı olup olmadığını soran görevlileri sevgiyle karşılayan Mihaliççıklı Tevhide ve Mehmet Yalçın (87) çiftinin videosu sosyal medyada büyük beğeni kazandı. Tevhide Yalçın görevlilere "Üzümler olunca da gelin" diye ısrar etti. Yalçın çiftinin Anadolu insanının misafirperverliğini, iyi niyetini ve mahcubiyetini yansıtan davranışları izleyenleri duygulandırdı.

Mihaliççik Kaymakamlığı, 65 yaş üstü ve kronik rahatsızlığı olanların ihtiyaçlarını karşılamak üzere, Eskişehir Valiliği eşgüdümünde Vefa Sosyal Destek Grubu oluşturmuştu.

'HAL HATIR SORUN YETER!'

Daha sonra AA ekibini konuk eden Tevhide Yalçın, onları da üzüm yemeye davet etti. İki evladından biri olan oğlunun kısa bir süre önce vefat ettiğini, kızı ile beş torunu olduğunu anlatan Yalçın, yaşlıların dışarı çıkmaması gerektiği için bugünlerde eşiyle evlerinde vakit geçirdiklerini söyledi. Tevhide Yalçın, kendilerini yalnız bırakmadıkları için devlet yetkililerine teşekkür etti. Yalçın, şöyle konuştu: "Sağ olsunlar jandarma ihtiyacımızı sormak için geldi. Çok çok sağ olun. Bir ihtiyacım yok. Gelin, bahçemde yetişen üzümlerden yiyin. Ürünlerden alın. Almazsanız gücenirim. Hiçbir ihtiyacım yok. Hal hatır sorun yeter!"

İbrahim dede: Evden çıkmam artık

KONYA'nın merkez Selçuklu ilçesinin 400 haneli kırsal mahallelerinden Bilecik'te yalnız yaşayan 85 yaşındaki İbrahim Demirbaş, emekli maaşını almak üzere geldiği kent merkezinde, Selçuklu Belediyesi zabıta ekiplerince görüldü. 85 yaşındaki İbrahim Demirbaş'ın, bu sırada çekilen ve sosyal medyaya yansıyan konuşması, izleyenleri duygulandırdı.

Zabıta ekipleri, 65 yaş üstü vatandaşların sokağa çıkmasına sınırlama getirildiğini hatırlatması üzerine İbrahim dede, "Emekli maaşımı almak için geldim. Erzak ve bazı ihtiyaçlarımı karşılayıp döneceğim. Yasaktan haberim yok" dedi. Selçuklu Belediye Başkanı Ahmet Pekyatırmacı, daha sonra İbrahim Demirbaş'ın evinde ziyaret etti. Demirbaş "Benim hiçbir şeye ihtiyacım yok kardeşim" diyerek gönüllere taht kurdu.

Eşini 30 yıl önce kaybeden ve bir süre önce doğduğu, büyüdüğü mahallede yerleşen İbrahim Demirbaş, yalnız yaşadığı evde televizyon ve radyonun bulunmadığını söyledi. Demirbaş, şöyle konuştu: "O gün otobüse bindim, maaşımı almak üzere bankaya gittim. Orada görevliler, sokağa çıkmamam gerektiğini söyledi. Olandan bitenden bilgin yok. Salgın varmış, yaşlılar için riskliymiş. Yaptırdığım bu iki odalı evde yalnız yaşıyorum. Ay başlarında şehre iniyorum ve maaşımı çekip ihtiyaçlarımı karşılıyorum. O gün de böyle bir salgın olduğunu zabıtabadan öğrendim. Dünyadan haberim yok. Sağ olsunlar ihtiyaçlarımı karşılayıp evime getirildiler. Neler olduğunu öğrendim, evden çıkmam artık."

MKE Maksam Makina ve Maske Fabrikası Müdürü Turgay Topaloğlu günlük cerrahi maske üretim kapasitesini 100-150 bine çıkaracaklarını söyledi. Aylık 15 bin panoramik ve KBRN maskeleri de ürettiklerini belirten Topaloğlu 'Piyasadaki altyapıyı da kullanmak suretiyle tüm bu üretim oranlarını iki, üç katına çıkarmak mümkün' dedi

Askeri fabrikalar halk için maske üretecek

HABER MERKEZİ

MİLLÎ Savunma Bakanlığı'na bağlı fabrika ve dikimevlerindeki maske üretimine hız verildi. Üretim miktarları iki kat artırılan tesislerde günlük bez maske imalatı 400-500 bin seviyesine çıkarıldı. Çalışmaların Türk Silahlı Kuvvetleri'nin yanı sıra halkın talebini de karşılayacak şekilde devam ettiği belirtildi.

Millî Savunma Bakanı Hulusi Akar'ın verdiği talimat üzerine, Bakanlığa bağlı dikimevleri ile MKE Maksam Makina ve Maske Fabrikası Müdürlüğü, çalışmalarına hız kazandı. Kauçuk temelli, viral tehlikelere karşı geliştirilen maskelerin yanında kimyasal, biyolojik, radyolojik ve nükleer (KBRN) gaz maskelerinin ürettiği MKE Maksam Makina ve Maske Fabrikası Müdürlüğünde tek kullanımlık maskelerin üretimine yönelik çalışmalar artırıldı.

N95 MASKELERİ DE ÜRETİLECEK

Fabrika Müdürü Turgay Topaloğlu, TSK'nın maske ihtiyacının karşılanmasına yönelik çalışmaların tüm hızıyla devam ettiğini söyledi. Maske üretim kapasitelerini iki kat artırdıklarını belirten Topaloğlu, şu bilgiyi verdi: "Cerrahi maske dediğimiz, bez maske üretimine yönelik yeni bir tezgahı daha kuruyoruz. Böylelikle günlük üretim kapasitemizi 100-150 bine çıkaracağız. Ayrıca, aylık 15 bin civarında panoramik ve KBRN maskeleri ürettiyoruz. Piyasadaki altyapıyı da kullanmak suretiyle tüm bu üretim oranlarını iki, üç katına çıkarmak mümkün."

Topaloğlu, KBRN maskelerde kullanılan alüminyum gövdeli süzgeçler ve panoramik maskelerde kullanılan plastik gövdeli süzgeçler ile ilgili yıllık 800 bin üretim kapasitesine sahip olduklarını belirtti. Özellikle sağlık personelinin kullandığı, daha üst koruma sağlayan, 'N95' olarak bilinen maskelerin üretimi için bir tezgah daha kurulmasına yönelik çalışmaların sürdürüldüğü anlatan Topaloğlu, böylelikle günde 30 bin dolayında üretebileceklerini ifade etti. Topaloğlu,

GÖNÜLLÜ MASKE EKİBİ

VAN Olgunlaşma Enstitüsü Müdürlüğü, koronavirüs salgını nedeniyle artan maske ihtiyacını karşılamak amacıyla çalışma başlattı.

Daha önce yöresel kıyafet tasarımının yapıldığı tam donanımlı atölyede, maske üretimi için dört kişiden oluşan gönüllü bir ekip oluşturuldu. Adana'dan sipariş edilen antibakteriyel kumaştan tek kullanımlık maske üretimine başlayan ekip, günde 800-1000 maskeyi hazır hale getiriyor. Dezenfekte işleminin ardından paketlenen maskeler, hastane ve resmi kurumların yanı sıra kentteki dezavantajlı vatandaşlara ulaştırılıyor.

Enstitü müdürü Neşe Evliyaoğlu, maske üretimini gönüllülük esasına dayalı olarak yaptıklarını söyledi. Üretim için il dışındaki üreticilere iletişime geçerek kumaş temin ettiklerini anlatan Evliyaoğlu, şöyle konuştu: "Kumaş geldikten hemen sonra seri bir şekilde üretime geçtik. Akşam geç saatlere kadar üretim yapıyoruz. Günlük ortalama 800 maske ürettiyoruz. Bunun yanında sınırlı sayıda bone ve tulum bir yapıyoruz. Amacımız dezavantajlı insanlarımızı bu maskeleri ulaştırmak. Yine Valiliğimiz koordinesinde İl Millî Eğitim Müdürlüğü başta olmak üzere sağlık ve diğer kurumlara da dağıtılıyor."

Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik çalışmaları sürdürdüklerini, faaliyetler sırasında koronavirüs salgınıyla mücadele kapsamında alınması gereken tüm önlemleri hayata geçirdiklerini vurguladı.

DIKİMEVLERİNDE TEK KULLANIMLIK MASKE

Millî Savunma Bakanlığı Askeri Fabrikalar Genel Müdürlüğü'ne bağlı dikimevlerinde de tek kullanımlık maske üretimine başlandı.

Üretim bandında aralıklarla çalışan işçilerin, görev yaptıkları alanda düzenli olarak dezenfeksiyon çalışması gerçekleştiriliyor. İşçilerin ateşleri de hem fabrikaya girişlerinde hem de çalışmaları sırasında ölçülerek kayıt altına alınıyor ve takip ediliyor.

Yapılan çalışmaların ardından Bakanlığa bağlı fabrika ve dikimevlerinde günlük bez maske imalatının 400-500 bin

seviyesine çıkarıldığı belirtildi.

ANTI BAKTERİYEL SIVI ÜRETİMİ DE BAŞLADI

Millî Savunma Bakanı Hulusi Akar, Bakanlığa bağlı birlik, karargah ve kurumlarda salgınla ilgili alınan önlemlere yönelik çalışmaların planlandığı ve yönetildiği Covid-19 ile Mücadele Merkezi'ndeki (COMMER) açıklamasında, şu ifadeleri kullandı: "İlgili birimlerimize her türlü maskenin imalatı için gerekli talimatları verdik. Şu anda maske imalatı büyük bir hızla devam ediyor. Bunun yanı sıra fabrikalarımızda anti bakteriyel sıvı üretimi de başlamış durumdadır. Bunu da yoğun bir şekilde sürdürmekteyiz. Önce birliklerimizle, daha sonra da diğer kurum ve kuruluşlarla bunları paylaşacağız. Üretimi olabildiğince yükselterek, sadece silahlı kuvvetlerimizin ihtiyaçlarını değil, aynı zamanda halkımızın da ihtiyaçlarını karşılamak için gayret gösteriyoruz."

Solunum cihazları ihracatı izne bağlandı

TİCARET Bakanı Ruhsar Pekcan, yeni tip koronavirüse (Kovid-19) karşı alınan tedbirler kapsamında yeni bir teliği düzenlemesi yaptıklarını belirterek, solunum cihazlarının ihracatında Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumundan ön izin alınması şartını getirdiklerini bildirdi.

Ticaret Bakanlığının konuya ilişkin teliği, Resmi Gazetenin dünkü sayısında yayımlanarak yürürlüğe girdi. Bakan Pekcan, Twitter hesabından paylaştığı mesajda, düzenlemenin Kovid-19'a karşı uygulamaya konulan önlemler kapsamında olduğunu bildirdi. Pekcan, kararın Sağlık Bakanlığı ile yapılan görüşmeler neticesinde alındığını belirtti.

Vatandaşlarımıza koronavirüse karşı sosyal mesafeyi korumaları çağrısında bulunan Pekcan, şunları kaydetti: "Ventilatör, ecmo, ventilasyon sarfları, entübasyon tüpleri, yoğun bakım monitörleri gibi ürünlerin ihracatında Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumundan ön izin alınması şartını getirdik. Sağlık hizmetlerinde herhangi bir aksamanın ortaya çıkarması ve mevcut kapasitenin etkin kullanılmasını teminen söz konusu tıbbi cihazların üretiminin ihtiyacı karşılamaya yetecek şekilde yönlendirilmesini amaçlayan düzenleme, teliğin yürürlüğe girdiği tarih ve sonrasında yapılacak söz konusu ürünlerin ihracatını kapsayacak."

Stok değil dayanışma gerek

DÜNYA Sağlık Örgütü (DSÖ) Türkiye Ofisi Ruh Sağlığı Program Yöneticisi Doç. Dr. Akfer Karaoğlu, Kahloğulları, pandemi ilan edilen süreçlerde, insanların, panik ve kaygı duygusu ile gereksiz gıda, temizlik malzemesi ya da ilaç depolamaktan kaçınması gerektiğini belirtti.

Kahloğulları, pek çok araştırmacıya göre depolamanın, kişilere kontrolün ellerinde olduğu duygusunu yaşatarak kaygılarını kontrol etmeye yardımcı olduğunu aktardı. Kişinin kaygısı yatışınca veya kriz durumu geçince aldıkları baktığına aslında pek çoğunun gereksiz olduğunu göreceğini söyleyen Kahloğulları, şun-

ları kaydetti: "Bazı kişilerin kendilerine en az 6 ay yetecek kadar alışveriş yaptıklarını gözdük. Aradan geçen zaman bize bu kararlarının, hayatı sürdürmek için çok gerekli olmadığını gösterdi çünkü hala alışveriş yapma imkanlarımız sürüyor ve bütün ihtiyaç duyduğumuz gıda ve temizlik malzemeleri ulaşabiliyoruz."

Sürecin dayanışmayla aşılabileceğinin altını çizen Kahloğulları,

rı, sosyal izolasyon döneminde, gıda depolamadan önce iyi düşünülmesi gerektiğini vurguladı: "Herhangi bir şeyi almadan tüfen düşünelim, gerçekten ihtiyacımız olduğu için mi alıyoruz yoksa hissettiğimiz kaygı ve panik nedeni ile mi? Fazladan aldığımız her ürün, ona ihtiyacı olan başka bireylerin erişim hakkını ortadan kaldırma riskini taşıyor. Sürekli ilaç kullanmamızı gerektiren kronik bir hastalığımız var ise yeterli miktarda ilaçımız olup olmadığını kontrol edip eksiklerimizi tamamlamalıyız. Ancak gereksiz ilaç ve benzeri ürünlerin alınmasına gerek yok. O ilaçlara bir başkasının ihtiyacının olabileceği düşünülmeli."

Yerli aşı için hedef 12 ay

Prof. Dr. Nesrin Özören

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koronavirüs aşısı için 6 üniversiteye çağrıda bulundu. Onlardan biri de Boğaziçi Üniversitesi. Moleküler Biyoloji ve Genetik Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Nesrin Özören Çin, ABD, Japonya ve Avrupa'dan patent aldıkları yeni aşı teknolojisinin virüse karşı avantajlı olduğunu söyledi

SANAYİ ve Teknoloji Bakanlığı, 6 üniversiteye aşı için çağrıda bulundu. Bunlardan biri de Boğaziçi Üniversitesi. Türkiye, 12 ay içinde yerli aşı geliştirmeyi hedefliyor. Boğaziçi Üniversitesi Moleküler Biyoloji ve Genetik Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Nesrin Özören ekibiyle birlikte laboratuvarında yaklaşık 10 yıldır aşı üzerine çalışmalar yürütüyor. Özören ve ekibi Çin, ABD, Japonya ve Avrupa'dan patent aldıkları yeni aşı teknolojisini Covid-19 virüsüne karşı kullanmak üzere TÜBİTAK'tan onay bekliyor.

HAZIR TEKNOLOJİMİZ VAR

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank başkanlığında 17 Mart'ta çeşitli üniversitelerde aşı üzerine çalışmaları olan bilim insanları koronavirüs gündemiyle bir araya geldiler. Toplantı sonrasında yerli aşı için çalışmalar hızla başladı. Boğaziçi Üniversitesi öğretim üyesi Moleküler Biyoloji Derneği Başkanı Prof. Dr. Nesrin Özören, hazırladıkları projeyi Aydınlik'a anlattı:

“Mikroba karşı vücudumuzda bulunan bir protein olan ASC'nin meydana getirdiği iplik yapılar birbiri üzerine katlanarak yumak benzeri sağlam bir yapı oluşturuyor. Mikroküre dediğimiz bu yapının içine virüsten belirli parçaları koyacağız. Daha önce grip virüsü H5N1 için kullandık. Çin, ABD, Japonya ve Avrupa'dan patent aldık. Bu yapının, farelerin immün yanıtını tetiklediğini biliyoruz. Bu bilgi ve mikroküre yapının sağ-

lamlığı bizim avantajımız. Yürüyen bir bant var. Bantın üstünde daha önce çalıştığımız grip virüsü yerine koronavirüsünü çalışacağız. Bu bakımdan, aşı hızlı gelişebilecek. Ancak yeni virüsle de hayvan deneyleri ve sonra insan deneylerinin de yapılması gerekiyor.”

'GELECEK YILLAR İÇİN GEREKLİ'

Aşının laboratuvarında çalışıldıktan sonra da hayvan ve insanla üzerinde denenmesi gerektiğini ifade eden Özören, “Doz çalışması ve yan etkiler inceleniyor. En son insanlar üzerinde test ediliyor. 5 yıl sürecek aşı çalışması salgın nedeniyle 12 aya indi. Bu virüs yok olmayacak gelecek yıllarda da dolaşmaya devam edecek. Aşı gelecek yıllarda korunmak için gerekli” dedi.

Prof. Dr. Nesrin Özören, projeyi hazırlayıp TÜBİTAK'a teslim ettiklerini söyledi. Özören ve ekibi projenin bu hafta onaylanmasını umuyor. Özören, “Onaylandığında hızla çalışmalara başlayacağız” diye konuştu.

'İLAÇ ÜZERİNE ÇALIŞAN EKİPLER DE VAR'

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank başkanlığındaki toplantıya katılan bilim insanlarının yanı sıra başka aşı çalışmaları da devam ediyor. Üniversitelerdeki ekipler, projelerini yazarak TÜBİTAK'a iletiyorlar. Özören, “Toplantıda bir konsorsiyum oluştu. Bu konsorsiyum içindeki ekipler, çalışmalar sırasında birbirinden bilgi ve destek alacaklar. Bunlar arasında ilaçla ilgili çalışacak ekipler de var. Onların çalışmaları 3-4 ay gibi daha kısa süre içinde sonuçlanacak” dedi.

Salgın testle değil evde kalarak önlenir

ÖZLEM KONUR USTA

Yanlış algı, test talebini artırdı. Acil servisler tam da salgın döneminde test isteyenlerle doldu. Bilim Kurulu üyesi Prof. Dr. Tefvik Özlü, “Dünyanın hiçbir ülkesinde herkese test yapılması diye bir uygulama yok. Gerekli değil, mümkün de değil, ekonomik de değil” dedi. Acil tıp uzmanları, daha iyi hizmet verebilmek için “Doktorunuza güvenin” çağrısında bulundu.

Acil Tıp Uzmanı Dr. Sarper Yılmaz sosyal medya hesabından isyan etti: “Test test deyip insanları evde panik hale getirip, evden çıkarıp, durakta bekletip, toplu taşımaya bindirip, hastane ortamında muayeneye zorluyorsunuz. Enfeksiyon yoksa bile bu kadar temas zaten enfeksiyon yapıyor. Risk yokken risk yaratıyorsunuz. Amaç testin masrafı değil temasın en aza inmesidir. Çünkü her temas enfekte olan kişide bile virüs yükünü artırır. Bu yük, hastanelerde en tepe noktasıdır.”

ÇİN 320 BİN TEST YAPTI

Dünya ülkeleri nasıl yapıyor? Bilim Kurulu üyesi Prof. Dr. Tefvik Özlü, salgını kontrol altına alan Çin'i örnek verdi: “Çin 1,6 milyar nüfusa sahip ama 320.000 test yaptı. Salgını kontrol altına aldı. Salgının kontrolü için herkese test yapmak gerekmiyor.”

Tefvik Özlü herkes için testin neden gerekli olmadığını da “Bugün test yaptırdınız negatif çıktı. Bu kişiye yalancı özgüven verebilir. Nasılsa bana bir şey olmuyor” deyip pervasız davranabilir. Her an bulasma olabilir, yarın tekrar test yaptırması gerekiyor. Bu olabilir mi? Herkesin kendisini tehdit altında görmesi ve tedbir alması gerekiyor” sözleriyle açıkladı.

Testin teşhis aracı olduğunu ifade eden Özlü, “Test, hastalık kuşkusu olanlara, semptomu olanlara yapılır. Hasta olanlarda bile test negatif çıkabiliyor. Bir hastalığın teşhisinde sadece pozitif test sonucu yeterli değildir. Kliniği, semptomları, bulguları varsa test sonucu değerlidir” dedi.

HASTANELER RISKLİ

Acil servislerde yoğunluk kısmen azalsa da koronavirüs kaynaklı yoğunluk devam ediyor. Acil Tıp uz-

manları Derneği Başkanı Prof. Dr. Başar Cander, “İstanbul'da ve büyükşehirlerde çok yoğunluk var.

YIĞILMALAR OLUYOR

Gelenlerin çoğu gerçek hasta değil. Sayılar gide-rek artıyor” dedi. Sağlık Bilimleri Üniversitesi Kanuni Sultan Süleyman Eğitim ve Araştırma Hastanesi İstanbul Acil Tıp Kliniği Eğitim Sorumlusu Cander, gün-de yüzlerce kişinin test talebiyle acil servislere geldiğini söyledi. Ancak test talebiyle gelenler risk alıyor. Cander, “Test talebi ciddi bir yoğunluğa neden oluyor. Acil servisler kalabalığın en fazla olduğu yerler. Zaten semptom olmayan hastalara, tarama testi yapmıyoruz. Acil servise gelmeleri hem kendileri açısından risk hem de sağlık sistemi açısından doğru değil. Yiğilmalara neden oluyor. Gerçekten hasta olanlara erişimimiz güçleşiyor” dedi.

'DOKTORUNUZA GÜVENİN'

Dr. Alpay Genç de, acil servislere gelen vatandaşların hızlı test yaptırmak istediklerini söyledi. Genç, “Testi bir sistem doğrultusunda yapmalısınız. Pozitif bir hasta olduğunuzda temaslı olanların hepsine birden yapacaksınız. Testi, teması zincirini belirleyip kırarak ve izolasyon için kullanmalısınız” diye konuştu.

Dr. Genç, hangi hallerde acil servislere başvurulması gerektiğini de anlattı: “Kişinin ateşi varsa, öksürüğü varsa, nefes darlığı varsa hastaneye başvurulmalı. Hekim zaten bu bulguların olması halinde bilgisayarlı tomografi, test gibi yöntemler kullanacaktır.

ENFEKSİYON RISKİ VAR

Test yaptığımızda yoğunluk olduğu için sonuç 4 gün sonra geliyor. Bilgisayarlı tomografi ile tespit edip sonucu beklemeden yatış verebiliyoruz. Vatandaşlar, doktorlara güvenmeli. Algoritmalara güvenmeli. Hastalığın semptomları belli. Doktor onu gördüğünde zaten test ihtiyacı varsa yapacaktır.”

Bir üniversite hastanesinin acil servisinde çalışan hekim, “Personelde bulaş var. Enfeksiyon riski çok fazla. Gerçekten semptomunuz varsa o zaman hekimin sizi değerlendirmesi gerekiyor. Yoksa gereksiz yere kimse risk almalı” dedi.

İki günde 4 bin gönüllü

TÜRKİYE'de test sürecini hızlandırmak amacıyla biyologlar harekete geçti. Moleküler Biyoloji Derneği, Biyologlar Dayanışma Derneği, Türkiye Biyologlar Derneği, Ekoloji ve Evrimsel Biyoloji Derneği, Tıbbi Biyoloji ve Genetik Derneği bir araya gelerek gönüllü çağrısında bulundu. Türkiye'de üretilen PCR testinin yapılması uzmanlık gerektiriyor. Bütün hastanelerde test yapılmıyor. Bunu gören Moleküler Biyoloji Derneği, 4 dört demekle birlikte Türkiye çapında biyologlara gönüllü çağrısında bulundu. İki günde 4 bin gönüllü “Ben de varım” dedi. Önceki gün İstanbul'daki laboratuvarlarda 10 kadar gönüllü İl Sağlık Müdürlüğü'nün görevlendirmesiyle çalıştı.

BAKANLIKTAN GÖREV BEKLİYORLAR

Moleküler Biyoloji Derneği

Başkanı Prof. Dr. Nesrin Özören, “Ne kadar gizli kalsa da çok kıymetli moleküler biyoloji, tıbbi biyoloji, biyokimya uzmanları olarak bizler de bu ülkede varız. Çoğumuz işsiz de olsa bu zor zamanda ülkemize destek olmak için harekete geçtik. Bu testleri yapabilecek kapasite-deyiz” dedi. Özören, “4 bin gönüllü arasında yüksek lisans ve doktora düzeyinde eğitimi olanları bir grup yaptık. Bunlardan İstanbul'da olanları Halk Sağlığı Müdürlüğü aracılığıyla laboratuvarlarda görevlendirildi” dedi.

Özören bundan sonrası için de görev beklediklerini anlattı: “Gönüllü olmak isteyen çok kişi var. Bundan sonra halk sağlığı müdürlüğünden istek gelirse destek vermeye hazırız. Hastanelerde çalışmak için davet bekliyoruz. Gerekirse hızlı test de yaparız.”

'Guru guruya gadasını almayalım'

FÜSUN İKİKARDEŞ

KAYSERİ Tabip Odası Başkanı Prof. Dr. Hüseyin Per, sağlık personeline dağıtılan 2 bin adet koruyucu ekipman için, “Sembolik bir destek” dedi. Prof. Per, Kayseri yöresinde “Guru guruya gadasını almak” deyişini hatırlattı, sivil toplum ve meslek örgütlerine, belediyelere, sağlık personeline sadece alkışla değil, ihtiyaç olan koruyucu ekipman sağlayarak destek olunmalı, diye seslendi. Aydınlik'a konuşan Prof. Hüseyin Per, koronavirüs mücadelesine ve önlemlere ilişkin olarak şu değerlendirmelerde bulundu:

'GEREKSİZ YERE TÜKETİLMESİN'

“Koronavirüs pandemisiyle ilgili bütün Türkiye'de yoğun bir hazırlık dönemi geçirildi, ama Pandemiye asıl savaşçılar hekimler ve sağlık çalışanları. Sağlık Bakanlığı süreci iyi yönetiyor.

“Açıkladıkları rakamları neden verdiklerini de belirtmeliler. Vaka ve kayıp sayısını bilmek, bir başına fayda sağlamaz. Ekipman önemli. Bugün Kayseri adına konuşursak 661 adet solunum cihazı var. Özeller dahildir bu rakama. Ekipman içinde en çok kullanılan maske. Bu salgın başladığında bizde 3 aylık stok varken, panik havasında bir anda 2 aylık stoka düştü. Yeterli maske üretiliyor. İçişleri Bakanlığı maske üretim yerlerine el koydu. Kayseri'de 100 bin kadar N95 maskeye el koydu.”

'SEMBOOLİK DAYANIŞMA BÜYÜMELİ'

“Biz de sembolik olarak kişisel koruyucu gözlük ve N95 maske temin edelim, dedik. 2 bin gözlük hediye ettik. Kendi Tabip Odası bütçemizden karışladık, yanlarında olduğumuzu göstermek için. Aile hekimlerine 1000 adedini, 1000 adedini de Erciyes Üniversitesi Başhekimliğine teslim ettik.

“Bütün Türkiye'de sağlık ça-

lışanlarını saat 9'da alkışlıyoruz. Ticaret Odası başkanımıza, Kayseri'de bir tabir var, onu hatırlattım: Guru guruya gadasını aldım, derler. Yani, ortada bir şey yok, ama seni severim sayarım, diyor... Bin sen al, bin ben alayım, hekimlerimize dağıtalım, dedim. Kişisel gözlükleri böyle temin ettik. Sembolik bir dayanışma. Sivil toplum kuruluşlarına, belediyelere çağrı yapıyorum. Bu tür şeylere destek olunmalı.”

'ÇORAP MASKE!'

“Maskede talep patlaması var. Bunu önlemek yetkililerin elinde. Erciyes Üniversitesi kendi maskesini üretmeye başladı. Asistanlar, şeffaf asetatların üstüne çorapla maske yapmışlar, gayet de kullanışlı, işlevsel. Devletimiz güçlü, ama dünyanın en zengin ülkelerinde bile sıkıntı oldu. STK'lar da alkışlıyor. Alkış yerine kişisel koruyucu ekipmanla sağlık çalışanlarını destekleyin. Dünyayı çağrıdan sonra Memur-Sen 50 bin maske siparişi verildi, diyor, çok iyi.”

GENÇLERE UYARI VE ÇAĞRI

Prof. Per, pandemiye ilişkin önerilerini de sıraladı: “En büyük problemlerden biri gençler. Dolayıyorlar, yaşılarımızı tehlikeye atıyorlar. Bir de yöneticilerimizin sahaya inmeleri, pandemi polikliniklerindeki, yeşil alandaki sağlık çalışanlarını ziyaret edip problem var mı diye yoklamaları iyi olur. Çünkü kendilerine eksikimiz yok, deniyordur. Yöneticilerimiz sahanın gerçek durumunu görmeliler.”

Aralık

İsmet
ÖZÇELİK

Koronavirüs fırsat olsun!

KORONAVİRÜS nedeniyle evden çalışıyorum. Trafikte, otobüste, dolmuşta, ... geçirdiğim zaman bana kaldı.

Bol bol telefon görüşmesi yapıyorum. Siyasetçiler, işadamları, bürokratlar, diplomatlar, ...

Her görüşten, her eğilimden isimler. Türkiye için endişeleri ciddi. Ama umutsuz değiller, önerileri de var.

TESPİTLER

İş dünyasının tespitlerini dün sıralamıştım.

Bürokratların, siyasetçilerin, diplomatların tespitleri de benzer.

“Ekonomik kriz sürüyor.

Yapısal sorunlar ciddi.

İzlenen ekonomik modelde duvara dayandık.

Dünyadaki durgunluk;

İhracatımızı da vuruyor.

Finansal sorunlar hat safhada.

Koronavirüs de sıkıntıyı katladı.

ÖNÜMÜZDEKİ DÖNEM

Birçok firma zora girecek.

Esnaflar ciddi kriz yaşayacak.

Turizmde durum tahminlerin ötesinde.

‘Rus uçağı krizi’ sonrası yaşananların; Daha kötüşü gündemde.

O zaman sadece Rus turist krizi vardı.

‘Şimdi Avrupa, İran, Çin, Japon, Rus, ... hepsi.

Turistik işletmeler;

Turistlere hitap eden esnaf;

Onları besleyen çiftçi;

Tamamı zora girecek.

İşsizler ordusu büyüyecek.”

ÇÖZÜMSÜZ DEĞİL

Sorunları bir çırpıda sıralıyorlar.

Genelde herkes aynı noktada.

İşler iyiye gitmiyor.

Kısa sürede düzelecek gibi de görünmüyor.

Ama çözümleri de var.

FIRSAT

Önerileri özetle şöyle:

“Türkiye’nin sorunları büyük.

Sadece Ak Parti’nin üstesinden gelmesi zor.

Hatta mümkün değil.

Meclis’teki muhalefetin Türkiye’yi yönetme kabiliyeti sıfır.

Koronavirüs salgını fırsat olmalı.

Türkiye ittifakı;

Bir başka deyişle, ‘Milli hükümet’;

Gecikmeden hayata geçmeli.

Sorumluluk paylaşılmalı.

Bu sistem değiştirilmeli.

Koronavirüs salgınına da;

Ekonomik krize karşı da;

El ele verilmeli.

‘İkili kriz’ fırsatı çevrilmeli.”

Önerileri bu.

AK PARTİLİLER

Önerileri Ak Partililere ilettim.

Bazıları itiraz etse de;

Çoğu “Hayır” demedi.

Hatta hemen atlayanlar bile oldu.

Uzun yıllar yöneticilik, bakanlık, milletvekilliği yapmış;

3 dönem kuralına takılmış;

Şimdi biraz kenarda duran;

Kıdemli Ak Partililer daha istekli.

AK PARTİ’NİN DE KURTULUŞU

Değerlendirmeleri özetle şöyle:

“Partide metal yorgunluğu vardı.

Artık halk da yoruldu.

Yaşanan ekonomik kriz;

Yüksek oranlı zamlar;

Suriyeli mülteciler;

İşsizlik;

Özellikle de genç işsizlik.

Koronavirüs nedeniyle yaşanan belirsizlik...

Hepsi aleyhimize.

Bu kadar sorunun altından tek başına kalkmamız zor.

Şu anda kimse siyasi rekabet istemiyor.

Sorunlar çözülün istiyor.

Herkes elini taşın altına koyarsa;

Cumhurbaşkanımızın söylediği;

‘Türkiye İttifakı’ kurulursa;

Parti buna önderlik ederse;

Ak Parti de rahatlar, kurtulur.

İktidarın bir kısmını vermezsek;

Tamamını kaybederiz.

Fazla bir seçeneğimiz de yok..!”

Durum bu!

Herkes üç aşağı beş yukarı aynı noktada...

'Tedbirler yeterli olmazsa en büyük tedbirimizi alırız'

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, Kovid-19 salgınına yönelik önlemlere ilişkin bugüne kadar 38 genelge yayınladıklarını hatırlatarak, “Tedbirlerimizi de seviye seviye yükseltiyoruz. Yeterli olmazsa en büyük tedbiri alırız” dedi

AYDINLIK / ANKARA

İÇİŞLERİ Bakanı Süleyman Soylu, koronavirüs salgınının yayılmaması için sağlık sisteminin, kamu düzeninin, tedarik zincirinin ayakta kalması gerektiğini ve sosyal izolasyonun sağlanmasının önemli olduğunu belirtti. Soylu, “Tedbirlerimizi de seviye seviye yükseltiyoruz. Şu anki tedbirler yeterli olmazsa elbette alacağımız en büyük tedbiri alırız” dedi.

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, A Haber’de katıldığı bir programda koronavirüs salgını ve alınan tedbirlere ilişkin açıklamalarda bulundu. Soylu, sokağa çıkma yasayla ilgili, salgına karşı alınan tedbirler kapsamında şu ana kadar İçişleri Bakanlığı olarak 38 genelge yayınladıklarını hatırlattı. Soylu, şunları kaydetti: “Önce sınırları kapattık. Daha sonra farklı tedbirler aldık. Türkiye’de hayatın yüzde 80’i durdu şu anda. Yolcu sayılarını, trafik yoğunluğunu, toplu taşımayı ölçüyoruz. Yapılması gerekenler sağlık sisteminin, kamu düzeninin, tedarik zincirinin ayakta kalması ve sosyal izolasyonun sağlanması burada önemli. Tedbirlerimizi de seviye seviye yükseltiyoruz. Tam sosyal izolasyon her zaman gündemimizde. Bugünkü tedbirlerle sorunu çözmek elbette tedbirleri yükseltiriz. Aldığımız tedbirler yeterli olmazsa elbette alacağımız en büyük tedbiri alırız.”

'3 BÜYÜKŞEHİR KENDİ İÇİNE ÇEKİLDİ'

Aldıkları tedbirlerle şehirlerde önemli oranda hareketliliğin durduğunu kaydeden Soylu, şunları söyledi: “Doğu ve Güneydoğu’da aldığımız rakamlarda toplu taşıma ve şehir hareketliği konusunda sıkıntı var. Ankara, İstanbul ve İzmir’de ise şehirlerin kendi içine çekildiğini söyleyebilirim. Kamuda çalışmada seyrekleştirme var. Ama bizim bakanlığımızda ve Sağlık Bakanlığında böyle bir şey yok. Biz ful çalışıyoruz şu anda. Sadece kronik hastalığı olanlar izinli.”

'360 BİN TALEP GELDİ'

65 yaş ve üstü vatandaşlar için sokağa çıkma kısıtlaması getirildiğini hatırlatan Bakan Soylu, şu bilgileri verdi: “Vefa Sosyal Des-

tek Hattına 65 yaş ve üstünden 360 bin talep geldi 320 bininin evine gidilerek talepleri karşılandı. Kimsesiz, tek başına kalan vatandaşlarımızı belirledik. Kaymakamlarımızla muhtarlar arasında iletişim hattı kurduk. Bizim ulaşamadıklarımıza bu şekilde ulaşıyoruz. Aile hekimleri de 65 yaş üstü vatandaşlarımızı arayarak ihtiyaçları olup olmadığını soruyor. Böyle üçlü bir sistem oluşturduk. İmamlar ve öğretmenlerden de yararlanıyoruz. Topyekün sahadayız.”

'2 MİLYON CİVARINDA POLİSE MASKE DAĞITTIK'

Soylu, Bakanlık olarak personelleri için de bir takım tedbirler aldıklarını bildirerek, “2 milyon civarında polisimize maske dağıttık, 1 milyon civarında jandarmamıza maske dağıttık. Jandarmada kıyışlaya gelenler 15 gün izole oluyor. İlk tedbiri nüfus müdürlüğünde aldık. Bu olay çıkar çıkmaz 65 yaş ve üstüne randevuları erteledik” değerlendirmelerinde bulundu.

'AYM'NİN BAZI KARARLARI SORUN GETİRİYOR'

Sosyal medyadaki provokatif paylaşımlara değinen Soylu, şu ifadeleri kullandı: “2551 provokatif hesap tespit edildi. 449’una işlem yapıldı. Hesapların yüzde 70’i FETÖ, PKK/PYD, DHKP/C. Bu hesapların büyük bölümü yurtdışında. Türkiye’de olup da bulamayacağımız hesap yok. Ancak Anayasa Mahkemesinin aldığı bir karar bu noktada bir sorun getiriyor. Anayasa Mahkemesinin verdiği bazı kararlar Türkiye’ye ait değil Norveç’e ait kararlar. Norveç’tе darbe girişimi oldu, Norveç sınırlarına göçmenler dayandı çünkü. Anayasa Mahkemesinin aldığı birçok karar bizi gönülsüzleştirmekte. Anayasa Mahkemesi Başkanına da bu görüşlerimi söyledim.”

'KARŞI TARAFA 10 KATINDAN FAZLASINI YAPTIK'

Göçmenlerin sınır kapısından Avrupa’ya geçmeleri için bekleyişlerinin sürdüğünü de dile getiren Soylu şunları söyledi: “28 Şubat 2020 tarihinden itibaren kara sınırından 148 bin 360 kişi Avrupa’ya geçti. 4 bin

Belediye meclislerinin toplantıları ertenelecek

İÇİŞLERİ Bakanlığı 81 İl Valiliğine koronavirüs tedbirleri kapsamında gönderdiği genelge ile valilikler ve kaymakamlıklarca büyükşehir, il, ilçe, belde belediyeleri ve mahalli idare birlikleri meclisleri ile il genel meclislerinin toplantılarının ertelenmesini istedi.

Birçok ülkede olduğu gibi Türkiye’de de insan hayatı açısından son derece tehlikeli olan yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını nedeniyle can kaybı ve vaka sayısı artıyor. Kovid-19 salgınının virüsün bulaşıcılığının hızlı olması nedeniyle vatandaşların toplu olarak bulunduğu yerlerle ilgili önlemler alınmaya devam ediyor. Bu kapsamda İçişleri Bakanlığı valiliklere ek bir genelge daha gönderdi. Genelgede devletin tüm kurumları ile bu salgının yayılmasını ve insanların hayatlarını tehdit etmesini engellemek için umuma açık işyerlerinin faaliyetlerinin durdurulması, tüm kamu kurum ve kuruluşları ile dernek ve vakıfların toplantılarının, eğitim/hizmet içi faaliyetlerinin geçici süreliğine ertelenmesi başta olmak üzere birçok tedbir alındığı, bu tedbirler kapsamında uyulması gereken kuralları belirleyerek vatandaşlarla paylaştığı ifade edildi.

600 kişi Pazarkule önünde bekliyor. Bütün ihtiyaçları karşılanıyor. Karşı taraftan göçmenlere yapılan müdahaleler sonrasında İngilizce ve Yunanca bildirimde bulundu.

'ZORUNLU HALLERDE SAĞLIK TEDBİRLERİ ALINACAK'

Yaşanan salgının bir an önce engellenmesi, vatandaşların sağlık güvenliğinin korunması amacıyla; büyükşehir, il, ilçe, belde belediyeleri ve mahalli idare birlikleri meclisleri ile il genel meclislerinin çalışmalarına yönelik bazı tedbirlerin alınması gerekli görüldüğüne dikkat çekilen İçişleri Bakanlığı açıklamasında alınan tedbirler sıralandı. Büyükşehir, il, ilçe, belde belediyeleri ve mahalli idare birlikleri meclisleri ile il genel meclislerinin Nisan, Mayıs ve Haziran ayı toplantılarının ertelenmesinin sağlanması gerektiği bildirilen genelgede, “Bu süreçte mahalli idarelerin görevlerinin aksaması için meclisin toplanmasının çok zorunlu olduğu hallerde ilgili mevzuatı çerçevesinde olağanüstü toplantı yapılmasına gerekli sağlık tedbirler alınarak izin verilecek” denildi. Bakanlık söz konusu tedbirlere ilişkin vali ve kaymakamlar tarafından 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu hükümleri çerçevesinde gerekli kararların alınması; mahalli idarelerin konuya ilişkin bilgilendirilmesi, uygulamada herhangi bir aksaklığa meydan verilmemesini istedi.

‘Bir daha yaparsanız 10 katıyla cevap veririz’ dedik. Bir daha yaptılar. Biz de karşı tarafa 10 katından fazlasını yaptık. Onlara gaz bombası yağdırdık.”

Koranavirüs neoliberal politikacıların maskesini düşürdü

AYDINLIK / ANKARA

CHP’li Umur Oran, koronavirüs salgınının neoliberal politikaların maskesini düşürdüğünü söyleyerek, “Virüs tehlikesi ortadan kalktığına İtalya, İspanya, Fransa başta olmak üzere tüm dünyada mevcut siyasi partilerin ve süreci yönetemeyen siyasi liderlerin tarih sahnesinden çekileceği görülecektir” dedi.

Oran, yazılı açıklamasında, koronavirüs salgını ve bu devasa sorunla baş edemeyen ülkelerle Türkiye’nin içine düşürüldüğü durumu değerlendirdi. Oran’ın açıklaması özetle şöyle:

TARİHİN AKIŞI DEĞİŞİYOR

Dünyanın dört bir yanında milyarlarca insan aynı anda evlerine kapanıp, gözleriyle gömedikleri, nereden geleceğini bilmedikleri bir virüse karşı tam savunma pozisyonuna geçmiş bulunuyor. Ancak virüse karşı “tek çare” olarak ortaya konan “eve kapanma, sosyal mesafeyi koruma, toplu taşımayı kullanmama” gibi önerilerin hepsi çok doğru ve yerinde olmasına rağmen hiçbir “orta, uzun” vadede uygulanabilir değildir. Zira hayat devam etmektedir ve sosyal bir varlık olan insanoglu “yan yana durmak, çalışmak, ortak hayaller kurmak” zorundadır. İnsanlık, mutlaka bugünleri de geride bırakacaktır. Ancak ne kadar kısa ya da uzun sürerse sürsün Kovid-19 sebebiyle yaşanan olay-

ların tamamı tarihin akışını da değiştirecek ve yarınlarnın “yeni dünya düzenine” etki edecektir.

NEOLİBERAL POLİTİKALAR

Güçlü olan yüzde 1’in ülke sınırlarını sorun etmeden her istediğini aldığı, güçsüzleştirilmiş yüzde 99’un ise açlığa, sefalet ve yeri geldiğinde ölüme terk edildiği neoliberal politikaların, halkın hiçbir temel talebine çare olmadığı, Kovid-19 küresel salgınıyla bir kez daha ortaya çıkmıştır. Türkiye de bu çaresizliği yaşayan ülkelerden biridir. 1970’li yıllardan itibaren “devlet kuması mı üretir, devlet süt mü üretir” diye diye “halkın servetini gasp edenler”, bugün “aşı geliştirecek bir devlet kurumunun, acil durumlarda tüm gücüyle ihtiyaç duyulan ürünleri üretecek devlet kurumlarının eksikliği hissetmektedir”. Bugünler geçince “Refik Saydam Hıfzıssıhha Enstitüsü’nün kimler, neden kapattı? Askeri hastaneleri tüm bilgi birikimiyle kapatanlar hangi akla hizmet ediyorlardı? Tanımı, hayvançılığı yerle bir edip samanı bile ithal edenler bir gün tüm sınırların kapatılabileceğini neden düşünmemişlerdi?” gibi pek çok soruya cevap aranacaktır. Dünyada da yüzde 1’lik egemen blokun çıkarları için yüzde 99’u feda edenlerden hesap sorulacaktır.

YAĞMA DALGASINA

Ancak egemenlerin, “korku duygusunu da kullanarak”, siyaseti ve kamuoyunu kontrol etme

gücü de hafffe alınmamalıdır. On yıllar boyunca devletin tüm iktisadi işletmelerini özelleştirme adı altında, değerinin çok altında gasp edenler, onlarca yıl boyunca büyük kârlar ettikleri ve son yıllarda içini boşalttıkları pek çok şirketi bu korku ikliminde “milleştirme” adı altında “yeniden devlete satmak istemektedir”. Bir

bir başka deyişle, egemenler halkın parasını bir kez daha gasp etmeyi istemektedir. Şayet bu tuzağa düşülürse halk bir kez daha zarar edecek ve kıt kaynaklar bir kez daha heba edilecektir. Oysa yapılması gereken şey, içi boşaltılmış, eski teknolojiye dayalı şirketleri “milleştirmek” değil, yeni teknolojiye dayalı, modern “milli şirketleri” bizzat devlet eliyle “kurmak” ve ekonomiyi “topyekün” planlamaktır. İlerleyen günlerde ortaya çıkabilecek olan bu gündeme dair Türk milleti uyanık olmalıdır.

‘İTİBAR’ SORUNU

Korona salgınının ortaya çıkardığı bir diğer sonuç da “siyaset kurumunun ve siyasetçilerin” halkın gözünde “çözüm odağı” olma işlevini tamamen kaybettiği gerçektir. Krizin en derin yaşandığı bugünlerde dahi “siyaset kurumundan” beklenen hiçbir şey yoktur zira halk siyasete de

siyasetçiye de güvenini kaybetmiştir. Virüs tehlikesi ortadan kalktığına İtalya, İspanya, Fransa başta olmak üzere tüm dünyada mevcut siyasi partilerin ve süreci yönetemeyen siyasi liderlerin tarih sahnesinden çekileceği, tüm siyasi partilerin dönüşeceği görülecektir. Bu değişimden Türkiye de nasibini alacaktır zira siyaset kurumu ne “öncü görevini” yerine getirebilmektedir ne de “organizasyon kabiliyeti” ortaya koymaktadır. Doğaldır ki seçmenler, en zor anlarında kendilerine yardım eli uzatmayan siyaset anlayışını günün gelince sorgulayacaktır.

Benzer bir sorgulama da insan ilişkilerinde görülecektir. Bu kadar birbirine yabancılaşmış insanın on milyonlarca kişiyle beraber büyük şehirlerde yaşamasının bir anlamı olmadığı ve kalabalıklar içinde yaşanan derin yalnızlığın ne kadar yıkıcı olabildiği ortadadır.

Gelinen noktada artık “Hayatta en hakiki yol göstericinin ilim ve fen” olduğuna şüphe duymamak gerekir. Geleceği inşa edecek olan da aydınlanmış nesillerdir. O halde Türk milletinin her anlamda potansiyelini ortaya çıkarmak ve muasır medeniyetlerin ötesine geçme mücadelesinde yol almak için kaynaklarımızı, planlı bir şekilde “akla, bilime ve eğitime” özgelemek, tek çıkar yoldur.

AYDINLIK / ANKARA

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, İyi Parti, Saadet Partisi ve Demokrat Parti ile Ak Parti, MHP, Vatan Partisi, BBP, DSP, HDP, Türkiye İşçi Partisi, SOL Parti, EMEP, TKP, BTP, Gelecek Partisi ve Deva Partisi genel başkanlarına ‘Kovid-19’ mektubunu gönderdi.

Kılıçdaroğlu mektubunda, “Ülkemiz ve dünyamız Kovid-19 salgını hastalığı ile mücadele etmektedir. Bilineceği üzere bu salgın, gerek-

Kılıçdaroğlu'ndan 'Kovid-19' mektubu

li önlemlerin alınmaması halinde ekonomik ve sosyal hayatımız üzerinde yıkıcı etkiler yaratma potansiyeli taşımaktadır” vurgusu yaptı. Kılıçdaroğlu mektubunda şu ifadeleri kullandı:

“Bu kapsamda maruz kaldığımız salgınla mücadele etmek ve çözüm yolları üretmek üzere CHP Merkez Yönetim Kurulunun koordinasyonunda üç ayrı komisyon oluşturulmuştur. Kovid-19 Mücadele Programı başlıklı, 13 maddeden oluşan görüş ve önerilerimiz ile bu mücadele sırasında elde ettiğimiz bilgi ve tecrübeyi kapsayan ayrıntılı ‘Koronavirüs Raporu’muzu ekte bilgilerinize arz ediyorum. Yaşadığımız bu zor günleri, aklın ve bilimin yol göstericiliğinden ve güçlü bir toplumsal dayanışma ile aşacağımıza inanıyorum.”

Korona günlerinde Kanal ihalesi!

TÜRKİYE korona salgınıyla mücadele ederken ve kaynakların mücadeleye yönlendirilmesi önerilirken İstanbul Kanalı projesi tekrar gündeme geldi.

Şehri bastan sona değiştirecek ve Türkiye’ye maddi yük bindirecek proje kapsamında dün bir ihale açıldı. Kanalın etki alanında kalan tarihi Odaşası ve Dursunköy köprülerinin re-

konstrüksiyon projeleri için Karayolları 1. Bölge Müdürlüğü ihale açtı. Teklifler kapalı zarf usulüyle alındı. Toplamda 5 firmanın katıldığı ihalede Artuklu Mimarlık’ın teklifi geçersiz sayılırken, Mukarnas Mimarlık 500 bin lira, Hasan Fahmi Şahin 550 bin lira, Safir Jeoteknik 507 bin lira, Altıparmak Mimarlık 408 bin lira teklif etti.

KORONAVİRÜS BASINI DA VURDU

'Basın için acil önlem şart'

Koronavirüs bir çok sektörü etkilemeye devam ediyor. Bu sektörlerden biri de basın. Medya kuruluşlarının toplumun gözü, kulağı ve sesi olduğuna işaret eden CHP Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, konuyla ilgili yaptığı açıklamada sorunların çözümü için önlemler alınması gerektiğini söyledi

Ancak, virüs nedeniyle çok sayıda radyo ve televizyon, TÜRK-SAT ve diğer platformlara periyodik ödemelerini yapamayacak duruma gelmiş, hatta vergi, stopaj, SGK primleri gibi ödemelerini yapabilecek şansları kalmamıştır. Özellikle yerel gazeteler kapanma noktasına gelmiştir. Çok sayıda yayın kuruluşu, çok sayıda personelinin görevine son vermek zorunda kalmış, son bir ay içinde binlerce gazeteci işsizler kervanına katılmıştır."

'ERİŞİMLER KESİLMESİN'

Medya kuruluşlarının telif bedelleri, TÜRK-SAT ödemeleri, RTÜK reklam payları, yayın ücretleri, lisans ödemeleri, vergi, stopaj ve SGK prim borçlarının ertelenmesi gerektiğini belirten Gürer, bu kuruluşlarda çalışan basın mensuplarının elektrik, su, doğalgaz, internet aboneliği, kablolu TV ve platform abonelikleri, cep telefonu ve sabit telefon ödemelerinin ertelenmesi ve erişimlerinin kesilmemesi gerektiğini vurguladı.

Basın İlan Kurumunun, yayın yapan tüm gazeteleri ayırmı yapmaksızın desteklemesinin, yayıncılıkla ilgili var olan bazı şartlarda esnemeye gitmesinin de şart olduğunu ifade eden Gürer, basın kuruluşlarında işten çıkarılmaların önüne geçilmesini istedi.

Gürer, Basın İlan Kurumunun 65 yaş ve üzerindeki basın mensuplarına; hastaneden iş görmezlik raporu, sağlık raporu gibi formalitelere talep etmeden, mücbir sebep çerçevesinde, sadece kendi beyanlarını esas alarak yaşlılık yardımı dağıtması gerektiğini ifade etti.

'Türksat borçları ertelensin' talebi

KORONAVİRÜS salgını nedeniyle birçok kurum ve kuruluş ekonomik darboğaza girdi. Bunlardan biri de medya sektöründeki kurumlar. Ulusal Kanal, kanalların bu dönemde halka haber ulaştırma görevi üstlendiğini bu nedenle karşılarındaki engellerin kaldırılması talebinde bulundu. Kanaldan yapılan açıklama şöyle: Türkiye'nin koronavirüsle mücadelede hastaneler ve sağlık ordusu en önde savaşıyor. Halkımız evde, gözü kulağı televizyonlarda, internet sitelerinde. Çünkü bu savaşta doğru bilgi hayatı önemde. Bu savaşın öncelikli kurumları hastane, eczane ve medya. Televizyon ve gazetelerin ayakta kalması için özel önlemlerin alınması şart. Öncelikli olarak TÜRK-SAT ödemelerinin ertelenmesi ya da 3 aylık bedelin alınmaması uygulanması gerekir. Bunun yanı sıra yayını sürdürmek için gereken internet, elektrik, telefon ödemeleri için de erteleme getirilmesi ihtiyaç.

'ZORUNLU YAYIN ÜCRETLENDİRİLSİN'

Koronavirüsün yarattığı bu ekonomik tabloda "Zorunlu Yayın" spotlarının ücretli hale getirilmesi kanallara nefes aldırır. Böylece hem doğru haber akışı garanti altına alınır hem de medya emekçileri işini kaybetme riski ile karşı karşıya kalmaz.

REKLAM AMBARGOSU

Kamu kurumlarının reklamları hangi ölçüte göre kanallara dağıtılıyor? Özel şirketler reklam verirken tercihte bulunabilirler. Ancak 83 milyon vergisiyle oluşan kamu kurumlarının Ulusal Kanal gibi Türkiye'nin yüz akları bir kanala hala ambargo uygulamasını milletimizin takdirine bırakıyoruz. Ve sizin aracılığıyla İletişim Başkanlığı'na ve kamu kurumlarının yöneticilerine bu haksızlığa en azından şu ölüm-kalım günlerinde son verme çağrısı yapıyoruz.

Bilimin rehberliğinde

İSTANBUL'da bir hastanenin kapısında kıyruk olan yurttaşlarımızı izledik. Koronavirüs testi yaptırmak istiyorlardı. "Test yapılırsın, 10 bin yetmez 20 bin, o da yetmez. . ." diye bağırarak neden olduğu zaaf bu trajik görüntünün ötesinde. Büyük sorun, dikkatleri asıl yapılması gerekenden uzaklaştırıyorlar.

ÇİN NASIL BAŞARDI

Güney Kore deyim duruyorlar ya, 50 milyon nüfuslu ülkede toplam 300 bin test yapıldı! Salgını önlemenin tek bir yolu var. İnsan temasını olabildiğince azaltmak.

Çin Halk Cumhuriyeti öyle başardı. Wuhan kentini toptan karantinaya aldıklarıyla yükselen sesler hâlâ kulağımızda. "İşte totaliter rejim, koca kenti hapsettiler", "Diktatörlük" diyorlardı.

Her tavır bir bedeli var. "Liberal" Avrupa'nın bugünkü salgın merkezi olması, "En liberal" ABD'nin yamkı adaylığı neden? Neden zamanında önlem alamadılar? Neden salgına rağmen futbol maçları oynattılar, Çin'in uyanlarına kulak tıkadılar?

Otoritenizi dünyanın kalan kısmını sömürmeye hasrederseniz olacağı budur. Hakikatten koparsınız. Başınıza geleceği anlamazsınız. Halkınız sağlığı bile sizin için önemsizleşir. En sonunda kendiniz de yatağa düşersiniz.

Zavallılar, emperyalist sistemin esiri onlar. Eskiden efendileri derdik.

CAN TATLI

Yine de can tatlı. İtalya, Çin'den gelen ekibi işin başına koydu. İyi de yaptı. Umanz en kısa zamanda faydasını görürler.

Türkiye'de işi "Herkes test yapılırsın" saçmalığına varırlar da aynı ideolojik çerçevenin içindeler. Hiçbir bilimsel analizleri yok. Sadece açık anıyorlar. Test şampiyonu Türk Tabipleri Birliği'nin Başkanı "Duyum aldık, bir kentimizde salgın patladı" diye tam 10 gün oldu. "Duyum yanlış çıktı" der mi? Vicdan mı anırsunuz? Sağlık Bakanımız Dr. Fahrettin Koca, 25 Mart günü basının önünde "yaygın test"le ilgili soruyu yanıtladı. Anlamıyla aktaralım:

Diyeelim ki testi ölçütsüz yaptınız. Kişi, virtüsü almış ama daha birkaç gün olmuşa negatif çıkacaktır. Oysa hastalık bulmuş. Ne yapacaksınız bir daha bir daha mı? Kaç kişiye kaç test yapacaksınız?

Ekleyeyim, diyelim ki kişiye bulaş yok. Test de negatif çıktı. Testten bir saat sonra bulaş olmayacağını garantiye var mı?

Evet test. Ama Bilim Kurulu'nun sürekli güncellediği ölçütlerle...

TTB, CHP, Cumhuriyet gazetesi gibilerinin kararttıkları ikinci bir gereklilik daha var.

En risk altındaki grup, her akşam alkışlanan sağlık personeli. Test de öncelikle onlara uygulanmalı, "Önüne gelene" değil.

Sağlık personeli tam da TTB'nin konusu. Zihinlerini bağladıkları merkez gözlerini öyle karartmış ki üyelerini savunmaktan acizler.

BİLİM KURULU GÖZBEBEĞİMİZ

Bu kökü dışardaların tam karşısında Bilim Kurulu bulunuyor. Rotayı o çiziyor.

Daha açıkçası, hali hazırda Türkiye'yi Bilim Kurulu yönetiyor. Salgına karşı en başta, kuruldaki bilim insanlarınıza güveniyoruz.

Onları TV programlarında izledikçe güvenimiz de artıyor. Ülkesini, halkını tanıyan bilimciler onlar. Yanlışlarını düzeltme yeteneğine sahipler. Çünkü vicdanlılar, en hakiki yol göstericileri bilim.

Bilim Kurulu bugün de ve hele yarın da gözbebeğimiz.

Sağlık Bakanlığımız da mücadeleyi onların rehberliğinde örgütlüyor.

Ancak onların yetmeyeceği bir yer var.

'EVDE KAL' ÇÖZÜMÜ NEREDE TIKANCAK?

Şimdilik "Evde kal" denerek işler yürüyor. Ancak iki değişken birden var.

Ekonominin gidişatı ve salgının boyutu. Yaygın karantinaya geçilirken her iki etken göz önünde bulundurulacak.

Kritik olan, salgını sınırlarken üretimi sürdürmek.

Üretim için gerekli ara malları bile bulamayacağınız günlerdeyiz. Onları üretkenler de ya hasta ya karantinada.

Tanrıma ağırlik verelim deseniz olmaz. Artık kara sabanla tarla süremezsiniz. Traktör lazım, biçerdöver lazım. Ürettiğinizi kağınyla taşıyamazsınız, tren lazım, kamyon lazım...

Tanrı için de önce sanayi lazım. Peki nasıl olacak?

Çözüm o kadar belli ki...

KAÇINILMAZ OLAN

Bakıyorum, Vatandaş Partisi dışında biri çıksın da kamuçuluk, devletçilik, plancılık, karma ekonomi, ithal ikamesi desin.

Henüz yok. En fazla "Liberalizmin iflasi" konuşuluyor. Hatta bunu derken, araya Çin düşmanlığı sıkıştırırlar da olmuştur değil.

Ama diyecekler. Altı Ok'u, kamuçuluğu, devletçiliği, karma ekonomiyi, o programın sahibi Vatandaş Partisi'ni bulacaklar.

CKD GENEL BAŞKANI OYGÜR'DEN İNFAZ PAKETİ AÇIKLAMASI:

Yasa tasarısındaki yanlışlar düzeltilmeli

AYDINLIK / ANKARA

CUMHURİYET Kadınlar Derneği Genel Başkanı Prof. Dr. Tülin Oygür, infaz düzenlemesi taslağına ilişkin açıklama yaparak, "Cinsel suçlardaki infaz indirimi tecavüzcüleri, cinsel istismarcıları ve küçük yaşta evlilikleri teşvik etmek demektir. Cinsel suçların infaz değişikliği kapsamında çıkarılmasını talep ediyoruz" dedi.

Cumhuriyet Kadınlar Derneğinin kadına ve çocuğa yönelik cinsel suçların toplumdan temizlenmesi yönünde ısrarlı ve hassas bir mücadele yürüttüğünü ve konuyla ilgili tüm gelişmeleri yakından takip ettiğini kaydeden Oygür, "Bu bağlamda, 3.

Yargı Paketi Yasa Tasarısı içinde, cinsel dokunulmazlığa ilişkin suçların infaz değişikliği kapsamına alınarak 3/4 koşullu salıverilme oranının 2/3'e düşürülmesini kabul edilemez bulmaktayız. Cinsel suçlardaki infaz indirimi tecavüzcüleri, cinsel istismarcıları ve küçük yaşta evlilikleri teşvik etmek demektir. Tasarı yasalaştığı takdirde kadın ve çocuklara yönelik cinsel suç faillerinin hak ettikleri cezayı almayacakları düşüncesi toplumda hakim olacaktır. Hassasiyeti ve önemi nedeniyle çok zaman infialle karşılanan bu konuda hukukun dikkatli adım atmasını öneriyor ve cinsel suçların infaz değişikliği kapsamında çıkarılmasını talep ediyoruz" ifadelerini kullandı.

Diğer yandan, uyuşturucu bağımlılığına karşı Hayata Tutun/Hayatta Tutun Kampanyasını yürüten bir demokratik kitle örgütü olarak, toplumun en büyük yaranlarından birisi haline gelen uyuşturucu bağımlılığı kapsamında uyuşturucu veya uyarıcı maddenin imal ve ticareti suçunda infaz indirimine gidilmesinin son derece yanlış olduğunu değerlendirdiklerini bildiren Oygür, "Cezaevlerindeki doluluk nedeniyle bir süredir üzerinde çalışılan ve Koronavirüs salgını nedeniyle öne alınan ceza infaz indirimlerinde, toplumsal barışımız ve milli beraberliğimiz yönünden titiz bir çalışma yürütülerek, en az bugünümüz kadar yarınımızın da gözetilmesini bekliyoruz" açıklamasını yaptı.

ARALARINDA BİR AKTİF POLİS VAR

İstanbul'da örgütlenen 10 FETÖ'cü tutuklandı

İSTANBUL MİT Bölge Başkanlığı ve İstanbul Emniyet Müdürlüğü Mali Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü ekipleri, yaptıkları operasyonla sekiz kadın 10 FETÖ şüphelisini gözaltına aldı. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı Terör ve Örgütlü Suçlar Bürosunca yürütülen FETÖ soruşturmasında, şüphelilerin, örgüt mensuplarının moral ve motivasyonlarını yüksek tutmak, yeniden etkin konuma getirmek, cezaevindeki üyelerine ve ailelerine maddi destek sağlamak amacıyla faaliyet yürüttükleri saptanmıştı.

İLK OPERASYON

Araştırma ve takip sonucunda, şüphelilerin, aktif olarak örgüt toplantıları düzenledikleri, değişir olmamak için görüşmelerini alıveriş merkezlerinde yaptıkları, yüz yüze görüştükleri, herhangi bir iletişim aracı kullanmadıkları, bu faaliyetleri kapsamında topladıkları paraları cezaevindeki örgüt mensuplarına ve ailelerine verdikleri, örgüte eleman kazandırma çalışmaları yürüttükleri saptandı. Örgütün 'gaybubet evlerinde' yakalanan ve haklarında yakalama kararı bulunan şüphelilerden üçünün ByLock

kullanıcısı olduğu belirlendi.

DİJİTAL MATERYALLERİ BALKONDAN ATTILAR

Soruşturma kapsamında düzenlenen ikinci operasyonda, beş şüpheli daha gözaltına alındı. Bu şüphelilerin de terör örgütünün şifreli haberleşme uygulaması ByLock kullanıcısı oldukları saptandı. Mali Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü ekipleri, operasyon düzenledikleri ikametlerdeki şüphelilerin, panik halinde balkondan aşağı attıkları dijital materyallere de el koydu.

Yakalanan şüpheliler ve elde edilen yeni deliller doğrultusunda, örgüt ile bağlantısı olduğu saptanan aktif görevli bir kadın polis memuru dahil kadın yakalanmasından sorumlu 28 şüpheli gözaltına alındı.

Soruşturmayı yürüten savcılık, tüm şüphelileri 'silahlı terör örgütüne üye olmak' suçundan tutuklanması talebiyle hakimliğe sevk etti. İstanbul Nöbetçi Sulh Ceza Hakimliği, aktif polis memurunun da aralarında bulunduğu 10 şüpheliyi tutukladı. Hakimlik, diğer 18 şüpheliyi ise haklarında adli kontrol hükümleri uygulanarak serbest bıraktı.

Murat Eren altı ay daha bekleyecek

AYDINLIK / ANKARA

ÖZEL Kuvvetler Pilotu Yüzbaşı Murat Eren'in yeniden yargılandığı Atabeyler davası, koronavirüs salgını nedeniyle 23 Eylül 2020 tarihine ertelendi. Eski Özel Kuvvetler Pilotu Yüzbaşı Murat Eren, Atabeyler davası kapsamında 'Devletin güvenliğine ve siyasal yararlarına ilişkin gizli kalması gereken bilgileri açıklama' suçundan yeniden yargılanıyordu.

Ankara 1. Ağır Ceza Mahkemesinde görülen davada bugüne kadar herhangi bir karar çıkmadı.

madı. Koronavirüs salgınıyla birlikte yargı alanında da bir takım önlemler alınırken duruşmaların önemli bir bölümü ertelenmişti. Murat Eren'in yargılandığı dava da salgın nedeniyle ertelendi. Ancak Mahkeme, bir sonraki duruşma için altı ay sonrasını belirledi.

AİHM'DEN İKİNCİ KARAR:

AVRUPA İnsan Hakları Mahkemesi (AIHM), FETÖ üyeliğinden hapis cezasına çarptırılan avukat Mehmet Rasim Kuseyri'nin tahliye başvurusunu kabul edilemez buldu. AIHM, daha önce Kuseyri'nin tedbir kararını tahliye talebini de reddetmişti. Kuseyri, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına yürütülen FETÖ soruşturması kapsamında 2016'da tutuklanarak Sincan Cezaevi'ne konulmuştu. Kuseyri, rahatsızlığı yüzünden geçen yıl mayıs ayında Adalet Bakanlığına hastaneye yatırıldı, gerekli tedaviyi alması ve operasyon geçirmesi sağlandı. Başarılı geçen operasyonun ardından Kuseyri'nin tıbbi kontrolleri özenle takip edildi. Kuseyri, doktorlar tarafından önerilen kemoterapiyi başlangıçta ısmayı reddetti ve yargılamasını yürüten mahkemeden tahliyesini istedi. Tahliye talebi, hastanelerin yüksek güvenlikli kısımlarında gerekli tedaviyi alabileceği gerek-

Kuseyri'nin başvurusu 'kabul edilemez'

çesiyle reddedildi. Bunun üzerine Kuseyri, Adli Tıp Kurumu tarafından düzenlenen rapora istinaden tahliye edilmesi gerektiğini ileri sürerek, Anayasa Mahkemesine başvurdu. Anayasa Mahkemesinin tedbir kararını üzerine Kuseyri'nin tüm tıbbi tedavilerinin eksiksiz alması konusunda gerekenler yapıldı ve birçok kez Yıldırım Beyazıt Hastanesi Onkoloji Kliniğinde muayene edildi. Uzman doktorlara cezaevinde kalmasının sağlığı açısından tehlike oluşturmadığı yönünde düzenlenen raporlara rağmen Kuseyri, AIHM'e başvurdu.

İLK KARAR

AIHM, ilk olarak Kuseyri'nin tedbir tahliye talebini ele aldı. Adalet Bakanlığı da Kuseyri'nin rahatsızlığının gereği olan tüm tıbbi tedavileri, alanında uzman doktorların görevli bulunduğu hastanede aldığına dair bilgileri AIHM'e sundu. AIHM, hükümet adına Adalet Bakanlığınca sunulan görüşü de dikkate alarak, iç hukuk yollarının tüketilmemiş olması nedeniyle başvuruyu kabul edilemez buldu.

çengel

Ünlü bir şarkıcı		Luc Besson'un bir filmi	Galyumun simgesi	Bir sayı	Keman yayı	Cıvanın simgesi	Sermaye	Soğuktan titremek	Roma'daki ask çesmesi	Rusya'da bir ırmak	Uyur hukûmdarı
Resimdeki aktiris				Bir erik türü	Bir sayı	Eksi bir meyve	Birim		Meşime	Toplanma, birleşim	
								Ortak			Turmanıcı bir çiçek
								Su			
Shakespeare kralı											
Psikolojide ben						Ucu bucağı olmayan					
			Hayat			Kadın cezaevi				Namustlu	
			Kaygusuz Abdal'ın mahlası							Ses yansıması	
"Tuba..." (aktiris)					Cümle sonu isareti			İyiden iyiyeye			
Hile					Uzağı görür, ön görülü						
		Apansız							Abide		
		Bir renk				Yabancı		Bir harfin okunuşu	Kuş yuvası		
At üretme çiftliği	Maden gazı							Bir çeşit peynir	Göbek salata		Erkek keçi
								Destansı			
				Güzel sanat						Çelik çomak oyunu	
				Nispet						Sızlanarak	
Dış eti iltihabı								İçki bardağı			
Lityumun simgesi								Bir bacak rahatsızlığı			
		Cerahat									
		Millî bir futbolcu									
Kiloamperin simgesi			G.Amerika sıradağları					Bir yarış kayığı			Dingil
Mesel			Avrupa Futbol Birliği					Bir soru eki			
					Akıllıca			Bir deri türü			Genişlik
								Eski			
Gidisigeliş	Bir bağlaç			Yemek	Bir ay adı	Fa'sın plakası	Katile yakışır biçimde	Sahip	Kayıpta dümen kolu		
	San Marino plakası			Çavuşkusu	Garez	Ergin		Utanma duygusu	Hint kadını alın süsü		
					Geyikgillerden bir hayvan				Cet	Kalayın simgesi	
									Dünyanın uydusu	Bildik, tanidik	
Düz duruma getirilmiş						Bir kahve türü					Hoş koku
İstek, arzu						Kabile bölümü					Külde pişen bir çörek türü
		Vilayet			Evliğin ilk adımı			Yağmacık davranışları hoş görünmeye çalışan			
		Bir yüzey ölçüsü			Tarız			Lezzet			
Nefesli bir çalgı	Fa'sın başkenti								Nitelik		
	Kriptonun simgesi				Burun iltihabı				Nikelin simgesi		
					"Yağmur (aktör)"				Delil		
Radonun simgesi		Edirne'nin bir ilçesi				Gözdeki ağtabaka			Ödünç mal		

sudoku

5	3		7					
			9				2	5
6			5					4
				8	5		4	
8		6						
2					4		9	
						2		8
	2			3	9			
4	1	3		5				

6	8	2					3	
			7	4			5	
						9	6	
		6	2	5				
						1	9	4
	9	8						
7					4			5
4				7	8			2
	6				5			

2				4			5	6
9							7	
4	5		6	2				
				5	3			
	1	2						
	9							4
					8	3		5
		4				1		
		3	9		7			

ÇÖZÜMLER

KARE BULMACA

- SOLDAN SAĞA
1. Bolero-Ukala. 2. Amin alayı-As. 3. Rum-Kemaliye. 4. Aroma-An-Ten. 5. Tınanmı-Irama. 6. Alıl-Makale. 7. İltizar-Site. 8. Ak-Birecik. 9. Puf-Kam-Bi. 10. Ana-Aran-Tay. 11. Mesafe-İdadi. 12. Oval-Duyar. 13. Tavas-Bayat. 14. Ulaş-Tanımak 15. Enayice-Ani.
- YUKARIDAN AŞAĞIYA
1. Barata-Adamotu. 2. Omurluk-Nevale. 3. Limonit-Pasavan. 4. En-Malibu-Alaşa. 5. Rakam-Zıfat. 6. Öle-Umar-Red-Ti. 7. Ama-Areka-Ubac. 8. Uyanık- Caniyane. 9. Kil-Rasim-Dayı. 10. İtalik-Tarama. 11. Layemut-Bad-Tan. 12. Asena-Erjyik-Ki.

Aydınlık

KURULUS: 1921 SEFKE KESİNE DÜŞÜMÜ VATAN - EMEK - NAMUS

Yıl: 98
Sayı/Nr.: 4473
27 Mart 2020

Yayın Sahibi:
İmece Basın ve Yayıncılık Ticaret Limited Şirketi

Genel Müdür
(Tüzel Kişi Temsilcisi)
Gürkan Koç

Genel Yayın Yönetmeni:
Mustafa İlker Yücel

Yazışleri Müdürü:
Cansu Yiğit

Haber Müdürü:
Irmak Mete

Sorumlu Yazışleri Müdürü:
Nadir Temeloğlu

Rezervasyon
0212 2512114 / 165
reklam@aydinlik.com.tr

Yönetim Yeri: Asmalı Mescit Mahallesi İstiklal Caddesi
Deva Çıkmaşı No: 3 / 5 Beyoğlu - İstanbul
Tel. 0212 251 21 14 - 15 - 16 Faks: 0212 251 55 06
Ankara Büro Tel. 0312 229 88 45 Faks: 0312 229 88 47
İzmir Büro Tel ve Faks: 0232 489 16 15
Avrupa Tel: 0049 163 866 30 78 E-Posta: halklailiskiler@aydinlik.com.tr

Adana Basık. Arslan Güneşoğlu Gazetecilik
Matbaacılık ve Kağıtçılık A.Ş.
Yenidoğan Mah. 2108 Sk. No: 13/A
Yüreğir/Adana

Ankara Basık. Üretilci Yayıncılık ve Danışmanlık Tic. Ltd. Şti. 1142 Sok.
No:24 Sarıncı Gazimevi/İzmir

Ankara Basık. Üretilci Yayıncılık ve Danışmanlık Tic. Ltd. Şti. 1142 Sok.
No:24 Sarıncı Gazimevi/İzmir

Ankara Basık. Üretilci Yayıncılık ve Danışmanlık Tic. Ltd. Şti. 1142 Sok.
No:24 Sarıncı Gazimevi/İzmir

Dağıtım: Turkuvaaz Dağıtım Pazarlama A.Ş.
Önerileriniz için: halklailiskiler@aydinlik.com.tr
www.aydinlik.com.tr Yayın Türü: Yaygın Süreli

kare bulmaca

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												
14												
15												

soldan sağa

1. Kısa ve kolsuz ceket – Çok bilmiş geçinen. 2. Eskiden yeni okula başlayan çocuklar için düzenlenen tören – Arseniğin simgesi. 3. Müslüman ülkelerde yaşayan Yunan asıllı kimse – Erzincan ilçesi. 4. Bitki özetlerinden ve yağlarından elde edilen hoş koku – İki tarla arasındaki sınır – İnsan vücudunun dış yüzü. 5. Güney Amerika'da yerde yaşayan ve pek iyi uçamayan bir kuş – Uzaklaşma. 6. Hastalıklı, sakat – Bir gazete yazısı. 7. Özürl dileme – yapılar topluluğu. 8. Namuslu – Şanlıurfa ilçesi. 9. Bir bökret türü – Şaman – Bizmut simgesi. 10. Gorki'nin bir romanı – Tütün kurutma sergisi – Denk, eşit. 11. Uzaklık – Eskiden lise dere-cesindeki okullara verilen ad. 12. Yumarta biçiminde olan – Duygun, hassas. 13. Denizli ilçesi – Taze olmayan. 14. Sivas ilçesi – Seçip ayırmak. 15. Avancağa – Apansız.

yukarıdan aşağıya

1. Osmanlı sarayında genel olarak bostancıların, baltacı ve kapıcıların giydikleri, kırmızı çuhadan yapılmış başlık – Kankurutan. 2. Omurga içindeki sinir dokusu – Azık, gıda. 3. Demirli minerallerin ayrışımından oluşan bir çeşit sulu mineral – Yurt sınırı dışında tarlası, bahçesi olan kimselere serbestçe gidip gelmeleri için verilen belge. 4. Genişlik – Bir içki türü – Huysuz, vahşi at. 5. Sayıları gösteren işaretlerden her biri – Gerdeğe girme. 6. İspanyolların sevinc ünlemi – Çare – İngilizce kırmızı – Boru sesi. 7. Japon Buddha rahibi – Bir tür palmiye – Alpler'in kuzey yamaçlarına verilen ad. 8. Açıkgoz – Caniye yakışır biçimde. 9. Kalın tüy – "... Öztekin" (aktör) – Annenin erkek kardeşi. 10. Üstten sağa doğru eğik olan basım harfi – Balık yumurtasıyla yapılan meze. 11. Ölümsüz – Rüzgar – Seher vakti. 12. Ünlü bir dansöz – İçinde katı bir madde eriyen sıvı – Bir bağlaç.

5	3	4	7	2	8	1	6	9
1	8	7	9	4	6	3	2	5
6	9	2	5	1	3	7	8	4
3	7	9	1	8	5	6	4	2
8	4	6	2	9	7	5	1	3
2	5	1	3	6	4	8	9	7
9	6	5	4	7	1	2	3	8
7	2	8	6	3	9	4	5	1
4	1	3	8	5	2	9	7	6

N	N	O	K	H	A	Ü	T	O	İ
N	L	G	B	E	L	G	Ü	N	S
L	E	A	R	E	M	I	N	A	M
E	G	O	Y	A	Ş	A	M	O	K
Ü	N	S	A	L	N	O	K	T	A
A	L	A	N	I	D	E	N	E	L
H	A	R	A	R	A	R	A	R	A
P	I	Y	Ö	R	E	P	I	Y	Ö
L	K	A	I	R	I	N	S	I	Y
S	K	A	A	N	D	M	K	A	N
S	O	R	Ü	N	I	M	K	A	N
D	E	A	Ş	H	M	A	I	S	Y
T	R	A	F	I	K	K	A	R	A
T	S	T	A	B	I	L	I	Z	E
U	M	U	I	L	N	I	S	A	N
R	A	B	A	T	R	I	N	I	T
O	K	A	R	I	N	A	A	T	A
R	N	K	E	Ş	A	N	R	E	T

Hazırlayan: İlker Mumcuoğlu / mumcuogluilker@gmail.com

 TV YAYIN AKIŞI	 Cem TV	 KANAL B	 h	 CNN TÜRK	 ENTV	 D	 ULUSAL KANAL
07:30 Çizgi Filma 08:10 Uyan Türkiye (Canlı) 13:00 Gün Ortası Haber 13:30 Çizgi Film 14:00 Yereli Yönetenler 15:00 Günün Getirdikleri 17:00 Yereli Yönetenler 18:20 Kısa Bir Mola 18:30 Ana Haber (Canlı) 19:30 Belgesel 20:30 Geçmişten Geleceğe 21:30 Kısa Bir Mola 21:40 Vizyondakiler 22:00 Türklerin Dili (Canlı)	07:00 Güne Bakış 10:00 Başkent'te Sağlık 12:00 Haber 12:30 Söz İstanbul'da 13:00 Haber 15:30 Dünyadan Haberler 17:00 Haber 18:00 Ekonomi Haberleri 18:15 Kültür Sanat 19:30 Başkent'te Kariyer 20:00 Ana Haber Bülteni 21:00 Nereden Nereye 21:30 Güncel 23:00 Belgesel	07:00 Günaydın Türkiye 10:00 Güçlü Kadın 11:00 Medya Mahallesi 13:00 Haber Masası 14:00 Dış Politika 15:00 Haber Masası 16:00 Günün Raporu 17:40 Piyasalar Kapanırken 18:00 Halk Ana Haber 21:00 Siyaset Kültürü 23:00 Ayrıntılar	10:00 10'Dan Sonrası 13:00 Bugün 13:50 Hava Durumu 15:00 Günlük 15:50 Hava Durumu 17:00 Günlük 18:00 Haber 19:00 Ana Haber 21:00 Tarafsız Bölge 00:00 Gece Bülteni	08:00 Güne Başlarken 09:00 Haber Merkezi 13:00 Öğlen Bülteni 15:00 Öğlen Bülteni 16:50 Hava Durumu 17:00 Günün İçinden 18:00 Günün İçinden 19:00 Akşam Haberleri 20:00 Ana Haber Bülteni 21:00 Siyasi İşler 23:00 Gece Bülteni	06:15 Hayat Sağlıklı Güzel 07:30 Balçıkcı ile Dr. Cankur- taran 09:00 Neler Oluyor Hayatta? 11:00 Müge ve Gülşen'le 2.Sayfa 12:30 Gelinim Mutfakta 16:15 Arka Sokaklar 18:45 Buket Aydın'la Kanal D Haber 20:00 Arka Sokaklar 00:15 Hizmetçiler	07:00 Mesut Yar ile Bugün 09:30 Sevdim Seni Bir Kere 10:45 Kıralkı Aşk 13:30 Gerçekçin Peşinde 16:45 Sevdim Seni Bir Kere 18:45 Star Haber 20:00 Babil 00:15 Yabancı Sinema	ULUSAL KANAL BUGÜN www.ulusal.com.tr f ulusalkanal o ulusal kanal t ulusalkanal p ulusalkanaltv
07:30 Günaydın Türkiye	 SHOW	 atv	 TRT 1	 TRT HABER	 HABER TÜRK	 FOX	 TLC
07:30 Günaydın Türkiye 08:10 Uyan Türkiye (Canlı) 13:00 Gün Ortası Haber 13:30 Çizgi Film 14:00 Yereli Yönetenler 15:00 Günün Getirdikleri 17:00 Yereli Yönetenler 18:20 Kısa Bir Mola 18:30 Ana Haber (Canlı) 19:30 Belgesel 20:30 Geçmişten Geleceğe 21:30 Kısa Bir Mola 21:40 Vizyondakiler 22:00 Türklerin Dili (Canlı)	07:00 Güne Bakış 10:00 Başkent'te Sağlık 12:00 Haber 12:30 Söz İstanbul'da 13:00 Haber 15:30 Dünyadan Haberler 17:00 Haber 18:00 Ekonomi Haberleri 18:15 Kültür Sanat 19:30 Başkent'te Kariyer 20:00 Ana Haber Bülteni 21:00 Nereden Nereye 21:30 Güncel 23:00 Belgesel	07:00 Günaydın Türkiye 10:00 Güçlü Kadın 11:00 Medya Mahallesi 13:00 Haber Masası 14:00 Dış Politika 15:00 Haber Masası 16:00 Günün Raporu 17:40 Piyasalar Kapanırken 18:00 Halk Ana Haber 21:00 Siyaset Kültürü 23:00 Ayrıntılar	10:00 10'Dan Sonrası 13:00 Bugün 13:50 Hava Durumu 15:00 Günlük 15:50 Hava Durumu 17:00 Günlük 18:00 Haber 19:00 Ana Haber 21:00 Tarafsız Bölge 00:00 Gece Bülteni	08:00 Güne Başlarken 09:00 Haber Merkezi 13:00 Öğlen Bülteni 15:00 Öğlen Bülteni 16:50 Hava Durumu 17:00 Günün İçinden 18:00 Günün İçinden 19:00 Akşam Haberleri 20:00 Ana Haber Bülteni 21:00 Siyasi İşler 23:00 Gece Bülteni	06:15 Hayat Sağlıklı Güzel 07:30 Balçıkcı ile Dr. Cankur- taran 09:00 Neler Oluyor Hayatta? 11:00 Müge ve Gülşen'le 2.Sayfa 12:30 Gelinim Mutfakta 16:15 Arka Sokaklar 18:45 Buket Aydın'la Kanal D Haber 20:00 Arka Sokaklar 00:15 Hizmetçiler	07:00 Mesut Yar ile Bugün 09:30 Sevdim Seni Bir Kere 10:45 Kıralkı Aşk 13:30 Gerçekçin Peşinde 16:45 Sevdim Seni Bir Kere 18:45 Star Haber 20:00 Babil 00:15 Yabancı Sinema	GÜNAYDIN TÜRKİYE 07.30 ANA HABER 18.30 Can Karadut Teoman Alili
07:30 Günaydın Türkiye 08:10 Uyan Türkiye (Canlı) 13:00 Gün Ortası Haber 13:30 Çizgi Film 14:00 Yereli Yönetenler 15:00 Günün Getirdikleri 17:00 Yereli Yönetenler 18:20 Kısa Bir Mola 18:30 Ana Haber (Canlı) 19:30 Belgesel 20:30 Geçmişten Geleceğe 21:30 Kısa Bir Mola 21:40 Vizyondakiler 22:00 Türklerin Dili (Canlı)	07:00 Güne Bakış 10:00 Başkent'te Sağlık 12:00 Haber 12:30 Söz İstanbul'da 13:00 Haber 15:30 Dünyadan Haberler 17:00 Haber 18:00 Ekonomi Haberleri 18:15 Kültür Sanat 19:30 Başkent'te Kariyer 20:00 Ana Haber Bülteni 21:00 Nereden Nereye 21:30 Güncel 23:00 Belgesel	07:00 Günaydın Türkiye 10:00 Güçlü Kadın 11:00 Medya Mahallesi 13:00 Haber Masası 14:00 Dış Politika 15:00 Haber Masası 16:00 Günün Raporu 17:40 Piyasalar Kapanırken 18:00 Halk Ana Haber 21:00 Siyaset Kültürü 23:00 Ayrıntılar	10:00 10'Dan Sonrası 13:00 Bugün 13:50 Hava Durumu 15:00 Günlük 15:50 Hava Durumu 17:00 Günlük 18:00 Haber 19:00 Ana Haber 21:00 Tarafsız Bölge 00:00 Gece Bülteni	08:00 Güne Başlarken 09:00 Haber Merkezi 13:00 Öğlen Bülteni 15:00 Öğlen Bülteni 16:50 Hava Durumu 17:00 Günün İçinden 18:00 Günün İçinden 19:00 Akşam Haberleri 20:00 Ana Haber Bülteni 21:00 Siyasi İşler 23:00 Gece Bülteni	06:15 Hayat Sağlıklı Güzel 07:30 Balçıkcı ile Dr. Cankur- taran 09:00 Neler Oluyor Hayatta? 11:00 Müge ve Gülşen'le 2.Sayfa 12:30 Gelinim Mutfakta 16:15 Arka Sokaklar 18:45 Buket Aydın'la Kanal D Haber 20:00 Arka Sokaklar 00:15 Hizmetçiler	07:00 Mesut Yar ile Bugün 09:30 Sevdim Seni Bir Kere 10:45 Kıralkı Aşk 13:30 Gerçekçin Peşinde 16:45 Sevdim Seni Bir Kere 18:45 Star Haber 20:00 Babil 00:15 Yabancı Sinema	HABER MERKEZİ 20.00 GECE GÖRÜŞÜ 23.00 Deniz Adalı Murat Şahin
07:30 Günaydın Türkiye 08:10 Uyan Türkiye (Canlı) 13:00 Gün Ortası Haber 13:30 Çizgi Film 14:00 Yereli Yönetenler 15:00 Günün Getirdikleri 17:00 Yereli Yönetenler 18:20 Kısa Bir Mola 18:30 Ana Haber (Canlı) 19:30 Belgesel 20:30 Geçmişten Geleceğe 21:30 Kısa Bir Mola 21:40 Vizyondakiler 22:00 Türklerin Dili (Canlı)	07:00 Güne Bakış 10:00 Başkent'te Sağlık 12:00 Haber 12:30 Söz İstanbul'da 13:00 Haber 15:30 Dünyadan Haberler 17:00 Haber 18:00 Ekonomi Haberleri 18:15 Kültür Sanat 19:30 Başkent'te Kariyer 20:00 Ana Haber Bülteni 21:00 Nereden Nereye 21:30 Güncel 23:00 Belgesel	07:00 Günaydın Türkiye 10:00 Güçlü Kadın 11:00 Medya Mahallesi 13:00 Haber Masası 14:00 Dış Politika 15:00 Haber Masası 16:00 Günün Raporu 17:40 Piyasalar Kapanırken 18:00 Halk Ana Haber 21:00 Siyaset Kültürü 23:00 Ayrıntılar	10:00 10'Dan Sonrası 13:00 Bugün 13:50 Hava Durumu 15:00 Günlük 15:50 Hava Durumu 17:00 Günlük 18:00 Haber 19:00 Ana Haber 21:00 Tarafsız Bölge 00:00 Gece Bülteni	08:00 Güne Başlarken 09:00 Haber Merkezi 13:00 Öğlen Bülteni 15:00 Öğlen Bülteni 16:50 Hava Durumu 17:00 Günün İçinden 18:00 Günün İçinden 19:00 Akşam Haberleri 20:00 Ana Haber Bülteni 21:00 Siyasi İşler 23:00 Gece Bülteni	06:15 Hayat Sağlıklı Güzel 07:30 Balçıkcı ile Dr. Cankur- taran 09:00 Neler Oluyor Hayatta? 11:00 Müge ve Gülşen'le 2.Sayfa 12:30 Gelinim Mutfakta 16:15 Arka Sokaklar 18:45 Buket Aydın'la Kanal D Haber 20:00 Arka Sokaklar 00:15 Hizmetçiler	07:00 Mesut Yar ile Bugün 09:30 Sevdim Seni Bir Kere 10:45 Kıralkı Aşk 13:30 Gerçekçin Peşinde 16:45 Sevdim Seni Bir Kere 18:45 Star Haber 20:00 Babil 00:15 Yabancı Sinema	teledunya 39. KANAL D-SMART 89. KANAL Diğitürk TÜRKİŞAT PAKETİ 639. KANAL TV+ 124. KANAL TÜRKİŞAT 3A UYDUSU FREKANS 12665.0 SERİNO 30.000 POLARIZASYON DİKEY V BİLGİ İÇİN: 0 212 251 50 90

Bauhaus orjinal bir okuldu

Orjinal Bauhaus afişi

Orjinal Bauhaus interaktif sergisinin uygulama istasyonları

Sanat ve tasarım okullarının öncülü Bauhaus Okulu'nun geçen yıl Almanya'da yapılan 100. yıl etkinlikleri bu yıl da devam ediyor. En yeni etkinliklerden ikisi ise 'Orjinal Bauhaus' ve 'Bauhaus bir Okuldu' sergileri. Küratör Nina Wiedemeyer ile sergileri ve Bauhaus Okulu'nu konuştuk

CANER KARAVİT*

DÜNYA'da modern sanat ve tasarım okulları eğitiminin öncülü olduğu gibi, ülkemizde de tasarım ve sanat eğitimi etkileyip reform dalgası yaratmış olan Bauhaus Okulu'nun, geçen yıl Almanya'da yapılan 100. Yıl etkinlikleri bu yıl da devam ediyor. En yeni etkinliklerden ikisi ise, 'Orjinal Bauhaus' ve 'Bauhaus bir Okuldu' başlıklı Bauhaus'un efsanevi Vorkurs'u (günümüzde Temel Sanat Eğitimi) ile ilgili sergi. Sergi, dijital çağda temel sanat eğitimine interaktif ve deneysel uygulamalarla dokunuyor. İşim, sanat ve tasarımda temel eğitim olunca, henüz koronavirüs yolları kapamadan yolum Berlin'deki sergiye düşüyor. Sergiyi gezmeden önce, serginin küratörü Nina Wiedemeyer'le bir söyleşi için randevu alıyoruz. Sergi günü Almanya'da yaşayan Germanistik uzmanı Niyazi Öncel'le buluşuyoruz. Öncel, söyleden önce beni Bauhaus mimarlarının yapılarını göreceğimiz Tiergarten ve Bellevue S-bahnhof arasındaki bölgeye götürüyor. Bu açık hava mimarlık müzesinde kimler yok ki; W.Gropius, M. Taut, P.Schneider ve birçok ünlü mimarın 43 binası. Bu kısa geziden sonra Bauhaus Archive'e gidip sergiyi dolaylıyoruz. Serginin 'Orjinal Bauhaus Çalışma Kitabı', Josef Albers, Moholy Nagy ve Johannes Itten tarafından verilen Vorkurs eğitiminden elli çalışmayı içeriyor. Deneysel uygulama istasyonları şeklinde düzenlenmiş serginin yönergelerinde, Bauhaus Archiv'in koleksiyonundan yorumlanmış deney masaları ve malzemelerle çalışmalar gibi örnekler var. Herkesin katılabileceği çeşitli deneysel çalışma istasyonlarından oluşan bu interaktif sergide; kısa süreli izlenimleri kopyalama, parmakları kullanarak malzemeyi betimleme, oran-ölçü duygusu alıştırmaları, dijital fotogramla kompozisyon yaratma, el hareketleriyle gevşeme uygulamaları gibi çeşitli istasyonlarda tarihsel Bauhaus Vorkurs'unu günümüz interaktif yorumuyla deneyimlemiş oluyoruz. Sergiyi doladıktan sonra küratör Nina Wiedemeyer ile buluşuyoruz ve söyleşimize başlıyoruz.

'ÖĞRETMEK TEMEL ESAS DEĞİLDİ'

■ Vorkurs (Temel Sanat Eğitimi) fikri Bauhaus'da nasıl başladı?

N. Wiedemeyer: Aslında, Temel Sanat Eğitimi başlangıç kursları ilk Bauhaus tarafından keşfedilmedi. Bauhaus öncesi Zürih'te sanat okulları tarafından bu kurslar zaten veriliyordu. Johannes Itten Viyana'dan davet edildi ve Bauhaus'ta bu kursları gerçekleştirdi. Ancak, Johannes Itten'i farklı ki-

lan yenilikçi, yaratıcı olması ve günlük yaşamdan çalışmalar üretmesiydi. Model çizimi veya klasik yaklaşımlı alışlagelmiş temel eğitim kursların dışındaydı. Daha sonra Josef Albers, Moholy Nagy Temel Eğitim kurslarını devraldı. Ancak, 'öğretmek' bu kurslardaki temel esas değildi. İlginç olan ise, Bauhaus'ta ürün tasarımı, mimari öğretime dayalı değildi. Bauhaus, temel eğitimi ilk uygulayan kurum olmamasına rağmen 'Temel Eğitim' felsefesi üzerinde önemli bir etkisi oldu. Bauhaus öğrencileri yalnızca sanatçı olmadılar, aynı zamanda eğitimci oldular. Kitap yazdılar, makale yazdılar. Bu yüzden etkisi daha güçlü oldu. Bauhaus Vorkurs kendi içinde bir aile gibidir ve öğrenci yarım dönem bile okusa kendini bu topluluğun bir parçası hissederek.

'SANATSAL SÜRECE BAŞKA ŞEYLER DAHİL ETMEK'

■ Bauhaus'un Vorkurs eğitiminde üç dönem olduğu dikkati çekiyor. Sizce bu dönemler arasındaki farklılıklar ve ustaların yaşadıkları zorluklar nelerdi?

N. Wiedemeyer: Itten yenilikçiydi. Öğrencilerini bireysel olarak çalıştırdı. Kişinin kendi karakterinin farkına varması konusunda çalışmalar yaptı. Itten malzemeye önem verirdi. Değişik öğretim teknikleri uyguladı. Nefes farkındalığı ile kısa, hızlı eskizler yapmak ve notlar almak gibi. Aslında, Mazdaznan felsefesi etkisinde olan bir çeşit "nörotik bir dünya"sı vardı diyebiliriz. Ondan etkilenen birçok öğrencisi oldu. Mazdaznan 1930'lardan önce Nazilerin devraldığı ilk bir düşünce hareketi olsa da, Itten için aynı şeyi söyleyemem. Itten, bir tarafında beyaz ırkın üstün olduğu bir dünya düşüncesi Mazdaznan düşüncesiyle, diğer taraftan da dünya kültürüyle ilgiliydi. Mesela, Zürih'teki Dünya Kültür Müzesi'ni kurarlardan biriydi. Aynı zamanda, yerel sanatlarla da oldukça ilgiliydi. Bu bölünmüş dünyada, sadece parlatılmış resim sanatıyla değil, farklı kültürlerin sanatıyla da ilgilenmiştir. Moholy Nagy ise, kendisini mühendis olarak tanımladı. Fotoğraf ve deneysel tekniklerle ilgilendi. Sanatçının içindekiyle ilgili ve özgünlüğün de olduğu konusunda farklı fikirleri vardı. Kendisi resim yapmadı. Örneğin, Bauhaus'tan sonraki yıllarında atölyesindeki işçiye telefonla tarif ederek resimler yaptırmıştı. Yalnızca sanatçı merkezli değildi, sanatsal sürece başka şeyler de dahil etti. Moholy Nagy, öğrencilerine ilk çalışma olarak çevrelerindeki nesnelere dokunmalarını istiyordu. Çok basit malzemelerle çalışmak zorundaydılar. Josef Albers de öğrencilerine ödev vermek yerine, kendilerinin bir şeyler icat etmelerini istedi. Öğrencilere kağıt verir ve bun-

'Bauhaus Bir Okuldu' sergisi çalışma istasyonları

Niyazi Uysal, Caner Karavit ve serginin küratörü Nina Wiedemeyer

dan bir şey üretmelerini isterdi. Sınıfı geri döndüğünde öğrencilerin yaptığı kayık vs. gibi şeyleri onaylamıyordu. Onlara Moholy Nagy gibi yani mühendis gibi düşünmelerini söylüyor. Örneğin, bir kağıdı nasıl dik tatabilirsiniz, katlayarak ne yapabilirsiniz? Yani kullandığınız malzemenin özelliklerini biliyorsanız onunla ilişki kurabilirsiniz. Bu sadece ürün tasarımı içermiyordu, aynı zamanda eğitimde malzeme kültürünü de içeriyordu. Bununla birlikte, öğrencilerin kendilerinin ve birbirlerinin çalışmalar hakkında ustalar yerine birbirlerine eleştiri yapmalarını da istiyordu.

'SANAT, ZANAAT, ENDÜSTRİ İLİŞKİLERİ ÇATIŞMALARI'

■ Bauhaus'ta iki eğitim modeli dönemi vardı. Birinci dönem, sanat ve zanaat ilişkisini öne çıkaran Itten dönemi. İkinci dönemde ise, sanat ve endüstri ilişkisinin daha önemli olduğu Moholy Nagy dönemi. Sanırım Walter Gropius, sanat ve endüstri ilişkisi modelini ele aldı. Bu farklı fikirler hakkında ne düşünüyorsunuz?

N. Wiedemeyer: Her ne kadar nefes teknikleri gibi sıra dışı dersleri olsa da, aslında Itten geleneksel bir sanatçıydı. Yazdığı günlükler var, desen çiziyor, heykel ve resim yapıyor. Ancak, Moholy Nagy derslerinde oldukça sıra dışıydı. Öğrencilere bir parça alışıp almalarını söyley ve gerçekten malzemeyi tanıyuncaya kadar çalışmalarını isterdi. Bazen bu saatler sürerdi. Bu da bir çeşit zanaat idi. 1923'den sonra sanat ve zanaat yerine, sanat ve endüstri ilişkisine yoğunlaşılması gerektiğini söyledi. Aslında bu yeni bir fikir değildi. Nagy, atölyelerin endüstride kullanılan ürünlerin ön modellerini üretmesi gerektiğini söyledi. Ancak, bu işe yaramadı. Çünkü, önce sanayiye gidip makinelerin neler yapabildiğini görmek gerekiyordu.

■ Eğer Bauhaus Vorkurs kavramını yeniden oluşturmak isteseyiz ne yapardınız?

N. Wiedemeyer: Biz aslında bunu yaptık. Friederike Holländer bu uygulamanın içinden gelir. Bu, Alman Hükümeti tarafından desteklenen, müzeleri daha geniş perspektifli, eğitim ve öğretimi içine alan büyük bir programdı. Her pazar günü dünyanın her tarafından öğretmenleri davet ettik. Benim favorim dünya rekorunu kıran bir dalgıncı nefes teknikleriydi. Johannes Itten gibi özgür nefes almayı öğretiyordu. Nefes alma hakkında kitap yazmıştı ve öğrencilerine nefes alma farkındalığını desen çizerek öğretiyordu. Örneğin, Josef Albers'in kağıt katlama ve renk teknikleri eğitimi verdik. Araştırmalarımız sırasında Johannes Itten'in derslerde kullandığı slayt makinasını bulduk. Katılımcının ne kadar iyi çizemediğini ölçebilen bir de bilgisayar programı oluşturduk. Bilgisayarın kedi resimleri hafızası var ve size ne kadar iyi bir kedi çizemediğinizi söylüyor. Itten'in kedi çizme ödevlerini dijital platformda gerçekleştirdik.

'ZAMAN HARCİYORSUNUZ, BUNUN DOĞRUDAN ZİHİNDE BİR TARIFI OLMAYABİLİYOR'

■ Vorkurs'un geleceği ile ilgili neler düşünüyorsunuz?

N. Wiedemeyer: Bu çok güzel bir soru.

Orjinal Bauhaus interaktif sergisinin 'Fotogram' istasyonu

Güncellemeyi ekonomiyle birlikte nasıl yapacağımız önemli. Temel eğitim kursu demek, öğrenciye alan ve özgürlük vermek anlamına gelir. Sadece, düz bir çizgide çalışmak demek değil, yan yollara da sapmaktır. Belki bir süre farklı bir yöntemle yol ararın ve bunu o anda kullanmayacağına karar verir. Bu, sadece sanat için değil, toplum için de önemli bir soru: Bunun bizim için bir değeri var mı? Zaman harcıyorsunuz, ama bunun doğrudan zihinde bir tarifi ve ekonomik bir amacı olmayabiliyor. Bazen, bireysel olarak bir malzemeyle bağlantı kurarsın, ama iki saat sonra hala bir şey çıkaramamış olabilirsiniz. Ama bu çok hoş bir şey de olabilir. Friederike Holländer bu çalışmayı okullardan gelen çocuklarla yaptı. Sergide 30.000 çalışma yapılmış ve insanlar bir şeyler yapmaktan çok hoşlandılar. Bu sefer bir kedi çizmenin saçma olmadığını düşündüler. Bizim için de sürpriz oldu. Çünkü, ciddi bir modern sanat kurumunda serginin ortasına bir çizim makinası koymak büyük bir deneydi ve öğrencilerin ilgisi çok güzeldi. Günümüzde; 'Temel Eğitim Kursları olmalı mı, yoksa öğrenciler doğrudan kendi alanlarında mı çalışmaya başlamalıdır' konusunda da bir tartışma var. Bana göre Temel Eğitim devam edecek.

■ Teşekkür ederiz.

Normal şartlarda Berlin'de Bauhaus Archive'in geçici salonunda devam etmesi gereken 'Bauhaus Bir Okuldu' sergisi 31 Mart'a kadar, 'Bauhaus Çalışmaları' sergisi ise 11 Nisan'a kadar sürecekti. Not: Metine dönüştürmedeki yardımları için Yaprak Güner'e teşekkürler.

* Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nde profesör öğretim görevlisi

Yer Gösterici

Tunca ARSLAN

tuncaarslan@yahoo.com

'Sesini kaybeden şehir'

İSTANBUL Belediyesi, taksilerin saatleri açıldığında yazan kuruşları azaltan yeni bir tarife düzenleyince, 1929 yılında İstanbul'daki toplam 4275 taksici birlikte hareket ederek iş bırakma kararı aldı. Belediye 1 Haziran 1929'a kadar belli bir süre vermiş, taksimetrelerin yeni tarifeye göre değiştirilmesini istemiş, fakat hiç kimseye dinletememişti. 31 Mayıs akşamı bir toplantı düzenleyen taksiciler ertesi sabahın itibaren eyleme geçeceklerini, kontak kapatacaklarını açıklarlar ve İstanbul'un yakın tarihinde iz bırakan ilginç bir süreç başlar.

2 Haziran 1929 tarihli "İkdam" gazetesi şöyle yazar: "Taksi meselesi inada bindi. Şoförler antri ücretini indirmiyorlar. Belediye fıkırinde ısrarlı. Dün hemen hemen hiçbir taksi otomobili çalışmadı. Nazım Hikmet, taksicileri desteklemek amacıyla Zekeriya Sertel'in "Resimli Ay" dergisinde "Sesini Kaybeden Şehir" adlı bir şiir yazar: "Acedi devir sıfır / Şehir sustu / Kenetlendi nokta nokta şehrinin / asfalt beton çenesi / Bir dokuz yüz nokta nokta senesi / nokta nokta ayında / Cadde boş / Bir uçtan bir uca boş / Cadde boş / bomboş cebim gibi / Kesildi ak-mıyor su / Ne bir motor uğultusu / ne dönen bir tekerlek var."

GREV Mİ DEĞİL Mİ?

4 Haziran'da sona eren eylemin ardından, "Putları yıkıyoruz" kampanyasında Nazım'ın hedefinde olan Hamdullah Suphi Tannöver, Yakup Kadri Karosmanoğlu Ahmet Haşım gibi isimlerin de kıskartmasıyla Nazım Hikmet'e söz konusu şiirinde komünizm propagandası yaptığı gerekçesiyle kovuşturma başlatılır. Kovuşturmanın ardından da 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılama...

Türk hukuk tarihinin olduğu kadar edebiyat tarihimizin de en ilginç olaylarından biri olan bu yargılama sırasında taksicilerin iş bırakmasının bir "grev" olup olmadığı gündeme gelir. Taksicilik özel teşebbüs olduğundan bir özel teşebbüs sahibinin iş bırakmasının grev olmayacağı, dolayısıyla şiirde de greve ya da suça teşvik olmayacağı dile getirilir.

Pek çok şoförün de izlediği duruşmalar sonunda Nazım Hikmet mahkum olur. Karar temyiz edilir. İlk mahkeme kararında ısrarcıdır, yine temyize gidilir. Nihayetinde Yargıtay Genel Kurulu'nun kararıyla Nazım Hikmet ve derginin sorumlu müdürü beraat ederler.

PUTLARIN SALDIRISI

İlk mahkumiyet kararının ardından avukatı İrfan Emin şöyle der Nazım'a: "Biliyorsanız, bu şiiri sen yazmasaydın dava konusu bile edilmezdi. Ama sen edebiyatın anaçlarına saldır-dın, tanrıları kurban ister ama sen kurban değilsin. Temyiz makamı da edebiyatın ve bilimem ne ocağının hatibinin emir kulu değildir. Savcı dava açmış olsa da biz neticeden ümitli olarak bekleyeceğiz ve layihamızı yarın kaleme vereceğiz."

Nazım Hikmet'in "Sesini Kaybeden Şiir" şiirinin tamamını bir yerlerden bulup okumaya çalışın. Bırakın bugünü, 1920'lerin komünistleri umacı gibi gören atmosferi içinde bile "komünizm propagandası"nın kırmızısının bile olmadığını rahatlıkla göreceksiniz. Meselenin tümiyle Nazım'ın edebiyatın putlaştırılmış isimlerine karşı bir savaş açmış olmasından kaynaklandığı bugün herkes ve her edebiyat tarihçisi tarafından kabul edilmektedir. Hamdullah Suphi, Yakup Kadri ve Ahmet Haşım'ın, "politik rüzgar gitgide kara kışları getiriyor" dedirten bir ortamda ve "üç adam kararlıkta sallanarak kayboluyordu" sonucuna varan bir davalayla anılmaları kendileri açısından büyük talihsizlik elbette.

İstanbul bugün de taksiler, otobüsler, metrolar çalışmasına rağmen gene "sesini kaybetmiş" gibi. Kararlıkta sallanarak kaybolan "edebiyat devleri" de var ama bir Nazım Hikmet yok!

Geçici Bauhaus Archiv binası

IŞIK DOĞUDAN
YÜKSELİRAdnan
AKFIRAT

Çin'de demokrasi var mı?

LİBERAL demokrasinin ülkemizdeki en büyük havarisi, Uluslararası Siyasi Bilimler Kongresi Başkanlığı'nı yapmış tek Türk olan emekli öğretim üyesi Prof. İltar Turan, pek telaşa kapılmış!

23 Mart'ta Dünya gazetesinde "Koronavirüs dönemi ve otoriter yönetim" başlıklı köşe yazısında gelişmiş kapitalist ülkelerin devleti ve halkıyla çöküş yaşarken, Çin'in örgütlü halk seferberliği ile salgını durdurmasını "otoriter yönetime" bağlıyor.

Oysa, en baskıcı uygulamalar Prof. Turan'ın "açık toplum" diye kutsadığı ülkelerde yaşıyor. Salgın karşısında devlet otoritesini sağlamak için askeri güç kullanmaya başladılar. Çin'de halkın devletin yanında yer alması, iddia edildiği gibi çıplak zor ve polisliye yöntemlerle mi sağlanıyor?

SEKİZ AYDA 20 MİLYON TOPLANTI

90 milyonu aşkın üye sayısıyla dünyanın en büyük siyasal partisi olan Çin Komünist Partisi (ÇKP), 18-24 Ekim 2017'de 19. Genel Kurultayı'nı topladı. Çin'in, sosyalizmi geliştirme atağının simgesi olan 19. Genel Kurultay, 2 bin 280 delege ile toplandı. ÇKP örgütlenme bürosu, Genel Kurultay hazırlıklı ve delegeleri seçmek için mart ayından itibaren Çin'de 20 milyon toplantı yaptığını açıkladı. ÇKP'nin ülke çapında 4,5 milyon örgütü var. Öncü parti anlayışını benimseyen ÇKP'de, temel örgüt kurmak için üç üye olması şartı var. Ortalama her örgüte 20 kişi düşüyor. Dört milyon beş yüz bin örgüt Genel Kurultay öncesinde kendi kurultaylarını topladıkları gibi, Genel Kurultay delegeleri için danışma toplantıları da yaptıkları için 20 milyon toplantı sayısına ulaşılıyor.

HALK MECLİSLERİ SİSTEMİ

Çin'de köylerden eyaletlere, eyaletlerden ulusal yönetime kadar her düzeyde halk meclisleri eliyle yönetim sistemi var. En küçük yönetim birimleri, kırsal bölgelerde köy komiteleri, kentlerde ise mahalle komiteleri. Bu komitelerde aday olmak için ÇKP üyeliği koşulu yok. Seçilecek sayının en az iki katı kadar aday gösterme zorunluluğu var. Adayların kendilerini tanıtmaları için toplantı yapma hakları var. Köy ve mahalle komitelerinin seçimi gizli oy, açık sayım yöntemiyle yapılıyor. Bazı köylerde, ÇKP'nin adaylarının seçimi kaybetmesi, Amerikan basınında haber dahi olabiliyor. ÇKP Merkez Komitesi de seçim kaybeden bölgenin ÇKP örgütlerini "nerede hata yaptığınızı araştırın" diye yönlendiriyor.

İlçelerden başlayarak, en üst yönetim organı, Halk Meclisleri. Seçilmek için ÇKP üyesi olma zorunluluğu yok. Yılda en az iki kez toplanıyor. Yönetim eki, Halk Meclisi'nde seçilen "daimi komite"ler eliyle kullanılıyor. Yerel Hükümet Başkanları, daimi komite tarafından atanıyor, Halk Meclisi tarafından onaylanıyor. Halk Meclislerinin yerel hükümet başkanlarını ve diğer yerel yöneticileri görevden alma hakları var.

İllerde ve eyaletlerde halk meclislerinin yanı sıra "Halk Siyasi Danışma Konferansları" (ÇHSDK) var. Halk Siyasi Danışma Konferansları'nın üyelerinin çoğunluğu ÇKP üyesi olmayan, halk önderlerinden oluşuyor.

Çin'in iki en üst yasama organı var: Çin Ulusal Halk Meclisi ve Çin Halk Siyasal Danışma Konferansı. ÇKP 19. Genel Kurultayı'nda ÇHSDK'nın yasama yetkileri artırılması kararı alındı. 2019 Mart'taki Anayasa değişikliği ile ÇHSDK'ya yasa tasarıları hazırlama etkisi verildi. Esas olarak bir denetim ve danışma organı olarak işlev görüyor. Çin'deki hiyerarşide ilk dört sıra şöyledir: Devlet Başkanı, Ulusal Halk Meclisi Başkanı, Başbakan, Halk Siyasi Danışma Konferansı Başkanı

SOSYALİST DAYANIŞMA DEMOKRASİSİ

Çin uyguladığı katılımcı yönetime "Sosyalist Danışma Demokrasisi" diyor. 2015 yılında yayınlanan "sosyalist danışma demokrasisinin iyileştirilmesine ilişkin bir belge"de ÇKP Merkez Komitesi, danışma demokrasisini şöyle tanımlıyor: "Önemli reform, kalkınma veya istikrar konularına ilişkin konularda, bir karar verilmeden önce halk arasında fikir birliğini oluşturmak için kapsamlı danışmalar yapılır." 19. ÇKP Genel Kurultayı raporu, sosyalist demokrasinin özünü, insanların kendi işlerini tartışmaya başlamaları ve karar alma sürecine etkin katılımı olduğuna işaret ediyor. Bir tek Çin'de bulunan ÇHSDK, "sosyalist danışma demokrasisi"nin önemli bir kanalı. ÇHSDK'nın komiteleri özel danışma organları olarak hizmet veriyor.

ÇOK PARTİLİ DEMOKRASİ

Çin'de ÇKP'nin yanı sıra "demokratik partiler" olarak adlandırılan sekiz siyasi parti daha var. Çoğunluğu Japon İşgaline Karşı Direniş Savaşı ve Ulusal Kurtuluş Savaşı sırasında kurulan bu partiler, ÇKP'nin liderliğini destekliyorlar. 1949'da Mao Ze-

dung'un bilgece bir tutumla yönetime katıldığı bu partiler, 71 yıldır iktidara ortak olmayı sürdürüyor. Demokratik partiler, anayasada belirlenen siyasi özgürlüğe, bağımsız örgütlenme hakkına ve hukuki eşitliğe sahipler. ÇKP, demokratik partilerle işbirliğinde, "uzun vadeli bir arada yaşama, birbirini denetleme, birbirine içten davranma ve kader birliği oluşturma" ilkelerini izliyor. Bugün Çin'de her düzeydeki halk meclislerinin daimi komiteleri, halk siyasi danışma konferansı komiteleri, hükümet organlarıyla ekonomi, kültür, eğitim, teknoloji yönetimlerinde çok sayıda demokratik partili yöneticilik yapıyor. Hükümet'e iki bakan var. Örneğin, sekiz demokratik partinin başkanları, Çin'in en üst yasama organları olan Çin Ulusal Halk Meclisi Daimi Komitesi ve Çin Halk Siyasi Danışma Konferansı Ulusal Daimi Komitesi'nde başkan yardımcılığı görevlerini üstleniyorlar. Bütün eyalet, özerk bölge, merkeze doğrudan bağlı şehir ve büyük ve orta ölçekli şehirlerde demokratik partilerin yerel örgütleri ve taban örgütleri faaliyet gösteriyor. Çin Ulusal Halk Meclisi'nin 175 kişilik Ulusal Daimi Komitesi'nde 54'ü demokratik parti üyeleri ve bağımsız aydınlardan oluşuyor.

Bu partilere daha yakından bakalım:
1. Çin Guomindang Partisi Devrim Komitesi

Çin Guomindang Partisi Devrim Komitesi, 1 Ocak 1948'de, Guomindang Başkanı Çan Kay Şek'in Amerikan taraftarlığına tepki göstererek kuruldu. Üye sayısı 127.930. Genel Başkanı ise hukukçu Prof. Wan Exiang. Çin Yüksek Halk Mahkemesi Başkan Yardımcılığı'ndan emekli olan Prof. Wan, 2013'ten beri Çin Ulusal Halk Meclisi'nin Başkan Yardımcısı göreviyle Çin'in tepe yönetiminde yer alıyor.

2. Çin Demokrasi Birliği

Mart 1941'de "Çin Demokratik Parti ve Topluluklar Birliği" adıyla kurulan Çin Demokrasi Birliği, başta kültür ve eğitim alanlarında faaliyet gösteren aydınlardan oluşuyor. Üye sayısı 282,000'dir. Başkanı, Çin Bilimler Akademisi Başkan Yardımcısı Prof. Ding Zhongli'dir. Prof. Ding, 2018'de Çin Ulusal Halk Meclisi Başkan Yardımcılığına seçilmiştir.

3. Çin Demokrasi Yapılanma Birliği

Aralık 1945'te kurulan Çin Demokrasi Yapılanma Birliği'nin üyelerinin büyük çoğunluğu, yurtsever sanayici, işadamları ve onlarla bağlantısı olan aydınlardır. Üye sayısı 170

bin olan Birliğin Başkanı Prof. Hao Mingjin'dir. Prof. Hao, Çin Denetleme Bakan Yardımcısı olarak görev yapmıştır. Çin Ulusal Halk Meclisi Başkan Yardımcısıdır.

4. Çin Demokrasi Geliştirme Birliği

Aralık 1945'te kurulan Çin Demokrasi Geliştirme Birliği'nin üyelerinin büyük çoğunluğu, eğitim, kültür, yayıncılık, bilim ve diğer alanlarda faaliyet gösteren aydınlardır. Üye sayısı 156,808 olan Birliğin Başkanı Fudan Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Cai Dafeng'dir. Prof. Cai, Çin Ulusal Halk Meclisi Başkan Yardımcısıdır.

5. Çin Köylü ve İşçi Demokratik Partisi

Ağustos 1930'da kurulan Çin Köylü ve İşçi Demokratik Partisi, başta tıp, sağlık, bilim, teknoloji, kültür ve eğitim alanlarında faaliyet gösteren aydınlardan oluşuyor. Üye sayısı 145,000 olan Parti'nin Başkanı Çin'in ünlü "çıplak ayaklı doktorları"ndan olup sonra Fransa'da doktora eğitimi alan Prof. Chen Zhu'dur. Çin Sağlık Bakanlığı yapan Prof. Chen, Çin Ulusal Halk Meclisi Başkan Yardımcısıdır.

6. Çin Zhigongdang Partisi

Ekim 1925'te kurulan Çin Zhigongdang Partisi, yurtdışından dönen Çinli göçmenler ve yakınlarından oluşan bir partidir. Üye sayısı 48,000 olan Parti'nin Başkanı Prof. Wan Gang'dır. Almanya'da çalışırken Audi A4'ün mimarı olarak ünlenen Prof. Wan, 2017'den beri Çin Bilim ve Teknoloji Bakanı'dır. Aynı zamanda Çin Halk Siyasi Danışma Konferansı'nın Başkan Yardımcısıdır.

7. Üç Eylül Cemiyeti

Mayıs 1946'da kurulan Üç Eylül Cemiyeti, bilim, teknoloji, kültür, eğitim, tıp ve sağlık alanlarının önde gelen aydınlarının oluşturduğu bir partidir. Üye sayısı 167,218 olan Parti'nin Başkanı Prof. Wu Weihua'dır. Çin Tıp Üniversitesi öğretim üyesi olan Prof. Wu, Çin Bitki Fizyolojisi ve Biyokimyası Laboratuvarı Başkanı'dır. ÇKP'nin Çin Ulusal Halk Meclisi Başkan Yardımcısı'dır.

8. Tayvan Demokratik Özerklik Birliği

Kasım 1947'de kurulan Tayvan Demokratik Özerklik Birliği, Çin'in ana kesiminde yaşayan Tayvanlı siyasetçi emekçiler ve sosyalizmi destekleyen yurtseverlerin örgütüdür. Tayvan'ın Çin'e katılması için çalışmaktadır. Üye sayısı 3,000 olan Birliğin Başkanı bayan Su Hui'dir. Bayan Su, halen Çin Halk Siyasi Danışma Konferansı Başkan Yardımcısı'dır.

G-7 ülkeleri dışişleri bakanları toplantısında ABD'nin Kovid-19 salgını için "Wuhan virüsü" ifadesinin kullanılması önerisi kabul görmedi. Bakanlar bu ifadeyi ara bozucu olarak niteledi ve virüse karşı mücadelede uluslararası işbirliğini zedeleyeceğini savundu

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo, video konferans yoluyla yapılan G7 ülkeleri toplantısında koronavirüsün "Wuhan virüsü" olarak nitelendirilmesi için ısrar etti ancak diğer ülke yetkilileri bunu reddetti.

ABD, İngiltere, Kanada, Fransa, Almanya, İtalya ve Japonya'nın dahil olduğu hükümetler arası ekonomik grup olan G7 zirvesinde dışişleri bakanları ortak bir açıklama yayınlamadı, çünkü ABD koronavirüsü "Wuhan Virüsü" olarak adlandırma konusunda ısrarcı oldu.

G7 grubu bu hafta Pensilvanya'nın Pittsburgh şehrinde toplanacaktı, fakat koronavirüs sebebiyle toplantı iptal edildi ve çarşamba günü 4 saatlik bir video konferansı planlandı. Toplantı, ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo'nun koronavirüsün "Wuhan virüsü" olarak adlandırılması konusundaki ısrarı üzerine bir sonuca bağlanamadı.

Alman Der Spiegel gazetesi de G7'nin ABD dışındaki diğer üyelerinin Pompeo'nun önerisini reddettiğini kaydetti. Diğer ülkeler koronavirüsün Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)'nün kullandığı gibi 'Kovid-19' olarak adlandırılmasını istedi.

ABD ve Avrupa basınında bu tartışmanın toplantıda bir kriz yarattığı yazıldı. Fransa öncesinde de koronavirüs tartışmasının toplantıda yürütülmesi gerektiğini söylerken, Pompeo bu öneriyi reddediyor. Diğer ülkelerin hem fikir olması üzerine Pompeo, koronavirüsün toplantıda tartışılmasını kabul etse de "Wuhan virüsü" olarak adlandırılması

Fransız askerleri Irak'tan çekildi

FRANSA askerlerini Irak'tan çekme kararı aldı. Fransa Cumhurbaşkanı Macron, askerlerin koronavirüs salgınıyla mücadelede yardıma bulunacağını bildirdi.

Reuters haberinde, Fransa Dışişleri Bakanlığı'ndan yapılan şu açıklamaya yer verdi: "Fransa, Irak'ta Chammal operasyonu kapsamında konuşlandırılan personelinin bir sonraki duyuruya kadar ülkeye geri gönderilmesi kararı aldı."

Karar doğrultusunda yaklaşık 100 Fransız askerinin Irak'tan çekileceği bildirildi.

Irak resmi ajansı INA'nın haberine göre ise, Irak Askeri Sözcüsü Abdulkerim Halef, hükümet ile yapılan anlaşma gereği IŞİD karşıtı ABD koalisyonunda görev yapan Fransız güçlerinin Irak topraklarından ayrıldığını söyledi.

Halef, Fransız askerlerinin ülkeden çekilme nedenine dair ise detay vermedi.

VIRUSUN KAYNAĞI TARTIŞMALARI

YENİ tip koronavirüs ilk kez 2019 Aralık'ta, Wuhan'da Deniz Ürünleri Gıda Pazarı'nı ziyaret eden kişilerde görülmüştü.

Çin'de önde gelen epidemiyologlardan Cong Nanshan, virüsün ilk Çin'de ortaya çıkmasının, kaynağın Çin'de bulunduğu anlamına gelmediğini savunmuş, bu konuda soruşturma yapılarak kaynağın araştırılması gerektiğini söylemişti.

Çin Dışişleri Bakanlığı, ABD yet-

önerisinden vazgeçmiyor. Ve sonuç olarak toplantıdan ortak bir karar ve sonuç bildirgesi çıkmıyor.

'ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİNİ ZEDELER'

Yetkililerin, Pompeo'nun önerisini küresel salgını yavaşlatmak ve tıbbi malzeme sıkıntısıyla başa çıkmak için uluslararası iş birliğinin gerekli olduğu bir dönemde gereksiz yere ara bozucu bir adım olarak gördüklerinden "Wuhan virüsü" teriminin kullanılmasına karşı çıktığı ifade edildi.

Ayrıca terimi uygunsuz görmenin yanı sıra bazı yetkililer, uzmanların daha fazla araştırma yapıluncaya kadar virüsün Wuhan'dan geldiğini kesin olarak söyleyemediğini de belirtti.

Diğer yandan Pompeo ve Trump'ın tavrına ABD'den de tepkiler geldi.

ABD merkezli Carnegie Vakfı'ndan Prof. Swaine ülkesinin G7 toplantısındaki tavrını Twitter hesabından yaptığı paylaşımında şöyle yorumladı:

kililerinin Kovid-19 hakkında "Çin virüsü" veya "Wuhan virüsü" söylemlerine tepki göstererek, kaynağın Çin olmayabileceğini savunmuştu.

11 Mart'ta ise Global Research'te Larry Romanoff imzasıyla yayımlanan makalede Japon ve Tayvanlı uzmanların sunduğu önemli verilere dayanarak koronavirüsün ilk kez ABD'de ortaya çıktığı ve ABD'li askerler tarafından Wuhan'a getirilmesi olabileceği öne sürüldü.

"Bu iğrenç olmanın ötesinde. Artık kendi ülkemizin hükümetini tanımıyorum. Bu en kötü Trump savunucularının bile aşağısında. ABD, krizle başa çıkmak için küresel çabaları aktif olarak engelliyor."

POMPEO BOZGUNCULUĞU SÜRDÜRDÜ

ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo, virüsün Çin'in Wuhan kentinden geldiğini ve Çin hükümetinin, dünyayı virüsün tehlikeleriyle ilgili uyarmak konusunda özel sorumluluğa sahip olduğunu söyleyerek, kendisine "Wuhan virüsü" terimini kullanması dolayısıyla yöneltilen eleştirileri reddetti.

Pompeo, basına yaptığı açıklamada, "Wuhan virüsü" nitelendirmesi konusunda ısrarcı olduğunu yalanlamazken grup içindeki anlaşmazlıkların ustalıkla yönetildiğini savundu.

Pompeo, "Çin Komünist Partisi, Wuhan virüsü salgınının açıkça gösterdiği gibi sağlığımız ve yaşam biçimimiz için önemli bir tehdit oluşturuyor" ifadesini kullandı.

NATO'dan İspanya'ya: Elimizde stok yok

İSPANYA, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgınıyla mücadelede kullanmak üzere NATO'ya bağlı Avrupa-Atlantik Afet Yanıt Koordinasyon Merkezi'nden (EADRCC) sağlık malzemesi yardımı istedi.

NATO'ya başvuran İspanya, solunum cihazı, maske, önlük, hızlı test kiti talep etti. NATO yetkilisi 'elimizde stok yok' dedi.

'ÜYE ÜLKELERDEN İSTESİNLER'

İsmi vermek istemeyen bir NATO yetkilisi, AA muhabirine yaptığı açıklamada, İttifakan solunum cihazı ya da benzeri tıbbi teçhizat stoku bulunmadığını belirtti.

Kovid-19'un küresel bir sağlık krizi olduğunu vurgulayan yetkili, asıl sorumluluğun ulusal hükümetlerde olduğunu söyledi.

Durum raporlarının tüm müttefiklere iletilmesini aktaran yetkili, yardımın müttefik ya da ortak ülkelere gelebileceğini ifade etti.

Kovid-19 kaynaklı 4 bini aşkın ölümlerle dünyada en fazla ölümün olduğu ikinci ülke konuma gelen İspanya, salgınla mücadelede özellikle sağlık ekipmanı konusunda ciddi sorun yaşıyor.

Ülkede 56 bin 188'i bulan Kovid-19 hastalarının 5 bin 400'ünün sağlık personeli olduğu biliniyor.

Avusturya, Çin'den öğrenerek Avrupa'da fark yarattı

Avusturya Başbakanı Kurz ve Yeşiller Partisi lideri Werner.

Başbakan Kurz 15 Mart'ta salgını, “2. Dünya Savaşı’ndan sonra en büyük mesele” olarak niteledi, askeri seferberlik ilan edildi. Savunma Bakanlığı “gönüllü olun” çağrısı yaptı, 2 bini aşkın kişi orduya yazıldı. Telekom Austria AG (A1), “pandemiye yavaşlatmak amacıyla” kullanıcıların konum verilerini hükümetle paylaştığını açıkladı. Avusturya salgınla mücadelede Çin’i örnek aldı

YENER GÜNEŞ / VİYANA

AVUSTURYA, diğer Avrupa ülkeleri gibi koronavirüs (Kovid-19) ile basında çıkan haberlerle tanıştı. Çin’de Aralık 2019’da başlayan süreç, ocak ayı ortalarında bu konuya dair “öзgürlük ihlalleri” ve “Çin salgına sansür uyguluyor” temalı haberlerin artmasıyla Avusturya kamuoyunda da yer buldu.

Aile Hekimimize yönelttiğimiz, “virüsle ilgili ne gibi önlemler alıyorsunuz?” sorusuna aldığımız yanıt aslında Avusturya’ya hâkim olan kanaati de bir anlamda ortaya koyuyordu, “Biz Çin miyiz ki, sokağa çıkmayı yasaklayalım. Bizim insanımız nasıl öksüreceğini bilir.”

Koronavirüs tehlikesi, Çin’e yönelik karalama kampanyalarının gölgesinde kalıyordu, ancak Avusturya’nın salgın tehlikesini gölgede bırakan daha önemli bir gündemi vardı; Mültecilerin Yunanistan barikatını aşarak Avusturya’ya ulaşmaları nasıl önlenecekti?

Avusturya’da, seçimlerden 100 gün sonra, merkez sağcı Halk Partisi (ÖVP) ile Yeşiller arasında kurulan ‘türkuvaz-yeşil’ koalisyon hükümeti (8 Ocak 2020) iki büyük sınavla karşı karşıyaydı: Mülteci krizi ve koronavirüs salgını.

ERKEN MÜDAHALE ŞANSI KAÇIRILDI

Genel kanı, virüsün Avusturya’yı fazla etkilemeyeceği yönündeydi. Çin’i küçümseyen, virüsü önemsemeyen yaklaşımlar ta ki 25 Şubat’ta Avusturya’nın İtalya sınırındaki dünyaca ünlü kayak merkezlerine sahip Tirol eyaletinde, iki İtalyan vatandaşında yapılan testlerde koronavirüs tespit edilmesine kadar sürdü. Aynı gün virüs İsviçre ve Hırvatistan’da da görüldü. İtalya’da ise virüs nedeniyle yaşamını yitirenlerin sayısı henüz 11’di.

Sonraki gün, kısa bir süre önce Başbakan Kurz’un da kaldığı Innsbruck Hotel karantina altına alındı. Viyana’daki bir okul kapatıldı. Almanya Sağlık Bakanlığı korkutan açıklamayı yaptı, “salgının yayılmasını takip edemiyoruz.”

Beyaz Saray’dan “virüs tehlikesi nedeniyle” ABD Başkanı Donald Trump’ın Avusturya Başbakanı Sebastian Kurz ile yapacağı görüşmeyi iptal ettiği duyuruldu.

Avusturya “Acil Yardım Hattı” oluşturulduğunu ve vakalar için 59 hastanenin belirlendiğini duyurdu. Avusturya son derece iyimserdi. Başbakan Kurz, ülkesinin koronavirüsle mücadelede Almanya ve İtalya ile yakın işbirliğinde olacağını ilan etti. Avusturya Merkez Bankası Başkanı ve Avrupa Merkez Bankası (ECB) Yönetim Konseyi üyesi olan Robert Holzmann’dan piyasaları rahatlatan açıklama geldi: “Kovid-19’un ekonomiyi üzerinde uzun vadeli bir etkisi olmayacak.”

İtalya’dan ölüm haberleri peşi sıra geliyor, İsrail’in Avrupa’ya uçuşları durduracağı haberleri yapılıyordu. Avusturya’nın Devlet kanalı ORF başta olmak üzere tüm kanallarda ana gündem hala mülteci kriziydi (4 Mart 2020). Tehlike çanları çalıyor vaka sayısı 50’lere ulaşıyordu ama koronavirüs Avusturya’da ana gündem olmayı başaramıyordu. Böylece, sürece erken müdahale şansı yitirildi.

MUHALEFET VE İKTİDAR KENETLENDİ

Vaka sayısının bir günde iki kattan daha fazla artış göstererek 112’ye ulaşmasıyla, artık ülkenin ana gündemi değişti. Artık ana gündem koronavirüştü. Salgının Avusturya geneline yayılmasıyla Avusturya yönetimi hatadan dönülecek kararları almaya başladı. Nihayet, ilk va-

kanın üzerinden tam iki hafta geçtikten sonra, beklenen karar alındı. İtalya sınırına termal kameralar yerleştirileceği ve kontrol noktaları oluşturulacağı açıklandı. Karar uyarınca, İtalya’dan Avusturya’ya girmek isteyenler, önce sağlık kontrolünden geçirecek; bunu reddedenlerin Avusturya’ya geçişine izin verilmeyecekti.

Pazar günü olmasına rağmen, Başbakan Kurz, kameralar karşısına geçti ve hükümetin koronavirüse karşı sert önlemler alacağını ortaya koyan ve ilk aşamada 1 Nisan tarihine kadar geçerli olacak kararları açıkladı (10.03.2020). Sonrasında günden güne sürekli olarak tedbirler artırıldı.

Avusturya; iktidarı ve muhalefetiyle bir bütün halinde hareket ederek çözüme yönelik fikirler ve siyasetleri tartışarak ilerledi. Bu doğrultuda 15 Mart’ta, ilk kez bir pazar günü yapılan parlamento toplantısı, bir dönüm noktası oldu. Virüse karşı belirlenen tedbirleri içeren “Kovid-19 Gesetz” adlı yasa oy birliği ile onaylandı. O gün muhalefet salına karşı ayrılan 4 milyar avroluk bütçeyi yetersiz buldu ve daha fazla kaynak ayrılmasını savundu. İlerleyen günlerde, muhalefetin dediği oldu. Bütçe 38 milyar avroya yükseltildi.

Kurz, birlik vurgusu yaptı ve “biz Avusturya takımıyız, hep birlikte mücadele edelim” dedi. Muhalefet partisi Avusturya Özgürlük Partisi (FPÖ) Genel Sekreteri Herbert Kickl, Kurz’un sözlerine, “Şu an ülke olarak birleştiğimizi görüyoruz. Parlamento ilk kez somut ve hızlı kararlar aldı. Salgın hastalık dönemlerinde doğru olan budur” ifadeleriyle destek verdi.

DOKTORLAR ODASI BAŞKANI’NIN İMDAT ÇIĞLIĞI

Avusturya Doktorlar Odası Başkanı Univ. Prof. Dr. Thomas Szekeres, 21 Mart’ta meslektaşlarına yönelik “acil durum çağrısı” yaptı. “Bu mektubu gazetecilere ve siyasetçilere ulaştırın” diyen Szekeres, sağlık çalışanlarını koruyacak ekipmanın kalmadığını, ameliyat maskesi sayısının bile çok az kaldığını, milyonlarca maskeye ihtiyaç olduğunu açıkladı. Szekeres, “ABD’nin dünya çapında yaptığı büyük çapta

alışverişler sebebiyle, önümüzde ki süreçte korunma ekipmanı kalmayacak” uyarısı yaptı.

Avusturya’nın bu günlerde sağlık alanında yaşadığı sıkıntılar, son 3-4 yılda sağlıkta yaptığı özelleştirmelerin kaçınılmaz bir sonucu. Yaşananlar, “sağlıkta özelleştirme” eğiliminin terk edilmesi için önemli bir uyarı niteliğinde.

İŞSİZLİK ARTIŞI VE KURZARBEIT ÖNLEMİ

İş ve İşçi Bulma Kurumu (AMS) Genel Müdürü Johannes Kopf, 16-23 Mart tarihleri arasında 138 bin kişinin işsizlik maaşı için kayıt yaptırıldığını açıkladı (24.03.2020). Aslında bu hükümet açısından beklenen bir durumdu. Hükümet işsizler ordusunu öngörerek, “Kurzarbeit” (kısa süreli çalışma) sisteminin önünü açmış, Çalışma Bakanı Christina Aschbacher, müracaat eden herkesin bu haktan (Kurzarbeit) yararlanacağını duyurmuştu. İşveren çalışanların çalışma süresini kısaltabilecek ve çalışana sadece çalıştırdığı sürenin parasını ödeyebilecekti. İşçinin alacağı geri kalan kısmını ise AMS karşılayacaktı. İşverenin büyük bir çoğunluğu kısa süreli çalışma sistemini hayata geçirdi, ancak işsiz sayısında artış durdurulamadı. Salgından başlamadan önce 400 bin olarak açıklanan işsiz sayısı 538 bine çıktı.

2. DÜNYA SAVAŞI’NDAN SONRA EN BÜYÜK MÜCADELE

Avusturya yeni dönemin zorunlukları ve eski dönemin anlayışları, alışkanlıkları arasında sıkışıp kaldı, bocaladı, virüsün yayılmasının önüne geçemedi, ancak mücadele noktasında adım adım net ve sert bir iradeyle buluşacak çizgiye girdi.

Ocak ortasında, Wuhan’da karantinada ilan edilmeden hemen önce, ÇKP’nin 90 milyon üyesine gönderdiği Xi Jinping’in “Savaşta yavaş ve şimdiki savaşma zamanı” mesajına benzer bir mesaj, Başbakan Kurz tarafından verildi. Kurz, 15 Mart’ta yaptığı konuşmada, koronavirüs salgınına Avusturya için, “2. Dünya Savaşı’ndan sonra en büyük mesele” olarak niteledi.

Bunun gereği sonraki günlerde yerine geti-

rildi ve Avusturya Savunma Bakanı Klaudia Tanner, koronavirüs nedeniyle “2. Dünya Savaşı’ndan bu yana ilk kez askeri seferberlik ilan edildiğini” ilan etti. Tanner, Avusturyalı askerlerin salgına karşı gıda malzemesi ile tıbbi destek sağlamak ve operasyonlara yardımcı olmak için “savşmalarını” istedi.

Savunma Bakanlığı’nın “gönüllü olun” çağrısının ardından, kısa sürede 2 bini aşkın kişi orduya yazıldı.

Avusturya hükümeti (14 Mart’ta aldığı kararlar) tarihinde ilk kez ‘Dünyanın hiç bir yerine seyahat etmeyin, her yer tehlikeli’ uyarısını yaptı. O güne kadar hiç bir hükümet, dünya çapında geçerli olan bir seyahat uyarısı yapmamıştı.

Avusturya peş peşe aldığı kararlarla virüs vakalarında artış yavaşlatmayı hedefledi. Sağlık Bakanı Rudolf Anschober, Çin’i örnek göstererek, “sosyal mesafe”nin virüsün bulaşma riskini azaltmaktaki önemine vurgu yaptı.

Telekom Austria AG (A1), “pandemiye yavaşlatmak amacıyla” kullanıcıların konum verilerini hükümetle paylaştığını açıkladı.

İçişleri Bakanı Karl Nehammer, “telefondan da etkili bir yöntem olarak, trafiğin akışı ve insan toplulukların sokakta var olup olmadığını kontrol etmek için insansız hava araçlarının (İHA) kullanıldığını” söyledi. Tedbir kararlarına uyulmamasından dolayı 2893 ceza işlemi uygulandı (23 Mart 2020).

Amiral Cem Gürdeniz’in Aydınlık’taki yazısında (22 Mart 2020) belirttiği gibi, “Kovid-19 krizi belki bir silahlı çatışma yani savaş değil, ancak yarattığı etki ancak dünya savaşı ile kıyaslanabilecek seviyede” gerçekleşmekte ve Avusturya da bunun gereği olarak cansiperane savaşmakta...

HALK HIZLI KAVRADI

Emniyet birimlerin denetimi sıklaştırması ve hükümet yetkililerinin açıklamaları ve tabii ölüm hadiseleri vatandaşın koronavirüsü ciddiye almasını sağladı. Gazetelerin astroloji sayfalarında bile virüse karşı yapılması gerekenler ele alındı. Kurier gazetesi, astroloji sayfasında her burca özel cümlelerle “evde kalsan daha iyi” uyarısında bulundu.

İnsanlar için ciddiyetini hızlı kavradı, sokağa çıkma oranı çok kısa bir sürede yüzde 10’un altına düştü. Hükümet yetkililerinin sık sık kameralar karşısına geçerek, halkı bilgilendirmesi, halkın bilinçlenmesinde ve kararlara daha sıkı uymasında önemli rol oynadı. T.C Cumhuriyeti Viyana Büyükelçiliği ve konsolosluklar (Viyana, Salzburg, Bregenz) uyum içerisinde çalışarak, vatandaşları en hızlı şekilde bilgilendirdi.

Evet, eleştirdiğimiz tüm yönlerine, hata ve eksiklerine rağmen virüsün bir faciayı doğurduğu İtalya’nın kapı komşusu olan, Der Spiegel tarafından “salgının Avrupa’ya yayılma merkezi” olarak suçlanan Avusturya; meseleye insan odaklı bakmayan, “aman ekonomi zarar görmesin” anlayışına sahip, başta Almanya, Fransa ve diğer Batı ülkelerine nazaran daha iyi sınav veriyor. Bu, kuşkusuz, Avusturya’nın Çin’in tecrübesinden de yararlanarak aldığı tedbirlerin sonucu.

Avusturya, salgın sürecinde Çin’i yakından izledi. Çin’e yardım amaçlı 2,4 milyon eldiven ile 100 bin koruma maskesi gönderdi. Kurz, Münih Güvenlik Konferansı’ndaki konuşmasında Çin’i örnek gösterdi, “Çin’e bakarsak, 10 gün içinde bir hastane inşa edebilirler. Avrupa’da bunun yapımı için ilk hazırlık toplantısının ne za-

man yapılacağını yaklaşık 10 gün tartışırız. Karar vermek yıllar, sonrasında inşa etmek de muhtemelen yine yıllar alacaktır.” (15 Şubat 2020).

Başbakan Kurz, son açıklamasında, “alınan önlemlerin verimli olduğunu” söyledi. Kurz’un ardından konuşan Sağlık Bakanı Anschober, artışın oransal olarak günlük yüzde 35’ten 20’ye düştüğünü belirtti ve ekledi, “Genel durum düzeldi ancak, hala istediğimiz noktaya varamadık.” 26 Mart itibarıyla son durum: Test sayısı 35 bin 995, vaka sayısı 6 bin 1, ölü sayısı 42.

ALMANYA’NIN EYALETİ AVUSTURYA’YI ÖRNEK ALIYOR

Almanya’nın Baviera Eyaleti, mücadelede rotasını Almanya merkezli hükümetine değil de Avusturya’ya bakarak belirlediğini duyurdu. Baviera Eyaleti Başbakanı Markus Söder önlemleri alırken Avusturya modelini “bire bir” örnek aldıklarını söyledi. Sebastian Kurz ile telefonlaştığını açıklayan Söder, Almanya Federal Hükümeti’ne de kuralların tek merkezden belirlenmesi ve daha sert önlemler alınması çağrısında bulundu.

Söder’in açıklamaları, virüsle mücadelede merkezi yönetimlerle eyalet yönetimleri arasında beliren çatlaqlar, Avrupa Birliği’nin (AB) yanı sıra Avrupa’da pek çok ülkenin uyguladığı eyalet siteminin sorgulanacağını gösteriyor. Mevcut kriz yönetimlerinde, devletçiliğe olan ihtiyaç daha da belirginleşti. Geleneksel olarak muhafazakâr bir yapıya sahip olan Baviera Başbakanı’nın çıkışı, esas olarak bir merkezi devleti, daha katı ve tek disipline işaret eden bir nitelik taşıyor.

Markus Söder’in belirttiği anlayış, Avusturya’ya hâkim olan yaklaşım ile örtüşüyor. Kurz, eyalet başkanlarına merkezi hükümetle uyumlu çalışmaları nedeniyle teşekkür ettikten sonra “zaten buna mecbursunuz” imasında bulunmuştu. Avusturya’nın hâlihazırda benimsediği tek disiplin anlayışı Avrupa geneline de yayılıyor. Salgınla mücadele bu anlamda da, AB ülkeleri için yeni bir sürecin habercisi.

Salgın AB’nin varlığını öne sürdüğü değerlerinin yıkıldığını bir kez daha ortaya koydu. Başta Kurz olmak üzere Avrupalı liderler, artık Avrupa’da “dayanışma”nın sözde kaldığını dilendiriyor. Kurz, bu durumun ileride AB’nin sorgulanmasına yol açacağına vurgu yapıyor.

KORONANIN GÖSTERDİĞİ ÇIKIŞ YOLU

Koronavirüsle birlikte, küreselleşmenin ve liberal politikaların etkisini yitirdiği süreç daha da hızlandı. Hem virüsün vereceği zararın boyutlarını hem de virüsün de önce başlayan ekonomik çöküşün enkazını kaldıracak devletçilik ve kamuculuk dışında bir yöntem bulunmuyor.

Yaşattığı tüm acılar nedeniyle onu bir kaşık suda boğmak istesek de, koronavirüs insanlığa bir çıkış yolu gösterdi: Bireysel kâr sistemi yerine toplum çıkarını esas alan sistem ve halka dayanan devlet modeli insanlığın kurtuluşudur.

Virüsün Avrupa’nın önüne koyduğu bir başka gerçek de şudur; Avrupa açısından büyüme ve söz sahibi olabilmek için, Asya ile kucaklanmak ve işbirliği yapmaktan başka bir yol yok.

Zaman; devletçi, kamucu yönelişlerin doğruluğunu bir kez daha ispatladı. İnsanlık birbiriyle boğazlaşarak değil, birbirine yaslanarak ilerleyecek. Şimdi sadece Avrupa’nın değil tüm dünyanın, tüm insanlığın önünde duran gerçek de, gündem de budur.

Sokağa çıkmak için gerekli 3 neden

SALGINA karşı çıkarılan “Kovid-19 Gesetz” adlı yasayı Başbakan Kurz şöyle özetliyor: “Sokağa çıkmak için sadece üç geçerli neden var.”
1) Evden çalışma imkânı olmayan ve toplum için kritik öneme sahip

mesleklerde çalışmak için.
2) Gıda ve ilaç benzeri ihtiyaçları karşılamak için.
3) Yardıma muhtaç insanlara yardımcı olmak için.

Futbolculuğu döneminde Fenerbahçe ile üç kez şampiyonluk sevinci yaşayan Tuncay Şanlı, EURO 2008'de yarı final oynayan milli takımımızın da değişmezlerindendi.

Tuncay Şanlı'dan örnek hareket

TÜRK futbolunun 2000'li yıllarda yetiştirdiği en önemli oyuncularından biri olan Tuncay Şanlı, futbolu bıraktıktan sonra da örnek olmaya devam ediyor. Sakaryaspor altyapısından yetişen, Fenerbahçe'de yıldızlaşan ve İngiltere Premier Lig'de oynama başarısı da gösteren eski milli futbolcu, Sakarya'daki otelini sağlık çalışanlarına tahsis etti.

OTEL SAĞLIK ÇALIŞANLARI İÇİN DEZENFEKTE EDİLDİ

Tuncay Şanlı, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgınına karşı yurt çapında alınan önlemler kapsamında,

mesai bitimi hastaneden evlerine gitmek istemeyen sağlık çalışanlarını Sakarya'daki otelinde ağırlıyor. Şanlı'nın Serdivan ilçesinde sahibi olduğu "Hotel On7", salgın nedeniyle evine gitmek istemeyen sağlık çalışanlarının konaklaması için dezenfekte edilip hazır hale getirildi.

Otelde, işlemlerin tamamlanmasının ardından sağlık çalışanlarına konaklama hizmeti verilmeye başlandı. Tuncay Şanlı, konuyla ilgili yaptığı açıklamada, "Koronavirüs ile mücadelede fedakarca çalışan sağlık çalışanlarımıza ne kadar teşekkür etssek az. Sağlık çalışanlarımızın mesai dışında dinlenmeleri ve konaklamaları için otelimizi kendilerine tahsis ettik. Lütfen evde kalmaya devam edelim" dedi.

FENERBAHÇE İÇİN TEK YUMRUK

Koronavirüs salgını ülkemizde spor kulüplerini de derinden etkilerken, Türk sporunun paydaşları Fenerbahçe'de koronavirüs bulguları görülen oyuncu ve sağlık heyeti çalışanı için omuz omuza verdi, 'tek yumruk' haline geldi

DÜNYA çapında yayılım gösteren yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını ülkemizde de vaka sayısının artmasına neden oldu. Salgından spor kulüpleri de olumsuz etkilenirken, önce Fenerbahçe Beko Erkek Basketbol Takımı'nda, sonra Galatasaray Futbol Takımı'nda, hemen ardından da Fenerbahçe Futbol Takımı'nda koronavirüs bulguları saptandı. Sarı-lacivertli kulüp, futbol takımında koronavirüs testi pozitif çıkan oyuncu ve idareci hakkında isim bilgisi paylaşmamayı tercih ederken, Türk sporu bu kez Fenerbahçe için ortak paydada buluştu.

AÇIKLAMA RESMİ SİTEDEN GELDİ

Koronavirüs salgınına karşı aldığı önlemleri sıkılaştıran Fenerbahçe Spor Kulübü, önceki gün futbol takımına test yaptırdı. Yapılan testlerin sonrasında bir bilgilendirme yapan sarı-lacivertli kulüp, resmi internet sitesinden şu ifadeleri kullandı: "Futbol A Takımımızın oyuncularını, teknik kadrosu ve idari çalışanları Samandıra Can Bartu Tesisleri'nde koronavirüs testinden geçmiştir. Yapılan tetkiklerde bir oyuncumuzda ve bir sağlık heyeti çalışanımızda yeni tip koronavirüs (Kovid-19) bulgularına rastlanmıştır. Oyuncumuzun ve sağlık heyeti çalışanımızın ileri tetkiklerinin ve tedavilerinin yapılması amacıyla hastaneye sevkleri gerçekleştirilmiştir. Kamuoyunun bilgisine sunarız."

DAYANIŞMA RUHU BİR KEZ DAHA ORTAYA ÇIKTI

Sarı-lacivertlilerden gelen bu üzücü haber sonrası, kısa zaman içerisinde Türk sporunda birçok

kişi ve kurum Fenerbahçe'ye geçmiş olsun dileklerini iletti. "Farklı renklerin kalbi" sadece sporcu sağlığı için atarken, Türk sporundaki dayanışma kısa sürede bir kez daha filiz verdi ve ortaya örnek bir tablo çıktı.

Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) ve Kulüpler Birliği Vakfı Fenerbahçe'ye geçmiş olsun dileklerini iletirken, sarı-lacivertlilerin "ezeli rakipleri ve ebedi dostları" da acil şifa temennisinde bulundu. Beşiktaş'tan yapılan açıklamada, "Fenerbahçe Spor Kulübü Futbol A Takımı'nın bir sporcusu ile sağlık heyeti çalışanında Kovid-19 bulgularına rastlandığını üzüntüyle öğrenmiş bulunmaktayız. Fenerbahçeli sporcu ve sağlık heyeti çalışanın bu süreci sağlıklı bir şekilde geride bırakmalarını temenni ediyor, geçmiş olsun dileklerimizi iletiyoruz" ifadeleri kullanıldı.

Galatasaray da resmi sosyal medya hesapları aracılığıyla iyi dileklerini dile getirdi ve "Fenerbahçe camiasına geçmiş olsun dileklerimizimizi iletiyor, yapılacak tetkik ve tedavilerden iyi haberler almayı diliyoruz. Birlikte başaracağız" paylaşımında bulundu. Haber duyulur duyulmaz açıklama yapan Trabzonspor Kulübü ise "Kovid-19 teşhisi konulan Fenerbahçe Spor Kulübü futbolcusu ve çalışanına geçmiş olsun dileklerimizimizi iletiyor, en kısa zamanda sağlıklarına kavuşmalarını temenni ediyoruz" ifadesine yer verdi.

Söz konusu kulüplerin dışında birçok Süper Lig ve TFF 1'inci Lig Kulübü de Fenerbahçeli futbolcu ve sağlık heyeti çalışanı için tek yürek haline geldi ve acil şifalar diledi.

Stadyum ve salonlardan kira alınmayacak

GENÇLİK ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu, ertelenen futbol, voleybol, basketbol ve hentbol karşılaşmalarının yapılacağı stadyum ve spor salonları hakkında bilgi verdi. Kasapoğlu, faaliyetleri durdurulan spor tesisleri içerisinde bulunan ve gelirini yalnızca bu müsabakalardan, organizasyona katılanlardan ve seyircilerden elde eden ticari ünitelerden kira bedeli alınmayacağını duyurdu.

Bakanlıktan yapılan açıklamaya göre Kasapoğlu, 81 il müdürlüğüne bir genelge gönderdi. Bakan Kasapoğlu yayımladığı genelgede koronavirüs ile mücadele kapsamında alınan tedbirler nedeniyle etkilenen kiracılar, faaliyet başlanacakları tarihe kadar kira bedeli alınmamasını istedi.

Bakan Kasapoğlu'nun 81 il müdürlüğüne gönderdiği genelgede, bakanlık kiraya verilmiş olan taşınmazlardan;

İçişleri Bakanlığı tarafından geçici süre ile faaliyet gösteremeyeceği belirtilen, kafeterya, yüzme havuzu, spor merkezi gibi ticari ünitelerin 16 Mart tarihinden, faaliyete başlayacakları tarihe kadar geçen sürede kira bedeli alınmayacağı, kira sürelerine mücbir sebeple kullanılmadıkları gün kadar eklemeye yapılacağı dile getirildi.

Bakan Kasapoğlu'nun imzaladığı genelgede, önce seyircisiz oynanmasına karar verilen ardından da ertelenen futbol, voleybol, basketbol ve hentbol karşılaşmalarının yapılacağı stadyum ve spor salonları ile faaliyetleri durdurulan spor tesisleri içerisinde bulunan ve gelirini yalnızca bu karşılaşmalardan, organizasyona katılanlardan ve seyircilerden elde eden ticari ünitelerin kira ödemelerinin 13 Mart tarihinden başlamak üzere faaliyete başlayacakları tarihe kadar geçen sürede kira bedeli alınmayacağı aktarıldı.

Atilla ÖZALP

Salgın sonrası futbol ne olur?

İNGİLTERE'nin geliştirdiği ve günümüzde dünyanın en çok izlenen sporu futbol. Futbol aynı zamanda uluslararası organizasyonlar ve yerel liglerde oynanan maçlar sayesinde hem siyasal hem de ekonomik olarak büyük bir güç. Futbolun, bu güce, yetenekli futbolcular, teknik adamlar ve taraftarların formalarna sadakati sayesinde kavuşmuş olduğu da kaçınılmaz bir gerçek. Oysa şimdi, Kovid-19'un küresel çapta yarattığı salgın sonrası alınan önlemler doğrultusunda tüm dünyada organizasyonlar ve ligler ertelendi. Futbol artık yok. Peki bundan sonra ne olur?

SALGININ EKONOMİK BOYUTU

Koronavirüs büyük bir bela ama tek iyi yanı demokratlığı. Sınıf ayrımı yapmaksızın herkese buluyor. Ne devlet adamı bıraktı ne de futbolcu. Böylece futbol maçları da zorunluluktan ertelendi. Yani salgınla beraber kapanan işyerleri gibi futbol da kepenk indirdi. Bu yüzden her iş kolunda olduğu üzere, futbolda da ekonomik anlamda büyük bir yıkım yaşanacak. Kulüpler, logolu ürünlerin satış, maç hasılatı ve sportif başanlar sonucunu uluslararası ve yerel futbol federasyonlarından elde ettikleri gelirleri de olmayacağından ekonomik anlamda büyük sıkıntıya girecekler.

Salgınla beraber futbol durdu ama teknik direktörler, futbolcular ve tüm kulüp çalışanlarının maaşları, taksitleri işleyecek. Kulüpleri döndürecek olan rutin gelirler durunca, yani kasaya giren bir para da olmayınca büyük bir olasılıkla ödemeler de durur. Ve bu krizden, birikimi olanların aksine daha alt liglerde çalışan teknik adamlarla futbolcular etkilenir.

İKİ SENARYO

Salgının mali boyutuna ek olarak salgın sonrası liglerin tekrar başlaması ve futbolcuların sahalara dönüşü var ki bu da fiziksel anlamda birçok sorun demektir. Futbolcuların lig bitiminde yeni sezona hazır olmaları için dinlenme sürelerini aktif olarak geçirmeleri gerekirken, salgın sonrası 2-3 ay boyunca evde geçireceği sürede fiziksel ve ruhsal açıdan kendilerini hazır tutmaları mümkün değil. Bu durumda da ertelenen ligler için iki farklı senaryo olabilir...

Birinci senaryo; liglerde şu anki mevcut puan cetveline göre şampiyonu ve küme düşenleri belirlemektir, ki bu bana göre adil değil. Çünkü ligde doğal olarak kalan maçların sayısı ve önem durumu da lig sonu sıralamasında farklılıklar oluşturabilir. Yaşanmışlıklar bunun için en doğru örnekleri teşkil eder. Özüden şimdiki puan sıralamasına göre şampiyon ve düşen takımları belirleyip ligu sonlandırmak adil olmaz.

İkinci senaryo ise; lige kaldığı yerden devam etmekte ki bu da salgın zamanı yaşanan duygusal çöküşle beraber futbola verilen uzunca bir aradan sonra, futbolcunun sezonun geride kalan bölümündeki performansından çok uzak olması demektir. Futbolcuların futboldan uzak kalacağı bu 2-3 aylık zaman diliminde, kişisel olarak yaptıkları antrenmanlarla formda kalmaları imkansız olup, lige dönüş sonrası fiziksel yeterliliklerinden dolayı sakatlık yaşamaları da olasıdır. Ayrıca, salgının etkisi bölgesel anlamda farklılıklar gösterir. Bazı takımlarda çok daha fazla yıkıma sebep olursa, diğer takımlar daha avantajlı konumda olacağından adaletsiz bir durum ortaya çıkar. Bu durumda liglerin tamamen iptal edilmesi de söz konusudur.

Küresel çapta büyük bir yıkıma sebep olan koronavirüsün futbola darbe vurup kulüpleri çıkmaza sokacağı kesin. Sezon başında koyduğu hedefler karşısında büyük bir mali yüke katlanıp, hedefi bir üst lig olan ve bitime sayılı hafta kala hedefine çok yaklaşan kulüpler ise bu işte canı en çok yananlar olacak. Tabii ki bir de düşme potasında olup liglerin iptali ihtimali karşısında yine aynı ligde oynayacağı için mutlu olanlar da var...

Futbolun durumu tam bir kaos... Ama bu virüs bize futboldan çok daha önemli şeyler olduğunu da öğretti. Günlük sıradan yaşamımızda değerini bilemediğimiz birçok şeyin ne kadar değerli olduğunu gösterdi. Futbun kupaları kazansın ne olacak? Bütün bir yana, sıradan yaşamımız bir yana... Kovid-19'un sonu için müzesindeki bütün kupaları seve seve vermeyecek olan bir kulüp olabilir mi? Bu virüs bize başı, özgürlüğün en büyük şampiyonluk olduğunu öğretti.

VUSLAT: 2021

ÜLKEMİZE 24 yıl sonra Dünya Gençler Judo Şampiyonası'nda altın madalya kazandıran ve 2020 Tokyo Olimpiyatları için dünya sıralamasında ikinci sıraya kadar yükselen milli judocu Bilal Çiloğlu, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını nedeniyle olimpiyatların bir yıl ertelenmesinin doğru ve yerinde bir karar olduğunu söyledi.

'İNSAN SAĞLIĞI HER ŞEYİN ÖTESİNDE'

2020 Tokyo Olimpiyatları'na başarılı bir şekilde hazırlanırken koronavirüsün bütün dünyayı etkisi altına alması sonucunda uluslararası bütün turnuvaların ve kamp çalışmalarının iptal edildiğini belirten Bilal, "Bu kararı doğru buluyorum. Çünkü insan sağlığı her şeyin ötesindedir. Bu kararın alınması bizim açımızdan belirsizliğin kalkmasını sağladı. Olimpiyatlara bu şartlar altında hazırlanmak ve form tutmak gerçekten imkansızdı" diye konuştu.

Milli judocu, "Şimdi 2021 yılına odaklanmış durumdayız. Artık 2020'yle alakalı belirsizliğimiz yok. Temennimiz, önümüzdeki günlerde virüsün tamamen ortadan kalkması, hayatın normale dönmesi ve bizim de çalışmalara kaldığımız yerden devam ederek 2021'de yapılacak Olimpiyatlara hazır olmamızdır" ifa-

delerini kullandı.

MADALYA HASRETİ 21 YILA ÇIKSA DA...

Türkiye'nin judo tarihinde 20 yıllık olimpiyat madalyası hasretinin bulunduğu hatırlatan Bilal Çiloğlu, şunları dile getirdi: "2020 Tokyo Olimpiyatları'na hazırlanırken dünya olimpiyat sıralamasında ikinci sıraya kadar ilerlemiştim, şu anda dördüncü sıradayım. Olimpiyatlara seribaşı olarak katılma hakkına sahiptim, bu iddiamı 2021 yılında daha da ileriye taşıyarak sürdürmek istiyorum. Türkiye'nin 21 yıl olacak madalya hasretini tamamlama hedefimi 2021 yılına ertelemiş bulunmaktayım."

Tokyo'da en üst seviyede madalya alarak Türk bayrağını dalgalandırmak istediğini ifade eden Bilal Çiloğlu, "Bu zamandan itibaren bizim hedefimiz, her gün aynı şekilde odaklanarak 2021'deki '2020 Tokyo Olimpiyatları' olacak. Bizim için tek değişen tarih oldu yani rüyamız, hayallerimiz aynı şekilde devam ediyor" değerlendirmesini yaptı. Milli judocu, "İnşallah dünya da kısa sürede bu virüsü atlattır ve her şey normale döner. Spor da kaldığı yerden aynı heyecanla devam eder" diyerek sözlerini tamamladı.

